Seria nouă
iunie 2012
6
(CXXXII)
36 pagini

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

În imagine:

Din sumar:

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi
Scena lirică
La mulți ani, Irina Odăgescu-Țuțuianu!
Eurovision 2012
Trofeu în Kuweit
Parfumul anilor '80

Despre greşeală şi eroare în muzică

Liviu DĂNCEANU

Într-un fel, naşterea muzicii e un joc. Iar jocul e frate cu greşeala. E în firea lucrurilor, deci, ca arta sunetelor să aibă dreptul la greşeală. Şi, de ce nu, la eroare. Dar conceptele de greşeală şi eroare nu pot fi turnate în definiţii, oricât ar fi de încăpătoare sau laxe aceste definiţii. Important e să vedem care este diferenţa dintre cei doi termeni. Pe de o parte greşeala este consecinţa unei precarităţi de natură umană, având un caracter pur subiectiv, totodată aleatoriu. De cealaltă parte, eroarea este conexă situaţiilor inevitabile, datorându-se unei stări obiective. Greşeala este iminentă oricărui act de creaţie, având capacitatea să se transforme uneori din malignă în benignă. Eroarea în schimb este solidară mai ales etapei de pregătire a actului creator, etapă în care compozitorul vagabondează după bunul plac în căutarea inspiraţiei. Nici în artă, nici în ştiinţă nu putem vorbi de o greşeală de aproximaţie, pe când erori de aproximaţie întâlnim cu duiumul. Putem oare vorbi de o aproximare cantitativă ori calitativă a greşelii? Dar a erorii? Câteodată suntem tentaţi (sau nevoiţi) să spunem: „o greşeală sau o eroare gravă”. Ori, dimpotrivă, „o greşeală sau o eroare minoră”. Cât de gravă? Cât de minoră? Evident, e mult prea dificil, dacă nu chiar imposibil, să ierarhizăm greşelile şi erorile. Le putem însă clasifica. Fie după anumite norme morale, etice, juridice etc, a căror încălcare duce în mod normal la sancţiune, iar natura şi gravitatea sancţiunii va fi în raport cu natura şi gravitatea încălcării. Fie după criterii seduse din registrul antinomiilor pe care epitetele „greşit” şi „eronat” îl generează prin alăturarea unor epitete opuse ca sens şi semnificaţie, cum ar fi, de pildă: corect, just, drept, real, adevărat, normal etc. În muzică greşelile şi erorile sunt redevabile acestui din urmă model de clasificare, graţie căruia putem disloca trei categorii de greşeli, precum şi tot atâtea feluri de erori. Să pătrundem mai întâi în universul greşelii, unde putem identifica greşeli ce sunt de natură: a) sintactică; b) morfologică; c) lexicală. Greşelile sintactice provin din încălcarea unor reguli de construcţie melodică, armonică, polifonică sau eterofonică. Cele morfologice sunt consecinţa incompatibilităţii şi incomensurabilităţii micro-structurilor formale, exprimate prin intermediul celulelor şi motivelor. Iar greşelile lexicale apar odată cu disfuncţionalităţile ce se manifestă în abordarea specificului unor proprietăţi ale sunetului de tipul înălţimii (frecvenţa), lungimii (durata), lăţimii (intensitatea) şi adâncimii (anvelopa). Observăm că greşelile locuiesc zona fierbinte a limbajului muzical, mai exact a gramaticii ca îl vertebrează şi guvernează. Universul erorii este oarecum mai subtil şi mai discret. Graniţele dintre cele trei categorii ori niveluri de erori nu sunt întotdeauna atât de clar trasate. Totuşi putem sesiza clase de erori de natură a) semantică; b) formală; c) atitudinală. Cele semantice se iscă, frecvent, din proasta aşezare a surselor, fie ele propriu-zis muzicale, fie extramuzicale, ori din defectivitatea relaţiei dintre factură şi ethos (binecunoscute fiind exemplele de imnuri patriotice, de slavă „turnate” în tonalităţi minore, angoasante, cu caracter obscur şi cu o ritmică parlando-rubato de nuanţă lacrimogenă). Erorile formale sunt tributare nerespectării proporţiilor dintre întreg şi parte, unităţile arhitectonice fiind incongruente în raport cu planul de ansamblu. Astfel, partea nu numai că nu se acomodează cu întregul, ci chiar „ţipă” în prezenţa acestuia. Cât despre erorile atitudinale, ele sunt probabil cele mai numeroase, dar şi cele mai controversate. Este o eroare de atitudine să te afli, bunăoară, în plin trans-modernism, iar tu să fii convins că viitorul muzicii stă sub semnul post-serialismului calofil, de multe ori inextricabil, şi, drept urmare, să trudeşti la elaborarea unor opusuri intens controlate şi algoritmizate. Există în istoria muzicii suficiente greşeli şi, mai ales, erori celebre. O greşeală notorie, de natură sintactică a fost cea săvârşită de Johann Christoph Friederich Bach, unul dintre fiii lui Johann Sebastian, care, ne stăpânind aşa cum se cuvenea tehnica polifoniei imitative tipică Barocului, a epurat, involuntar, traiectul sonor de tot ceea ce însemna excese contrapunctice, „asfaltând” astfel drumul spre monodia acompaniată a Clasicismului timpuriu. Iată şi o faimoasă eroare atitudinală: Gesualdo da Venosa vrând să îmbogăţească sistemul modal de sorginte renascentistă, a cromatizat abundent rostirea sonoră, subminând din temelii însăşi ordinea modală, precipitând în acest fel înfiriparea relaţiilor tonal-funcţionale. Multe din lacunele tehnologice ori stilistice de ieri fac parte din normalitatea de azi. Şi invers: o bună parte din ceea ce ieri era considerat ca fiind normal este apreciată azi ca aparţinând unor zone lacunare. De pildă, instrumentele de suflat ascund o serie de deficienţe (din construcţie) în ceea ce priveşte emisia şi intonaţia care, prin eforturi considerabile, au fost în trecut ocultate deopotrivă de către compozitori şi interpreţi. Ei bine, tocmai aceste imperfecţiuni sunt în prezent fetişizate, cu precădere întru restituirea micro-toniilor şi a multifonicelor. Şi exemplele pot continua. „Errore humanum est”. Se mai spune despre greşeală că adesea este cel mai scurt drum spre o descoperire. Şi că eroarea reprezintă o regulă a cărei accident este adevărul. Oricum, decât o lucrare corectă, dar anodină, fără idei şi imaginaţie, mai bine una cu greşeli ori erori, dar care conţine sugestii interesante şi are un tâlc al ei, inconfundabil.

DIN SUMAR

Săptamâna Internaţională a Muzicii Noi 2012 ___ 2-9
Scena lirică ___ 10
Despărţiri ___ 11
Festivalul Operelor Naţionale ___ 12-13
La mulţi ani, Irina Odăgescu! ___ 14
Recenzii ___ 17
Interviu cu Alexandra Crăescu ___ 18-19
Punctul pe j... azz ___ 22
Eurovision 2012 ___ 24-26
Parfumul anilor ‘80 ___ 28
Trofeu în Kuweit ___ 29
“Monştri sacri” ___ 34
Noul val ___ 35
Pe micul ecran ___ 36

La granița dintre suprarealism, sincretism, sincronism

Grație unor sponsori și parteneri organizatorici generoși - capabili să crediteze arta contemporană, contribuind la promovarea ideilor novatoare, oricât de extravagante, dar captivante datorită revărsării nelimitate de fantezie și creativitate, așa cum s-au manifestat ele, mai ales în ultimele trei ediții, concepute și coordonate de către compozitoarele Irinel Anghel și Mihaela Vosganian, în calitate de directori artistici - Săptămâna Internațională a Muzicii Noi a reușit să-și mențină continuitatea, prestanța și importanța pe plan internațional.

În ciuda ideii de *suprarealism*, care a stat, emblematic, la baza structurii SIMN din acest an, reflectată atât în subtitlul Caietului-program – *Este ceea ce este* -, cât și în unele titluri ale opus-urilor prezentate, aș spune că cea de-a XXII-a ediție s-a dovedit a fi mai degrabă o pledoarie pentru soluția *orfică* în muzică. Parafrazând denumirea de *orfism* a curentului din artele plastice, apărut la începutul secolului al XX-lea – „citirea imaginii ca pe o compoziție muzicală”, în care elementul esențial îl constituia *lumina,* cu „efectele ei vibratorii” -, recent încheiata SIMN a lăsat impresia unei lecturi a muzicii, ca pe o imagine sau prin intermediul imaginilor – *lumina/luminozitatea,* fiind punctul către care au țintit aproape în totalitate lucrările incluse în programe.

Fie că a fost vorba despre concerte tradiționale – ca cele susținute de către Ansamblul „Traiect” (21 Mai), Ansamblul „Devotio Moderna” (22 Mai), Orchestra Națională Radio și Corul Academic, dirijate de Tiberiu Soare (23 Mai), Ansamblul „Archaeus” (24 Mai), Orchestra de cameră Radio condusă de Valentin Doni (25 Mai), Orchestra Simfonică București, dirijor Florin Totan (26 Mai), sau de către flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, harpistul Ion Ivan Roncea și pianistul Roman Vlad, cântând lucrări de Ulpiu Vlad (27 Mai); fie că a fost vorba despre concerte-spectacol neconvenționale, unde imaginea, dansul, poezia, corurile-personaje, actoria, ideile filosofice au revitalizat *sincretismul* antic, intrinsec muzicii însăși și desemnat prin termenul grecesc *mousiké* – printre acestea, *Mr.& Mrs. Nobody*, „Spectacol în vitrină”, cu Irinel Anghel și Christian Alexandru Petrescu, după un concept vizual de Raluca Ghideanu (19 Mai), *B & B, Serial suprarealist* cu Barrie Webb și Irinel Anghel, Opera în concert MAIISM de George Balint și spectacolul Ansamblului SonoMania, *Supercalifragilisticexpialidocious* (20 Mai), *E.T. Royal-Court* (O poveste veche din viitor), o… *RenaiScience Fiction Electro-Opera* – sesizați jocul de cuvinte între *Renaissance* și *Science fiction*! – reprezentată în ambianța Palatului Voievodal Curtea Veche (21 Mai), spectacolul multimedia *Lux in tenebris*, de compozitorul Cătălin Crețu (23 Mai), *Hortus Domini Magnus Est*, un alt spectacol multimedia, de Maia Ciobanu (24 Mai), *Momâi și Mumii*, *Catastrofe după Caragiale*, de Dan Dediu și *SerpenS*, spectacol al Grupului SeduCânt, cu muzică de Diana Rotaru (26 Mai), precum și Decorul audio-video cu/pentru o iluzie de femeie, *De Sublimi Finis*, de Corneliu Dan Georgescu, toate acestea au însemnat tot atâtea încercări/experimentări/căutări – le-aș numi inițiatice – ale compozitorilor, de a domina/transfigura entropia atotstăpânitoare în lume, dintr-o necesitate interioară irepresibilă de liniște și echilibru. Or, singura modalitate de a se opune acestei entropii alienante, rămâne – paradoxal pentru niște creatori ce par a ignora canoanele tradiției! - recursul la simplitatea și puritatea primordiale ale muzicii – fenomen preponderent și în demersurile componistice la care ne referim. Pe de altă parte, nevoia acerbă de cunoaștere în profunzime a Sensului existențial în contextul lumii și Universului, i-a determinat pe compozitori să-și intelectualizeze/ conceptualizeze discursul, apelând la o serie de teorii și doctrine filosofice, juxtapuse ori suprapuse travaliului sonor, pentru a-și susține cu mai deplină elocvență punctele de vedere. *Filosofia* a devenit astfel ceea ce Platon numea “*cea mai înaltă muzică*”!

Traiect foto: Veronica Anghelescu

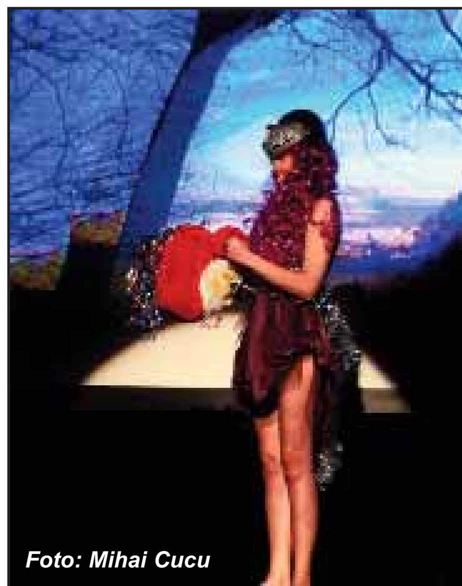
Curtea Regală Extraterestră foto: Mihai Cucu

În disocierile care urmează nu voi ține seama neapărat de cronologia evenimentelor, ci, mai degrabă, de frecvența anumitor tematici. Și, întrucât s-au impus cele cu tentă filosofică, precum și genul muzicii ca spectacol, voi începe cu ele.

Prima “țintă”: Opera cu structură

modulară pe imnuri pitagoreice şi povestiri de Osho, MAIISM (Moduri de Aşteptare, Imnuri, Istorioare şi Sunete Muzicale) de George Balint.

Alegând drept suport literar-filosofic, pe de o parte citatele aforistice din celebrele *Imnuri sacre* sau *Versuri de aur* ale lui Pitagora – un fel de decalog, comparabil cu cel biblic ("Cinsteşte pe tatăl tău, pe mama ta şi pe rudele apropiate", "Nu săvârşi nicicând vreo faptă de care să te ruşinezi", "Fă dreptatea cu fapta şi cuvântul" etc., ca şi faimosul "jurământ" al celor care aspirau la statutul de membru al Confreriei pitagoreice: "Mă jur pe cel ce ne-a sădit în suflet sacra tetradă"/Sacrul Cuaternar, că se vor strădui să le pună în practică) -, pe de altă parte, o serie de extrase din "povestioarele comic/satirice" din *Discursurile* maestrului spiritual indian Osho - adept al "meditației dinamice", care presupunea "celebrarea vieții" sub toate aspectele ei, practicând căi spirituale diferite, precum Zenul, Taoismul, Sufismul etc. -, George Balint îşi exprimă de fapt propria natură spirituală, deschisă spre cunoaşterea şi înțelegerea *totalității* lumii şi vieții. Această aspirație spre *totalitate* s-a dezvăluit şi de-a lungul celor 19 momente din care şi-a alcătuit opera în concert. Subtitlurile, provenite în marea lor majoritate din textele lui Osho – *Calea corectă, Despre păpădie, Când se serveşte gemul, Stare de luciditate* etc. - alternează cu rostirea versurilor pitagoreice şi a câtorva texte aparținând compozitorului – *Prologul/Uvertură*, "Un vis la care să putem visa", inspirat tot din Osho, *Conferința* despre "mediocritate" şi *Epilogul*, "Mai aşteptați…". George Balint utilizează şi o varietate de tehnici şi limbaje componistice contrastante, adecvate semnificației textelor: structuri instrumentale lirice, cantabile şi altele, vocal-contrapunctice; ritmuri proeminente, câteodată dramatice, obsesive, cu reminiscențe stravinskiene sau provenite din formulele ritmice sacadate repetitiv din muzica lui Orff, alteori parodice, în special în partitura tenorului – excelent în această postură, Christian Alexandru Petrescu -, dar şi în secvența de pian la 4 mîini din *Postludiu, alla marcia*; luminozitatea pasajelor harpei, suflătorilor şi percuției – când era invocată Păpădia şi geneza ei; o suită de ritmuri eterogene, aksace, descinse din folclorul copiilor, în momentul în care "se serveşte gemul"; texturi transparent-volatile, atunci când a venit vorba despre "Omul care iubea pescăruşii"(Osho); grav-morbide, austere, sentențioase, cu vocalize în spirit antic, ca suport al precepteleor pitagoreice sau, dimpotrivă, explozive, determinând o adevărată bulveresare ritmico-timbrală, când partitura ajunge, spre final, la *Starea de luciditate*! George Balint ne conduce progresiv, ca într-o adevărată devenire teleologică, înspre sensul profund al căutărilor spirituale, încifrat într-un alt vers de aur pitagoreic: "Natura sacră îi/ne dezvăluie în mod deschis toate tainele." Lucrarea a avut parte de o echipă de interpreți de elită, începând cu Ansamblul orchestral "Profil", Sinfonietta, dirijat de către compozitor, un cvartet vocal alcătuit din cântăreți receptivi la intențiile compozitorului – soprana Ligia Dună, mezzosoprana Antonela Bârnat, tenorul Christian Alexandru Petrescu şi basul Marius Boloş –, de trio-ul tinerilor actori, încă studenți la Institutul de Teatru – Arminé Vosganian, Lucian Rus şi Marius Olteanu -, care au relevat, cu inteligență, dicție impecabilă şi înțelegere semnificațiile simbolic-metafizice ale textelor recitate şi, nu în ultimul rând, de colaborarea profesionistă la sonorizarea electronică, a Ericăi Nemescu.

Foto: Mihai Cucu

Odată cu Spectacolul multimedia, *Lux in tenebris* de Cătălin Crețu, în scenariul şi regia Cesarinei Udrescu, muzica a intrat în acea *sincronie* despre care vorbeam la început, ea fiind "citită", nu doar cu ajutorul soliştilor vocali şi instrumentişti – Rodica Vică, soprană, Mircea Cristea, voce, Alexandru Marius şi Cristina Preotu, vioară, Iulian Popovici, violă, Bogdan Postolache, violoncel -, ci şi prin mijlocirea imaginii, scenografiei, a citatelor din Sf. Apostol Pavel, din Sf. Evanghelist Ioan, din Irineu al Lyonului, Carlo Gesualdo da Venosa, dar şi din Vladimir Soloviov, Cristian Bădiliță, şi a inserturilor muzicale prelucrate electronic. Gândit într-un registru cu tentă religioasă manifestă, acest spectacol avut ca scop atingerea "luminii line", a "Logosului Sfânt", atrăgând atenția asupra singurei soluții de mântuire a omenirii, prin pocăință, rugăciune şi credința în "Învierea lui Iisus" - cu alte cuvinte, prin recuperarea sacralității, căci, deocamdată, "toată Natura îi slujeşte lui Dumnezeu, numai neamul omenesc păcătuieşte."

Aceste cuvinte şi altele similare – "ochiul Meu vede, urechea Mea aude, dar Îi voi răbda pe oameni până se vor întoarce la Mine" – i-au fost încredințate spre rostire actriței Maria Ploae, a cărei prezență – înveşmântată în tonuri de alb-nisipos - şi voce cu modulații nuanțate, de la şoaptă la strigăt, de la pioşenie la fervoarea patetică a rugăciunii au fost cât se poate de potrivite atmosferei generale. Mediului electronic i s-a alăturat un cvartet de coarde, inspirat scris de Cătălin Crețu, într-un stil clasic-preclasic autentic, cu momente de o frumusețe serafică, pasaje de coral liturgic, cu inflexiuni bizantine, structuri contra-punctice abil scrise, împletite cu altele, de un lirism emoționant. Concomitent, pe ecran se derulau – destul de sincopat însă - imagini similare picturilor metafizice ale unui De Chirico spre exemplu, sau altele, mai abstracte, sfârşind cu proiecția unui Christ, ca întruchipare a Principiului Unic, călăuzitor. Din păcate, dorința de a spune mult în puțin, i-a făcut pe "constructorii" acestui spectacol să abuzeze de utilizarea simbolurilor, aglomerând totodată citatele şi alăturând în mod arbitrar numele unor Sfinți venerați, de altele, a căror legătură cu înțelegerea şi interpretarea fundamentelor credinței e doar unul de ordin… literar – mă refer aici la Florentin Sorescu, nimeni altul decât avocatul, controversat inițial, al polițistului Christian Cioacă!!, de curând, autor al piesei intitulate *Arca lui Iona*. Mă întreb dacă e un argument suficient pentru a-l pune pe acelaşi plan cu Sf. Apostol Pavel sau chiar cu Cristian Bădiliță, unul dintre traducătorii şi comentatorii *Septuagintei*?! Aşa se explică probabil introducerea unor texte, ce aminteau de lozincile unei epoci revolute, ca de pildă: "…arta să biruie de-a pururi fiara", sau a unor subiecte din realitatea imediată, ca "Roşia Montana…", total nepotrivite cu ambianța generală a spectacolului. Toate aceste stângăcii, şi altele, pe care nu are rost să le mai enumăr aici, au lăsat impresia unui spectacol dezlânat, artificial, confuz.

Maia Ciobanu

Un alt spectacol multimedia, alți pasi spre lumină a fost şi cel propus Maia Ciobanu: *Hortus Domini Magnus est*. Gândit ca un "manifest politic", de o ironie amară, spectacolul s-a bazat pe texte din Eminescu, Neacşu de la Câmpulung, Shakespeare, Barbu Delavrancea, Dali – "mă declar catolic, apostolic, roman şi român"! -, pe decupaje din varii emisiuni televizate, având în prim-plan parlamentari, guvernanți, pe însuşi Preşedintele țării sau mulțimi de oameni înghesuindu-se în Supermarket-uri. În contrast cu aspectele de "cabaret" ale politicii, pe ecran se derulau reproduceri din picturile lui Salvador Dali, Hieronymus Bosch, Joan Miró, într-un montaj coerent, polisemantic, plin de miez. Sugestiile sale, deşi invazive, câteodată "torpilând" sau fiind "torpilate" de intensitatea muzicii, au avut totuşi acel dram de subtilitate necesar captării interesului public. Dualitatea real-imaginar sau contingent-sublimarea lui, autohton-universal/atemporal a început odată cu punerea în paralel şi în oglindă a ritmului de toacă - specific oficierii slujbelor ortodoxe - cu clinchetul discret al clopoțeilor tibetani. Ritmul şi sonoritatea lor,

deşi distincte, au generat trasee consonante, complementare valurilor de sunete cantabile, cu reflexe din *folk music*, totul derulându-se pe fondul unei pedale grave din mediul electronic. La un moment dat, instrumentiştii – trombonistul Barrie Webb, flautista Ana Chifu, clarinetistul Mihai Badiță, violoncelista Alexandra Potîngă, percuționistul Alexandru Atanasiu - încep şi ei să rostească frânturi de citate, alături de actorul Bogdan Nechifor. Imaginile şi discursurile stridente, cu tentă politică sunt înlocuite, spre final, cu reproduceri… tăcute, ale unor detalii de mare puritate a formelor şi culorilor, selectate din tripticul *Grădina plăcerilor* al pictorului renascentist Hieronymus Bosch. Concomitent, muzica se limpezeşte, se rafinează, căpătând nuanțe de alb, bleu şi rose, ca cele din picturile lui Bosch, ce plutesc imperturbabil deasupra zgurii terestre. Închizând cercul, toaca şi clopoțeii tibetani revin, în crescendo, reiterând şi re-afirmând puritatea aurorală a veşnicului început. Despre valoarea interpretării vorbesc de la sine numele prea bine cunoscute ale instrumentiştilor deja menționați.

Preocupată de mituri şi simboluri cu caracter mistic, Diana Rotaru a captat atenția cu un mit aparținând gnosticismului: cel al şarpelui (*SerpenS*) – imagine ambivalentă a Haosului şi ordinii, a înțelepciunii (Sophía) şi a maleficului, a Diavolului şi a Mîntuitorului. Apropiat de legitățile artei teatral-coregrafice, ca multe dintre proiectele sale sincretice, *SerpenS* aduce în scenă instrumentişti de valoare – Ana Chifu şi Zacharias Tarpagkos (flaut), Maria Chifu (fagot), Sorin Rotaru (percuție), un dansator – Lucian Martin – şi o soprană – Irina Ungureanu – totodată încarnarea "femeii spirituale", a "Evei de Lumină" din mitul gnostic, asimilată Înțelepciunii şi Arborelui Cunoaşterii. Muzica e construită din ritmuri, mişcări dansante şi strigăte ritualice, primitive, invocații şamanice, de sorginte extra-europeană ori provenite din folclorul arhaic românesc – utilizarea fluierelor (blockflöte), a motivelor doinite, de bocet şi descântec, hăulituri reînviind stilul cântecelor (sau horelor) lungi, cu atacuri de glotă, maramureşene – pentru a puncta etapele meandrice prin care trece şarpele pentru a accede la forma *Evei de Lumină*. Ideea e potențată de imaginile de pe ecran, care, fie reflectă personajele de pe scenă, dublându-le, fie proiectează forme geometrice stilizate, în mişcare/metamorfozare, pe un fond neutru, gri-cenuşiu. Instrumentiştii devin periodic dansatori - surorile Chifu, în costume negre, mulate pe corp, apărând ca nişte veritabile crochiuri vivante! - fiecare îndeplinind şi roluri actoriceşti. Însăşi soprana se transformă, în final, din cântăreață, în *Eva de Lumină* - veşmântul ei alb metamorfozându-se într-un spectru luminos de culori, obținute cu ajutorul *black lights*-urilor aplicate pe suprafața materialului de către cei 5 instrumentişti, încolăciți în jurul sopranei, ca nişte şerpi - timp în care cântecul ei se stinge, fiind absorbit în clepsidra timpului etern.

Ambivalența a fost şi atributul Decorului audio-video cu/pentru o iluzie de femeie, *De sublimi Finis* (*Despre sublimul sfârşit*) de Corneliu Dan Georgescu.

În concepera şi alcătuirea textului acestui spectacol cu multiple implicații estetico-filosofice, chiar cu unele accente esoterice, compozitorul s-a inspirat, cu deosebire, din teoriile despre sublim formulate de Kant, Schiller, Edmund Burke, apelând şi la momentele dramatice, de ruptură, conținute în *Mitul lui Orfeu*, în nuvela goetheană *Werther* şi în basmul românesc *Tinerețe fără bătrânețe şi viață fără de moarte*. Tensiunea lor "zguduitoare" – pierderea iubitei sau iubirea neîmplinită, ca şi a privilegiului de a rămâne nemuritor – e cea care l-a interesat pe autor, ea contribuind la naşterea stării de sublim, mult mai mult decât ar reuşi Frumosul în sine. "Sublimul impresionează, frumosul încântă", tot aşa cum "Noaptea e sublimă, ziua e frumoasă", va spune Kant. Pornind de la distincția între frumos şi sublim, Corneliu Dan Georgescu consideră la rândul său că sublimul e inaccesibil şi tragic şi, tocmai de aceea, fascinant. Somptuos, "decorul audio-video" constă dintr-un mixaj, extrem de savant, între imagini din natură – *apa* fiind componenta de bază, un fel de pedală stihială, totodată elementul vital porimordial, cu puternice conotații erotice şi psihice şi, ca atare, indispensabil în conturarea "iluziei de femeie" imaginată de compozitor; apoi *pădurea, câmpia*, *țărmuri* de mări şi oceane, *cerul* înstelat, brăzdat de constelații -, cu altele, din sculptură (unele nuduri de Rodin, printre alți artişti) şi arhitectură – catedralele din Chartres, Notre-Dame etc. Spectrale, fantomatice, la granița dintre real şi himeric, imaginile îşi schimbă contururile, câteodată interferându-se unele cu altele sau substituindu-se una alteia, după cum îşi schimbă culorile, nuanțele, intensitățile, subliniind mai apăsat încă tâlcul textelor apărute pe ecran - prea fugitiv poate! Odată cu ele, se modifică şi intensitățile sonore: de la limpezimea şi simplitatea atemporal-arhetipală, la incan-descența exploziv-vulcanică, ce farmecă şi înspăimântă prin dinamismul forței lor de acțiune asupra grandioaselor procese cosmice sau înfricoşătoarelor furtuni oceanice. Acordul isonic al orgii, apare permanent, ca un fir al Ariadnei, conducându-i la lumină pe cei rătăciți în întunericul propriului labirint. Şi, pentru a reliefa caracterul imprevizibil, distor-sionant, al sublimului, Corneliu Dan Georgescu a decis să provoace un "conflict" între imanența acestuia şi "kitch"-ul derizoriu, efemer. Cu această intenție a invitat-o pe Irinel Anghel să devină, într-un fel, "iluzia de femeie", cochetă, superficială, preocupată exclusiv de aspectul vestimentar. Ingenioasă, cu talent actoricesc mereu surprinzător, adaptându-se rapid pulsului oricărei idei insolite, Irinel Anghel a "defilat" de mai multe ori pe scenă, prin fața ecranului, de fiecare dată purtând alte veşminte sau renunțând parțial la ele, dar, de fiecare dată, adaptându-le şi adaptându-se metaforei conținute în imagini şi cuvinte: când sub forma unei zeități marine, cu un sceptru autoritar în mână; când ca o vietate primitivă, sumar îmbrăcată, trăind, cameleonic, în păduri tropicale; când ca o "*maja desnuda*", în completă comuniune cu Magna Mater; când ca o mireasă suprarealistă, cu rochie şi umbrelă albe, apărută de nu se ştie unde, între silueta unei catedrale, din care se auzeau acorduri de orgă - Coralul din *Orfeu* de Monteverdi - şi căderea înspumată a unei cascade; când sobră, într-o rochie lungă, neagră, din nou între conturul unei catedrale şi un fond albastru, mişcător; când ca o Barbie, drapată în rose; când într-o rochie princiară, aurie, acoperită de o mantie transparentă, cu trenă, purtând o diademă strălucitoare pe frunte, într-un contrast/conflict cu măreția Firmamentului "nemăsurabil", "de necuprins." În interstițiile dintre un decor şi altul se putea citi pe ecran: "Eterna Venus", "Ce este sublimul în esență"?, "Sublimul există în noi…", "Prin perceperea sublimului ne simțim cu adevărat liberi", sau, puteau fi auzite, rostite de vocile alternate ale lui Irinel şi Sorin Romanescu – responsabil cu tehnica audio -, cuvinte cu trimitere

Ansamblul Seducant

Duo Mannequin foto: Virgil Oprina

Curtea Regală Extraterestră foto: Mihai Cucu

directă la relația sensibil-suprasensibil, efemer-imuabil, lăsând opțiunea alegerii la latitudinea noastră: “himeră…”, “iluzie…”, “Există ceva în noi…mai înalt…mai pur…”, “Infinitul…”, inaccesibil…”.

În mai puțin de o oră, Corneliu Dan Georgescu a reușit să ne inducă, fie și numai “iluzoriu”, gustul incomparabil al libertății interioare, ca “limită” mereu “de-depăşit…”.

Am regăsit sintagma platonică, “*Filosofia – cea mai înaltă muzică*” şi în câteva dintre opus-urile orchestrale incluse în cea de-a XXII-a ediție a SIMN.

Concertul Orchestrei de cameră Radio, condus de Valentin Doni a reunit patru lucrări, în care, nota suprarealistă a piesei lui Liviu Dănceanu, “*Exercices de Style*”, pentru clarinet, fagot, recitator şi orchestră de cameră, s-a combinat cu alte trei partituri a căror tematică vizează trei tipuri de meditații asupra felului de a exista în lume: “metafora artistului contemporan”, dar şi pe aceea a strădaniei omului de a se depăşi, reuşind să atingă desăvârşirea de sine – *Concertul nr. 5 pentru flaut şi orchestră, “Îngerul cu o singură aripă”* de Doina Rotaru -, recuperarea identității sau totalității ființei prin recursul la amintire/re-memorare – *Poetul într-o cutie de sticlă*, pentru voce şi orchestră de cameră, de Stefana Ivanovič – şi încă o mostră de “Călătorie a Eului, la nivelul Etajelor Superioare ale FIINȚEI” – *ErAlmIl or EAE ou EA penru ora 1 după-amiaza* - de Octavian Nemescu.

Aşa cum ne-a obişnuit în ultima vreme, Liviu Dănceanu îşi foloseşte şi aici propensiunea pentru diferitele stiluri componistice, scriid o muzică parodică, sarcastică, de un comic irezistibil, al cărei pretext este dirijorul de orchestră, care, “zbenguindu-se cu bagheta în aer, se prăbuşi în fosă, ca o stâncă într-o apă adâncă.” Imaginea dirijorului accidentat revine algoritmic, restul timpului fiind presărsat cu anunțuri şi ştiri, ca cele din jurnalele televizate, avându-l însă în “vizor” pe acelaşi dirijor buclucaş - procedeul imixtiunii cotidianului în opera de artă fiind tot mai des întâlnit în muzică şi, deopotrivă, în teatru sau poezie. Liviu Dănceanu întrețese ase-menea fraze şi altele, cu inflexiuni din argo-ul maneliştilor – spuse cu umor, dezinvoltură şi o remarcabilă înzes-trare actoricească, de către compo-zitorul şi cântărețul Christian Alexandru Petrescu -, cu secvențe preponderant contra-punctice, dar şi cu porțiuni eterofonice sau dialoguri intrumentale jucăuşe, ironice, cum este cel dintre fagot şi clarinet de pildă. Clarinetistul spaniol Eduardo Terol şi fagotistul Şerban Novac şi-au interpretat “rolurile” cu precizie, dar şi cu vervă, spontaneitate, dezinvoltură, virtuozitate.

Din pasiunea pentru sonoritatea şi virtuțile metafizice ale flautului, s-a născut cel de-al 5-lea concert dedicat de către Doina Rotaru flautistului italian Mario Caroli. Un fel de continuare a lucrării *Aripi de lumină*, concertul are ca sursă de inspirație “nuvela lui Marquez despre un înger bătrân, captiv într-o curte de pescari săraci”, de unde reuşeşte să se sustragă şi să se înalțe la Cer cu mari eforturi. De data aceasta, singura aripă a Îngerului e ca o pană măiastră, țesută din sunete discrete, imperceptibile, plutind ca într-un vis despre zbor şi despre obstacolele ce se pot ivi în orice clipă în calea lui. Muzica nu se mai naşte din straturile telurice, emisă de flautul-bas, ca în *Aripi de lumină*, ci direct din sferele superioare, în zvon de piccolă şi flageolete ale corzilor; bocetul sau doina de jale nu mai au patetismul celor din lucrări anterioare, ci apar în filigranul glissando-urilor aceleiaşi piccole – atât de impresionant redate de harul lui Mario Caroli, care, în acele clipe e chiar aripa, e dublul ei şi al Îngerului care o poartă! Dar, multifonicele flautului-alto dezlănțuie stihiile naturii şi, odată cu ele, lamento-ul aripii. Un simplu şuierat al flautului normal, o va ajuta să se mențină însă la altitudinea şi în lumina dorite, frumusețea spectaculoasă a zborului biruind tristețea atavică a muzicii Doinei Rotaru. La cererea publicului, Mario Caroli - acest artist incredibil - a cântat un *Adagio* – în perfectă concordanță cu piesa Doinei Rotaru – din *Suita a III-a* de Joseph de Boismortier.

Sensibilă, introspectivă şi, în egală măsură, inventivă, compozitoarea de origine sârbă, Ivana Stefanovič şi-a ales ca punct de pornire al noii partituri, Jurnalul autobiografic al lui Hans Christian Andersen, alcătuind o “iluzie sonoră, din amintiri, semnale, simboluri, copilărie, inocență şi banalitate”, al cărui “element motivic central vine dintr-un fel de *magazin de antichități*.” Cea care dă glas textului – foarte succinct de altfel, bazat pe fraza de debut a autobiografiei lui Andersen: “Viața mea este o poveste încântătoare”, şi repetarea numelui Andersen, în ecouri succesive – este tot Irinel Anghel. Costumată… ca în poveşti, într-o rochie scurtă, neagră, cu jabou de dantelă albă şi pălărie neagră, bordată cu o ghirlandă de flori albe, ea cântă cu naturalețe şi simplitate, conducându-şi vocea până în zonele acute, de coloratură, pe fundalul orchestral dominat de unison, de o mare gingăşie şi noblețe melodică.

Cu mai puține accente dramatice decât în alte lucrări ale sale – deşi a fost începută sub efectele devastatoare provocate de pierderea unicului său fiu - lucrarea lui Octavian Nemescu, gândită pentru a fi cântată la ora 1 după-amiază, este centrată pe cvinta perfectă descendentă, considerată “personaj principal”, “semnificând aşezarea trainică şi, în acelaşi timp, tainică, pe un suport liturgic de *stâncă*.” Efemeridele sonore cu care debutează, auzite la corzi şi suflători, despărțite de tăceri ca nişte viduri - cu sufluri vitale totuşi -, reiterează procedeul “condens”-ului, folosit adesea de către compozitor în piese ca *Spectacol pentru o clipă*, *Finalis septima*, *Beitintervallum* etc.. După mai multe secvențe *vidate*, orchestra începe să-şi prelungească sunetele, umplând golurile cu coloritul aproape pastoral, edenic, al instrumentelor de percuție. Mediul electronic fuzionează cu

Doina Rotaru

sonoritatea orchestrei, iar succesiunea cadențelor consonante generează mereu noi începuturi, antrenând întreaga orchestră, până în punctual maximei coerențe, realizate printr-un unison generalizat. Semnalele alămurilor deschid porțile Cerului, care devine tot mai transparent, mai limpede, apt să primească drept “suport litrugic” vocalizele vocilor înregistrate pe bandă. Contrastul dintre imaterialitatea lor şi semnalele stridente ale alămurilor se transformă în consens, ambele atingând, simultan, “Etajele Superioare ale FIINȚEI”.

Cu excepția unor detalii tehnice – cunoscute doar de către autorii acestul concert – orchestra şi dirijorul Valentin Doni au reuşit să transmită totuşi încărcătura emoțională specifică fiecărei partituri.

O seară sincretică de profundă

spiritualitate a fost şi cea dedicată câtorva lucrări de Ulpiu Vlad, sub genericul *Lumini şi Rezonanţe*. Protagoniştii s-au numit Ion Ivan Roncea, Ion Bogdan Ştefănescu şi Roman Vlad – ultimii doi fiind şi interpreţi ai versurilor semnate Marin Sorescu şi Ion Bogdan Ştefănescu. Dinamica viselor, ce animă de mai multe decenii imaginaţia şi trăirile sufleteşti ale lui Ulpiu Vlad a vizat,

foto: Virgil Oprina

de data aceasta, o serie de aspecte punctuale, concentrate pe efectele relaţiei dintre culoare, lumină şi reflexele lor în psihicul compozitorului. Harpa, flautul şi pianul – însoţite de banda magnetică - au pendulat între melopeea nostalgică a flatului planând sau dedublându-se în văzduh, pentru a se avânta în iureşul unui joc alert (*Din sunetele privirii III*); foşnetul delicat, misterios al harpei, cu inserturi din folclorul copiilor (*Gri şi rezonanţe II*); revelaţia unei imagini iconice sacre, întruchipată de vocalizele unui glas feminin, cu intensitatea rugăciunii, perturbată însă de acordurile halucinante ale pianului, ca un cântec al Ielelor (*Rezonanţe-n viitor XI-B*) şi, în fine, rever-beraţiile unui vis abstract, pro-duse de modulaţiile flau-tului, flautului-bas, piccolei şi harpei plasate parcă în atempo-ralitate, de unde îl ademenesc pe visător cu sunete ce-i sunt familiare - doinite, de tulnic sau fluier. Ele dispar în final, lăsând în urma lor doar dâre de *Lumină pentru viitor II*. Versurile au şerpuit printre cele patru lucrări, recitate cu talent de către Ion Bogdan Ştefănescu – de asemenea un poet fin, introspectiv – şi Roman Vlad, un pianist de anvergură, dotat şi cu un remarcabil potenţial actoricesc.

Mă întorc, precum un Uroboros, la începutul festivalului, deschis în 19 Mai la Universitatea Naţională de Muzică, de concertul unui grup de copii din Corul de copii Radio şi de ansamblul Game, avându-i ca solişti pe membrii familiei Manoleanu: pianistul Remus, soprana Bianca, soprana dramatică Stanca şi pianistul Roman Manoleanu. Sub genericul Lamnicu, Palmnicu, Piscopalnicu şi Salată de fructe, concertul dirijat de Daniel Jinga a cuprins cinci lucrări în p.a.a.: Funny games de Cristian Lolea – nişte jocuri atractive, într-adevăr, dinamice, între vocalizele corului, ritmate repetitiv şi cercurile concentrice ale percuţiei, între combinaţia de moduri populare şi motive bizantine, acestea din urmă creând o rezonanţă de catedrală în finalul piesei; Salată de fructe de Thomas Beimel – o glumă scrisă sub formă de canon pentru trei voci feminine, care se întrec în a numi cât mai multe şi variate fructe, de la prune şi portocale, la coacăze şi papaia; Nu vreau să cresc de Diana Gheorghiu – o lucrare amplă, pentru bandă, voci şi percuţie, un fel de lecţie de interpretare, în timpul unei repetiţii şcolare, ai cărei participanţi ar dori să rămână copii; Lamnicu, Palmnicu, Piscopalnicu de Nicolae Teodoreanu – câteva dintre cele 8 piese ale unui ciclu dedicat copiilor -, compuse cu vervă, umor, ingeniozitate, diversitate a tehnicilor de limbaj, cu motive cunoscute din folclorul copiilor, vocalize, declamaţii, vorbire cântată etc.; Cascada cuvintelor de Laura Manolache, are ca suport literar versurile lui Nichita Stănescu, e scrisă pentru soprane, cor, pian şi percuţie şi se bazează pe rostirea, literelor alfabetului – într-o ordine aleatorică – şi a numelor de culori, de la alb la rose şi bleu, de la verde şi gri la violet. Pe lângă arta sopranei Bianca Manoleanu şi a pianistului Remus Manoleanu am admirat glasul Stancăi Manoleanu – penetrant, omogen, cu un ambitus amplu, stăpânit cu ştiinţă şi dezinvoltură.

Tot în 19 Mai, Irinel Anghel şi Christian Alexandru Petrescu au făcut o demonstraţie de pop art sonor, cu un “Spectacol în vitrină”, la Căminul Artei, după un concept vizual de Raluca Ghideanu, “obiectele” expuse fiind chiar cei doi interpreţi şi diversele “ustensile” care le-au servit drept recuzită: costumaţiile – sumare, e drept - purtate de Irinel Anghel, măştile – una a Reginei Marii Britanii, cealaltă a lui Elvis Presley -, sacii de plastic în care erau înfăşuraţi, ochelari, o lanternă, un telefon, un ciocan etc. Dincolo de spiritul improvizatoric şi umorul savuros, cei doi au trecut în…revistă, ritmuri de jazz, canon contrapunctic şi mostre de madrigale renascentiste, în timp ce pe bandă curgea o muzică de expresie psihedelică. Cei doi s-au completat reciproc, întrecându-se în virtuozitatea improvizatorică. Intitulat sugestiv Mr. & Mrs. Nobody, spectacolul a atras atenţia asupra anonimatului individului şi a lipsei lui de comunicare în societatea plastifiată a secolului nostru!

Irinel Anghel a mai făcut un popas suprarealist, în studioul de Operă al Universităţii de Muzică, Duminică, 20 Mai, în compania trombonistului britanic Barrie Webb, continuând serialul suprarealist Barrie and Barbie, cu secvenţa intitulată Bed & Breakfast with Barrie and Barbie. De

Laurenţiu Darie foto: Sabina Ulubeanu

o fantezie debordantă, dar unde, fiecare detaliu era atent "controlat", concertul-spectacol a beneficiat şi de un excepţional aranjament video-live realizat cu precizie şi acurateţe de Virgil Oprina. De povestit, pentru cei care nu au fost de faţă!

Ca de obicei, Irinel şi-a urmărit excentricitatea ideilor cu o acuitate, seriozitate, pasiune şi mai ales cu un firesc dezarmant! Preţ de mai multe minute, Barbie rămâne ascunsă privirii spectatorilor, în spatele unui fel de baldachin înălţat deasupra pianului, cu toate că i se văd totuşi, proiectate pe ecran, porţiuni din corp: mîinile îi alunecă…somnoros pe corzile pianului sau se joacă, privindu-se în oglindă, cu şiraguri de mărgele, în arpegierile pianului din piesa intitulată Lilacs, op. 21, nr. 5 de Rachmaninov, ce semănă frapant cu rostogolirea perlelor din acel şirag. După o serie de încercări nereuşite, de a-şi trezi partenera, cântându-i partituri de Chan Hae Lee, Michael Parkin, Stephen Marck Barchan, Barrie reuşeşte s-o anime pe Barbie, cu ajutorul ritmurilor de jazz din piesa lui Ben Isaacs: Ceva trebuie făcut – Something must be done -, în vârtejul cărora se implică şi Irinel, din ascunzişul ei. După atâtea eforturi, Barrie…adoarme. Barbie, în schimb, catadicseşte să iasă din ascundere şi se îndreaptă nonşalant spre măsuţa pe care Barrie îi pregătise micul dejun, aranjându-şi, din mers, brăţările, colierul, chiar şi o diademă; apoi se aşează, răsfoieşte un cotidian şi soarbe tacticos din cafeaua aburindă… Între timp, muzica lui Ty Unwin, Al doilea moment din marea roată, trece de la cantilene la ritmuri primitive, într-un crescendo obsesiv, ajungând la o structură paroxistică, la fel de complexă, ca cea a Bolero-ului de Ravel! Viaţa pare să fie un divertisment perpetuu! Datorită organizării/regizării minuţioase a spectacolului, ca şi comunicării ideale dintre cele două personaje – trei, dacă ţinem seama şi de trombon! – barochismul scenografiei şi vestimentaţiei lui Irinel a trecut în plan secund, iar impresia a fost aceea a unui spectacol…clasic, de teatru sau operă comică, de tip Goldoni să zicem, sau Donizzetti (Don Pasquale), care a pus în valoare calităţile actoriceşti ale celor doi muzicieni.

Faptul că Irinel Anghel nu face/nu lasă nimic la voia întâmplării s-a reflectat şi în spectacolul de la Opera Română, din 22 Mai, intitulat Papagheno şi Papaghena în Oraşul lui Acum şi Aici - concept vizual de Raluca Ghideanu, interpreţi Irinel Anghel, voce, Sebastian Burneci, trompetă, Sorin Romanescu, kaosspad şi kaossilator. Captivitatea individului, în limitele propriei condiţii umane, dar şi în „colivia" impusă de societate a devenit, cu siguranţă, preocuparea centrală a lui Irinel Anghel, iar spectacolul „Papagheno-Papaghena" o confirmă. Înfăşuraţi în folii de plastic cu aplicaţii de bucăţele de hârtie colorată, ca nişte adevăraţi papagali – replică a cuplului omonim din Flautul fermecat de Mozart - cei doi interpreţi par a fi la dispoziţia cântăreţei, costumată într-o rochiţă „chic", dintr-o mătase catifelată de culoare mauve, cu plete şi evantai de aceeaşi culoare şi accesorii de un verde electric. Vizibil plictisită, demoazela se plimbă cu graţie printre cele 5 colivii cu papagali adevăraţi, plasate pe podium, bucurându-se de libertatea ei de mişcare! Contrastul este izbitor, deşi, cea mai demnă de compasiune epare a fi chiar persoana care crede că dispune de libertate! După câteva minute de tăcere, cei doi muzicieni ritmuri simple, de jazz lent, nostalgic, concurând cu ciripitul papagalilor redat de cele două procesoare audio şi amplificat prin câteva difuzoare. Captivată de sunete, Irinel se sustrage tăcerii şi începe să cânte, în acelaşi spirit, cu virtuozitatea-i binecunoscută, imitând, sau luându-se la întrecere cu ciripitul papagalicesc, în timp ce împrăştie împrejur pene colorate aparţinând micilor vietăţi. Numai că, jocul acesta de-a libertate versus captivitate sfârşeşte prin a-i zdruncina conştiinţa, prăbuşindu-se pe podea, la propriu! Am asistat la un spectacol de o mare gingăşie, dar şi de o sfâşietoare tristeţe, ca o secvenţă desprinsă dintr-o realitate paralelă, apărută fulgurant în raza noastră vizuală!

Mario Caroli

Maia Ciobanu: Hortus Domini Magnus Est

Mă întorc acum la ziua de 21 Mai, la concertul Ansamblului "Traiect" dirijat de Sorin Lerescu. Lucrările incluse în program au avut ca punct comun armonia şi consonanţa. Harmonic fields pentru ansamblu cameral de Liviu Marinescu a combinat contrapunctul ritmic, cu polistructuri timbrale, a căror "inflaţie" e rezolvată prin pânze eterofonice şi armonice naturale luminoase, gravitând în jurul lui DO. În Invocaţii pentru 5 executanţi – pian, clarinet, vioară, violă, violoncel -, Tiberiu Olah experimentează diferite combinaţii modal-armonice, în alternanţă cu exerciţii improvizatorice de formule ritmice secvenţiale. Fluierele la care cântă cordarii, chiar în debutul piesei, făuresc o pânză eterofonică plutitoare, datorită lungimii valorilor de note. Fluierele revin la sfârşitul lucrării, împreună cu muzicuţele, când totul se converteşte într-un climat de o puritate absolută, arhetipală. Titlul piesei lui Fred Popovici – f(r)a(c)talité du son - provine dintr-un joc de cuvinte, ce dezvăluie atât fractalitatea sunetelor – faptul de a a fi "frânte" în fragmente din ce în ce mai mici -, cât şi…fatalitatea lor de a a fi astfel şi de a crea falii, de a fi ofensive sau, dimpotrivă, de a intra în rezonanţă cu

altele, armonioase, creând arhitecturi echilibrate, maistuoase. Cantabilitatea mi s-a părut a fi atributul esenţial al partiturii Iuliei Cibişescu-Duran, Chaos riders. Spring Labirynth - Călăreţii Haosului. Labirintul Primăverii – inspirată de pânzele suprarealiste ale pictorului polonez Yaceck Yerka. Indiferent de intensitatea la care ajung ritmurile pointiliste, prin repetarea lor insistentă, muzica redevine mereu senină, graţie breşelor cantabile ale pianului şi solo-ului de trombon ce încheie lucrarea. Prin Coduri invizibile, Vladimir Scolnic vrea să exprime “ciudate energii, invizibile, integrate şi resimţite pe diferite nivele ale muzicii.” Trombonul - instrumentul principal, pe lângă flaut, clarinet, vioară, violoncel, pian şi percuţie – emite nişte sufluri misterioase, ca nişte respiraţii primordiale ale unei fiinţe primordiale, nenăscută încă, pe care o cheamă la viaţă glissando-ul violoncelului, strigătul de sirenă al suflătorilor, gingăşia xilofonului.

Tot Luni, 21 Mai, la 9 seara trecute fix, Palatul Voievodal Curtea Veche a fost animat şi învelit perdele transparente, multicolore, şi linii razante, executate de specialiştii în light design de la VPG. Poveste veche din viitor i-a avut ca protagonişti şi autori pe Irinel Anghel şi Sorin Romanescu. Scenografia şi costumele au fost create de Raluca

Paul Celan

Ghideanu, regizor muzical a fost Marius Mitrofan, iar sonorizarea a fost realizată de Mezzo. Oricât de distonante, patina spaţiului voievodal şi rezonanţa lui naturală s-au armonizat cu transculturalitatea suprarealistă a spectacolului contemporan de sunet şi lumină şi cu statuile umane înfăşurate în carton gofrat şi folii de plastic, care ocupau mijlocul scenei improvizate sub forma unor statui de marmoră.!

Ziua de Marţi, 22 Mai a fost rezervată muzicii inspirate de poezia lui Paul Celan – “Ah! Celan!” Concertul a fost susţinut de către Ansamblul Devotio Moderna dirijat de Carmen Cârneci. Varietatea poemelor, ca şi substanţa lor filosofică au generat o la fel de mare diversitate de maniere componistice: amprentă expresionistă în Cinci lieduri pe versuri de Celan pentru voce şi pian de Aribert Reimann; modalism antifonal, conturând două lumi paralele, în Lumină-impuls/ muzică pentru CELAN pentru doi clarinetişti, de Adrian Enescu; cantabilitate elegiacă, în Patru Poeme din Atemwende pentru voce şi pian, de Wolfgang Rihm; structuri pointiliste, cu inserturi vocale post-expresioniste, în 3 Lieduri pe versuri de Paul Celan, pentru bas-bariton, flaut, clarinet, violoncel, de Carmen Cârneci; o spaţialitate în expansiune continuă prin arpegieri şi formule ritmice multiplicate, în piesa Viii, pentru pian, de Mihai Măniceanu; interferenţe timbrale de mare fineţe şi expresivitate, în Două Lieduri pe versuri de Paul Celan, pentru soprană, violoncel şi pian, de Gabriel Iranyi; complemementaritate coloristică, interşanjabilă, între două flaute şi două clarinete, în splendida piesă a Violetei Dinescu, Reflecţii după tabloul lui Hans Werner Berretz, “Todesfuge de Paul Celan”. Admirabile şi interpretările sopranei Veronica Anuşca, bas-baritonului Ştefan Schuller, flautiştilor Ana Chifu şi Zacharias Tarpagkos, clarinetiştilor Cristian Mancaş şi Constantin Ungureanu, violoncelistului Dan Cavassi şi pianistului Mihai Măniceanu. Carmen Cârneci, ca de obicei, cu o gestică dirijorală sobră, precisă, riguros geometrică, eficientă.

Ligia Dună, Marius Boloş, George Balint

Concertul Ah! Celan a fost urmat, la Clubul Ţăranului Român, de un altul, “În alb şi negru”, în ambianţa expoziţiei de fotografie a compozitoarei Sabina Ulubeanu. În afara celor două opus-uri care i-au aparţinut Sabinei – Composer’s spleen şi Vers le Ciel, prima, un joc policrom, doinit, de sonorităţi adesea obsesive, ale flautului (Ana Chifu), cea de-a doua, o ascensiune extatică gradată, înspre registrul supraacut al violoncelului (Bogdan Popa) – celelalte patru au ilustrat virtuţile componistice ale şcolii clujene, clădită pe principiile polifoniei modale şi contrapunctului ritmico-timbral: Cinci studii pentru clarinet solo de Şerban Marcu – o suită de structuri ritmice weberniene aş spune, cu efecte sincopate, dar şi cu transferuri timbrale, de la sonoritatea de clarinet, la cea de taragot sau tulnic (Răzvan Poptean); Meditaţiile unui fagot singuratic de Cristian Bence-Muk – o “explorare a posibilităţilor tehnico-expresive” ale instrumentului, pe care-l demontează şi-l re-montează, făcându-l să intoneze diferite cântece şi motive din muzici clasice, într-un elan ludic frenetic (Laurenţiu Darie); Klarinetix, pentru clarinet şi bandă, de Gabriel Ciprian Pop – o întâlnire neconvenţională între melopeea cantabilă, modală, a clarinetului şi fondul sonor luxuriant, variat ritmic şi percusiv, înregistrat pe bandă (Răzvan Poptean); Schizo Folk pentru clarinet, de Răzvan Metea – cea mai amplă şi compozită lucrare, înglobând o mare diversitate de ritmuri, de la cele populare, la cele de jazz, de la cantabilitatea rafinată, la zgomotul bătăilor din picioare şi la efervescenţa folclorică de tip etno, într-un mixaj cu adevărat “schizoid”!

Un concert unitar din punct de vedere expresiv a fost cel susţinut de către Orchestra Naţională Radio şi Corul Academic, Miercuri, 23 Mai, sub bagheta lui Tiberiu Soare. Simfonia a V-a, “a viselor" (p.a.a.) de Sorin Lerescu se desfăşoară, de la început până la sfârşit sub semnul unisonului şi al “visării treze”, de extracţie enesciană, şi al unei eterofonii transparente, fluide. Timpanii, percuţia sau alămurile au bruiat doar pasager acalmia ce părea a se fi instaurat definitiv în orchestră. Şi totuşi, crescendo-ul intensităţii sunetelor atinge pragul de sus al tensiunii interioare, izbucnind cu o forţă compactă susţinută, ca în finalul poemului Vox maris de George Enescu. Ultimele partituri ale lui Cornel Ţăranu sunt mai puţin abrupte, fracturate, abstracte, autorul recurgând tot mai des la coerenţa discursului, ce atrage după sine un procent important de consonanţă şi lirism. Este şi cazul lucrării concertante pentru saxofon-bariton şi orchestră, Diferencias – Diferenţe (p.a.a.), după titlul unei piese a compozitorului spaniol Antonio de Cabezon. Citatele renascentiste, ce apar de câteva ori, sub forma unor “scurte colaje”, se integrează perfect în dinamica devenirii muzicii compozitorului clujean. Timbrul grav al saxofonului lui Daniel Kientzy se armonizează şi el cu arhaicitatea motivului citat, dar şi cu timbrul şi ritmurile trompetei sau cu dialogul canonic dintre oboi şi clarinet, când îl auzim pentru prima oară. Un unison prelung încadrează dubla revenire a citatului, cea din final având un aer solemn, datorită alămurilor. Frumuseţea clasică,

impunătoare, a piesei lui Cornel Ţăranu seamănă cu frumuseţea construcţiilor înălţate pe ruinele unor vestigii istorice, de către arhitecţi pricepuţi, care ştiu să transfere normele stilistice tradiţionale în noul edificiu, astfel încât diferenţele să nu afecteze unitatea întregului. Daniel Kientzy a fost liantul ideal între cele două lumi sonore, cu uimitoarele lui abilităţi tehnice şi expresive. Ultima lucrare din program a fost Simfonia a III-a, pentru orchestră, orgă şi cor de femei de Adrian Iorgulescu – o altă pagină în care autorul a recurs la un citat, de data aceasta la un Coral pentru orgă de J.S. Bach. Compozitorul a intenţionat să "depăşească polistilismul, în favoarea metastilismului, subliniind în context o filiaţie simbolică şi nu una manieristă." Coralul bachian reapare leit-motivic pe parcursul lucrării şi, odată cu el, orga marchează repere a căror

Liviu şi Rodica Dănceanu. Photo Ilina Schileru

verticalitate se infiltrează în linearitatea unisonului, a glissando-urilor, în rafinamentul eterofonic, dar şi în iureşul dramatic al ritmurilor cu iz sentenţios, de Dies irae, ori cu reminiscenţe din ritualurile dionisiace, exorcizante, din Sacre de Stravinski. In finalul simfoniei, Adrian Iorgulescu "evadează într-o zonă sublimată", odată cu intervenţia corului de femei. Specificul bizantin al cântărilor e preluat şi transfigurat de isonul corzilor, de ritmul de toacă şi de armoniile orgii, într-o magnifică atmosferă liturgică. Tiberiu Soare - muzical, profund, sugestiv ca întotdeauna – a pus în valoare particularităţile ideatice ale fiecărei partituri.

În 24 Mai, formaţia condusă de Liviu Dănceanu ne-a oferit, conform obiceiului, o paletă stilistică variată, plină de culoare şi poezie: Citra II, pentru ansamblu, de Carmen Verdu - un conglomerat de ritm, culoare, armonie; Reverie bizantină în canon, pentru clarinet, oboi şi fagot (Ion Nedelciu, Dorin Gliga, Şerban Novac), de Horia Şurianu – o ţesătură polifonică, simplă, consonantă, cu motive arhaice şi vagi inflexkiuni bizantine; Muzica râsului şi a uitării, pentru ansamblu, de Liviu Dănceanu – cu siguranţă, o parafrază a titlului cărţii lui Kundera, Cartea râsului şi a uitării - o alternare de ritmuri aksace, cantabilitate, unison şi eterofonie polifonizată, de lirism şi crescendo-uri tensionate; Hanging Vaults, pentru ansamblu, de Dana Probst – o piesă luminoasă, datorită folosirii rezonanţei naturale a sunetelor, fapt ce pune în mişcare ecouri ale reverberaţiilor, într-o reverie continuă; Ucanca, pentru pian, clarinet şi bandă (Rodica Dănceanu şi Ion Nedelciu), de Javier Darias – o sugestivă ilustrare a reliefului stâncos, arid, al Văii cu acest nume din Insulele Tenerife. De aici sunetele şi ritmurile punctate ale celor două instrumente, banda fiind cea care face legătura între un versant şi altul. Notabilă virtuozitatea Rodicăi Dănceanu, care a reuşit să amplifice volumul şi spaţialitatea muzicii, folosind întreaga claviatură şi chiar corzile pianului. Vissara sera – în traducere liberă, "puterea altarului" -, pentru ansamblu (p.a.a.) a fost piesa prin care Eugen Wendel a punctat diferite modalităţi de percepţie a curgerii timpului: sincopată, cu sunete întrerupte de tăceri; dinamizată de unele salturi intervalice şi inserturi ritmice modale; în mers constant, unitar, impulsionat de ritmurile repetitive ale tobelor, ca o chemare perpetuă a străbunilor.

Last but not the least, Cata-strofele după Caragiale, Momâi şi Mumii (p.a.a.), de Dan Dediu (în viziunea lui Dan Neagrău) şi Fukuyama a constituit summum-ul de satiră, ironie, sarcasm, dexteritate componistică şi predispoziţie ludică inegalabilă. Compozitorul a reuşit să "citească" fragmentele din Scrisoarea pierdută a lui I.L. Caragiale – dar şi din propria operă cu acelaşi titlu, în curs de elaborare -, doar cu un pian, un acordeon (Fernando Mihalache), un cvartet de coarde (Lasislau Csendes, Diana Moş, Marian Movileanu, Mircea Marian), o baterie (Vlad Popescu), 7 cântăreţi şi un grup coral. Într-o vervă contaminantă, Dan Dediu a condus întreaga desfăşurare a concertului-spectacol de la pianul, la care ne-a fost dat să auzim adevărate potpuriuri ritmico-melodice, de la ritmuri neutre, dar cu accente incisiv-repetitive, febrile, tipice muzicii sale, la cele specifice café-concert-ului, romanţei, manelelor, valsurilor, muzicii orientale, cabaretului, operei verdiene etc. În contrast cu o asemenea revărsare de energii, cvartetul de coarde a introdus în permanenţă elementul de normalitate, de serenitate şi eleganţă, opunându-se "peisajului pestriţ, prea omenesc, al cabaretului politic", aflat în prim-planul acţiunii şi al scenei! Bazându-se pe o echipă de cântăreţi cu totul excepţionali – Ştefan Popov (Tipătescu), Andrei Lazăr (Caţavencu), Valentin Racoveanu (Trahanache), Ruxandra Urdăreanu (Zoe Trahanache), Vasile Chişu (Farfuridi), Şerban Vasile (Brânzovenescu), Răzvan Georgescu (Agamiţă Dandanache), Dan Dediu a cutezat să "ticluiască" cvartete, cvintete, sextete vocal-instrumentale, comparabile ca măiestrie şi limpezime a scriiturii, cu cvartetele, cvintetele, sextetele vocale ale unor Mozart sau Verdi (de altfel, au existat câteva pasaje în care-l auzem parcă pe Rigoletto "blestemând natura umană", atunci când corul şi unii solişti pronunţau apăsat, cuvintele "trădare", "partidul a trădat"!). Momentul a fost contrapunctat de o secvenţă de café-concert, de un comic irezistibil, prin "contradicţia în termeni" rezultată, interpretată de Dan Dediu şi "setul de percuţie". Un merit cu totul special l-a avut regizorul spectacolului, Ştefan Neagrău, imprimând mişcării scenice a cântăreţilor şi a grupului coral, o naturaleţe autentică, astfel încât să te convingă că te afli în chiar Parlamentul zilelor noastre!

Mă opresc aici cu comentariile, care nu pot fi decât elogioase. Dar, Momâi-le şi Mumii-le lui Dan Dediu au fost cu adevărat o mare REALIZARE! Votul meu pentru el este summa cum laude!

Acestea au fost concertele şi spectacolele la care am putut să ajung şi despre care mi-am exprimat opiniile în rândurile

Vasile Chişiu în opera "Momâi şi Mumii" de Dan Dediu

de faţă! Celelalte sunt prinse-n Caietul-Program, care, deşi miniatural, a fost consistent în manifestări şi ilustraţii, ce au reprodus picturile suprarealiste concepute de Raluca Turliu Cobilanschi, special pentru ediţia din acest an a SIMN.

A fost cea de-a treia ediţie în care porţile imaginaţiei şi visării au rămas mereu larg deschise, demonstrând că a sosit vremea în care măsura, numărul şi valoarea au revenit deja, "sub forme pe care nu le bănuiam", "pentru a regla, împreună, sacrul şi profanul, unul pe celălalt, propunând imagini divine, care dau viaţă lucrurilor şi imagini profane, care dau corp divinului" (Alain Besançon, Imaginea interzisă).

Fie ca aceste porţi să rămână deschise şi în viitor!

Pagini realizate de

Despina PETECEL-THEODORU

Trei, Doamne, şi toţi trei…

Înainte de finalul stagiunii, Opera Naţională bucureşteană a invitat publicul la o nouă versiune a *Elixirului dragostei*, a treia încercare de a impune regizoral acest titlu care beneficiază de o muzică atât de fermecătoare – poate cea mai atractivă, mai melodioasă şi mai de succes dintre partiturile lui Donizetti. A fost mai întâi propunerea lui Ştefan Neagrău, în 1991 (cu Ionel Voineag şi Simina Ivan, bagheta revenindu-i lui Camil Marinescu), apoi varianta lui Cornel Todea, în 1999 (cu Mihaela Stanciu şi Robert Nagy, la pupitru aflându-se Iurie Florea), acum fiind rândul unui invitat italian, Marco Gandini, cunoscut din proiectul european StudiOpera, derulat de ONB.

Aceste dese modificări de regie tind să impună concluzia potrivit căreia dincolo de farmecul de netăgăduit al muzicii, *Elixirul dragostei* nu şi-a găsit cadenţa spre succes la Bucureşti, dorindu-se o montare mai convingătoare, mai interesantă, mai modernă, lucru neizbutit nici de regizorul casei (Ştefan Neagrău) nici de invitatul bucureştean Cornel Todea (prea puţin familiarizat cu genul operei). În fine, s-a luat din nou decizia „schimbării la faţă" a spectacolului, poate de data asta va fi ceea ce se doreşte… Dar, în locul unui nume consacrat din ţară sau din străinătate, sau a unui tânăr de perspectivă, cu idei proaspete şi cu curajul opţiunilor, montarea i-a fost încredinţată unui creator de spectacole a cărei carte de vizită străluceşte prin formula „a colaborat cu Franco Zefirelli"… Cum anume, nu ni se spune, după cum nu îl regăsim nici pe afişele teatrelor de primă mărime ale lumii.

Declarativ, noul *Elixir* se prezintă drept „un spectacol modern". Dacă modern înseamnă să înlocuieşti decorurile şi costumele din epoca partiturii cu cele din altă epocă (şi ea trecută), atunci spectacolul lui Marco Gandini este modern. Dacă modern înseamnă un spectacol în care să-ţi dai jos pantalonii pe scenă sau să te îmbraci cu un sacou nou în timpul celei mai solicitante arii, atunci, da, este modern. Şi totuşi, un minim tur de orizont pe marile scenele ale lumii demonstrează că nu „ambalajul" scenic sau gesturile sfidătoare aduc modernismul, ci o concepţie inovatoare, ideile, mesajul, capacitatea de a revoluţiona, de a re-povesti un subiect clasic cu mijloace tehnico-artistice neconvenţionale, dar de mare forţă în comunicare. Crearea de personaje cu caracter puternic creionat, sublinierea situaţiilor dramatice, relaţii între eroi, aceste elemente se cer potenţate altfel, pentru ca regia să fie convingătoare, credibilă, personală, cu propuneri scenico-dramatice coerente, puse în slujba mesajului muzicii şi al libretului. Din păcate, locomotiva noului *Elixir* a fost deviată spre un drum închis chiar de la pornire, programată pe drumul modernismului. Regia se limitează la redistribuirea temporală a acţiunii şi la introducerea unor obiecte la care nici Donizetti şi nici măcar Jules Verne nu visau. Şi ce a realizat cu asta? La ce i-au folosit? Cum a fost potenţat mesajul ideatic? Ce are în plus, ca forţă ideatică şi ca atractivitate, ca veridicitate a trăirilor şi ca ştiinţă regizorală noua producţie? Răspunsul este, pentru mine, unul singur: nimic. A fost „vopsit gardul", până la jumătate, în trei culori (nu, să nu vă gândiţi la Tricolor): alb, negru şi roşu (probabil culorile favorite ale directorului, dacă ne gândim la cromatica din a sa scenografie a operei *Carmen* de Bizet). Pentru al doilea act s-au folosit în culori tari, ţipătoare, agresive, amestecate de-a valma, ca şi cum ori s-au terminat vopselele din prima parte ori nu mai era timp de făcut ordine şi fiecare a pus ce culoare a găsit pe acasă. Odată prezentată paleta coloristică, modernitatea „regiei" cam ia sfârşit. Pentru că nu pot crede că acele panouri pictate, înalte şi uşor oblice, plimbate de colo-colo, ar avea ceva de spus, în calitate de decoruri cerute de dramaturgie şi folosite în beneficiul acesteia (scenografia este semnată de Adriana Urmuzescu – evident, pe linia impusă de realizatorul spectacolului).

Singura zonă în care se încearcă să se mai salveze câte ceva din eşecul conceptual este evoluţia soliştilor. Din fericire, pe scenă se află o echipă foarte tânără, şi în prim-planul solistic şi în cor. Aceştia participă cu dăruire la actul interpretativ, chiar dacă nu sunt canalizaţi în mod consecvent spre o direcţie concretă. Mai mult, marele plus vine şi dinspre latura vocală, esenţială pentru reuşita unui spectacol precum capodopera donizettiană. I-am văzut duminică 27 mai pe Cristina Marta Sandu şi pe Ionuţ Hotea alcătuind un cuplu valoros, cu o bună rezolvare a problematicii de belcanto şi de virtuozitate, cu voci plăcute şi cu o atitudine proaspătă şi relaxată; evident, cu un plus de simpatie din partea publicului pentru tenor, tipul de voce care atrage maxima adulaţie (mai ales dacă interpretul este foarte tânăr – abia în anul al treilea la Conservator – şi foarte prezentabil). I-au secondat convingător Daniel Filipescu (Belcore), Vicenţiu Ţăranu (Dulcamara) şi Cristina Eremia (Gianetta) – una dintre multele variante de distribuţie care au fost antamate în pregătirea premierei. Şi totuşi, interpretarea muzicală ar fi putut fi încă mai bună, dacă nu ar mai fi rămas încă de rezolvat şi unele imperfecţiuni în relaţia fosă-scenă – prea puţin imputabile, după părerea mea, dirijorului Ciprian Teodoraşcu, care s-a străduit să fie precis şi riguros în conducerea ansamblului.

Prin urmare, probabil că nu va trece prea mult timp şi vom asista la o nouă refacere a *Elixirului*, poate, data viitoare, cu mai mult succes. Nu cred că banii cheltuiţi pentru onorariile regizorului şi luministului italian au adus ceva în plus faţă de oferta precedentelor montări, noua versiune supravieţuind doar datorită interpreţilor, care merită lăudaţi şi care au fost apreciaţi cu adevărat de către public, prin aplauze generoase.

P.S. Am trăit (pe parcursul unor pagini de mare încărcătură emoţională şi de transparenţă orchestrală, în *piano*) un moment incredibil, incompatibil cu o sală de spectacol dintr-o ţară civilizată: un spectator a răspuns calm la telefonul care suna şi a vorbit, nestingherit, cu voce tare, circa 2 minute, afectând concentrarea soliştilor şi a dirijorului şi distrugând momentul de vrajă care încerca să se instaureze pe scenă. Nimeni nu a intervenit, nimeni nu a făcut ordine… Ori poate acesta era tocmai elementul de maximă odernitate, prevăzut de regie?!?

Momâi şi mumii

Festivalul "Săptămâna Muzicii Noi", ajuns anul acesta la ediţia cu numărul 22, a propus, în penultima zi, un eveniment mult aşteptat: premiera operei *O scrisoare pierdută* a compozitorului Dan Dediu, dedicată, desigur, Anului Caragiale, care marchează centenarul trecerii în neființă a dramaturgului. Sala Studioului Experimental de Operă „Ludovic Spiess" a fost total neîncăpătoare pentru publicul extrem de numeros venit să vadă noua producţie, în care cel mai titrat compozitor al momentului se asociază cu textul celei mai valoroase comedii româneşti, transformat în libret de către Ştefan Neagrău.

Din păcate, partitura finală încă nu a putut fi prezentată integral şi nici cu joc scenic, aşa că, deocamdată, ni s-a oferit un "promo", sub incitantul titlu "Momâi şi mumii".

Am avut şansa de a asculta o propunere muzicală fermecătoare, circumscrisă tipologiei musicalului, plină de prospeţime şi de umor, cu ironii şi zâmbete perfect congruente cu briliantul text caragialesc. Muzica lui Dan Dediu te binedispune, te provoacă şi reuşeşte să nu intre în competiţie cu celebritatea piesei de teatru, având capacitatea să comenteze cu haz momentele şi să potenţeze caracterele dramaturgiei. Ne-au întâmpinat (deocamdată la pian, baterie şi acordeon) ritmuri şi formule melodice de marş, de vals, latino, turco-orientale, folclorice, care ne-au introdus într-o lume surrealistă, perfect în ton cu profilul „Săptămânii Muzicii Noi 2012".

Interesante şi opţiunile vocale ale compozi-torului, care i-a imaginat ca tenori pe Caţavencu şi Trahanache, ca baritoni pe Tipătescu, Farfuridi, Brânzovenescu şi Dandanache, rolul lui Zoe revenind unei soprane lirico-dramatice (convingător interpretată de Ruxandra Urdăreanu). De altfel, redarea muzicală a avut un rol important în succesul acestei seri, Şerban Vasile, Mihai Andrei Lazăr, Vasile Chişiu fiind capi de afiş din perspectiva implicării şi construcţiei personajelor, chiar în condiţiile cântului din faţa pupitrului.

Au completat "golurile" prin interludii instrumentale membrii cvartetului condus de Ladislau Csendes (Diana Moş, Marian Movileanu şi Mircea Marian), care au introdus între secvenţele piesei pagini din

Cvartetul nr. 5 „Sphères" de Dan Dediu – soluţie temporară, până la definitivarea, în toamnă, a operei, în formulă completă. Şi-a dat concursul şi un grup coral bărbătesc, condus de Daniel Jinga.

Succesul a fost pe măsura strădaniilor şi direct proporţional cu umorul şi inovaţiile muzicale, protagoniştii şi compozitorul fiind frenetic aplaudaţi de un public cunoscător, alcătuit majoritar din profesori şi studenţi de la Conservator.

Pagină realizată de Mihai COSMA

Rămas-bun, maestre!

Baritonul şi dirijorul german Dietrich Fischer-Dieskau a fost unul dintre cei mai cunoscuți interpreți lirici ai secolului al XX-lea.

Născut pe 28 mai 1925 la Berlin, Dietrich Fischer-Dieskau a început să studieze muzica încă de mic copil. În timpul celui de al doilea Război Mondial a fost reținut doi în America, cu statutul de prizonier de război. În această perioadă a continuat să cânte lieduri la diferite evenimente, apărând în spectacole pentru trupele americane, aşa cum au făcut numeroşi artişti ai timpului – muzicieni, actori etc. În anul 1947 a revenit în Germania, începându-şi cariera de artist liric. Curând, talentul şi naturalețea cu care interpreta l-au catalogat ca fiind un fenomen, bucurându-se de un success răsunător.

Un an mai târziu a început colaborarea cu Städtische Oper Berlin, având debutul cu rolul Posa din *Don Carlo* de Verdi. A continuat să cânte alături de compania germană până în anul 1978 (când s-a retras de pe scenă).

A susținut numeroase turnee atât în Europa cât şi în Statele Unite ale Americii, având recitaluri în cele mai importante săli de concerte.

Ca solist de operă cele mai numeroase şi însemnate apariții le-a avut la Opera din Berlin şi la Opera de Stat din Munchen. De asemenea, a avut colaborări cu teatrele lirice din Viena, Londra, Hamburg, Tokyo, Edinburgh, Cincinnati, Minnesota etc.

Dietrich Fischer-Dieskau

A realizat sute de înregistrări audio şi video cu prestigioase case de discuri, oferind iubitorilor discuri cu cele mai frumoase lieduri, arii, fragmente de operă şi opere integrale.

Dietrich Fischer Dieskau este recunoscut şi datorită înclinației sale pentru muzica contemporană, baritonul interpretând lucrări de Benjamin Britten, Samuel Barber, Hans Werner Henze, Witold Lutosławski etc.

Dieskau s-a retras de pe scenă în anul 1978, nu înainte de a realiza o ultimă înre-gistrare cu o operă contem-porană, *Lear*, compusă de Aribert Reimann. Până la vârsta de 67 de ani a continuat să susțină recitaluri de lieduri, după 1992 dedicându-se în totalitate dirijatului şi susținerii de cursuri şi masterclass-uri.

Baritonul Dietrich Fischer-Dieskau a iubit arta în toate aspectele sale, depăşind astfel granițele domeniului muzical, îndreptându-şi atenția şi talentul spre alte ramuri precum pictura şi literatura, în timpul liber.

Dietrich Fischer Dieskau a murit pe 18 mai 2012, la vârsta de 86 de ani.

A plecat cea mai bună Cio-Cio-San

De curând scena lirică a mai pierdut o voce de excepție, Maria Bieşu, cea care în 1967 primise titlul de "cea mai bună Cio-Cio-San" din lume.

Născută în Republica Moldova pe 3 august 1935, Maria Bieşu provine dintr-o familie de oameni simpli, care nu aveau niciun fel de legătură cu arta ori muzica. Deşi nu a beneficiat de o pregătire de specialitate (şi-a început cariera cântând muzică populară), Maria Bieşu a reuşit să intre la Conservatorul de Stat, unde a studiat canto cu Paulina Botezat şi Suzana Zarifian.

Maria Bieşu

În 1962 începe o colaborare cu Opera din Chişinău, având debutul pe 28 aprilie, în rolul din *Tosca* de Puccini. Spectacolul s-a bucurat de un success răsunător, talentul Mariei Bieşu fiind recunoscut atât de spectatori cât şi de critici, muzicologi, interpreți etc.

În următorii ani a început colaborarea cu cele mai renumite scene lirice ale Europei, în spectacole precum *Tosca, Madama Butterfly, Aida* ori *Trubadurul*.

La numai cinci ani de la debut, Maria Bieşu câştigă *Concursul Internațional Miura Tomaki* de la Tokio (Japonia) devenind recunoscută pe scena mondială. De asemenea a câştigat numeroase premii la concursuri de interpretare vocală din întreaga lume.

Maria Bieşu a colaborat cu mari personalități ale scenei lirice, cu regizori precum Eugen Platon ori E. Constantinov, dirijori renumiți (B. Haikin, L. Hudolei, I. Alterman, L. Gavrilov, A. Mocialov…).

Soprana Maria Bieşu a urcat pe scenele teatrelor de operă din Paris, Sydney, Tokio, Varşovia, Milano, Helsinki, Leningrad, Moscova, Chişinău etc. A susținut numeroase turnee în oraşe europene dar şi peste ocean, în Japonia, Australia, Cuba ori Israel.

Printre personajele cărora Maria Bieşu le-a dat viață amintim Floria Tosca (Puccini), Tatiana (*Evgheni Oneghin* - Ceaikovski), Cio-Cio-San (*Madama Buterfly* - Puccini), Liza (*Dama de pică* – Ceaikovski), Aida (Verdi), Desdemona (*Otello* – Verdi), Leonora (*Trubadurul* – Verdi), Nedda (*Paiațe* - Leoncavallo), Mimi (*Boema* – Puccini), Turandot (Puccini), Santuzza (*Cavalleria rusticana* – Mascagni), Leonora (*Forța destinului* – Verdi), Elisabeta (*Don Carlos* – Verdi), Amelia (*Bal mascat* – Verdi), Abigail (*Nabucco* – Verdi) etc.

În afară de aceste roluri memorabile, Maria Bieşu a înregistrat numeroase discuri cu cele mai frumoase lucrări vocale ori arii celebre din opere.

Maria Bieşu a murit pe 16 mai 2012, fiind bolnavă de cancer de mai mulți ani. Vocea sa clară, naturalețea şi eleganța interpretării, tehnica sa vocală vor rămâne în istoria vieții muzicale lirice.

Pagină de Diana MURĂŞAN

Festivalul Operelor Naționale

La început de mai, la Cluj-Napoca, se află în plină desfăşurare un proiect pe care mulți l-au socotit utopic, irealizabil în România de azi. Căci a aduce în turneu nu **o trupă** lirico-teatrală, ci **toate trupele** Operelor Naționale, pare într-adevăr un vis irealizabil, datorită costurilor, a problemelor de logistică, a dificultăților de adaptare a producțiilor la spațiul scenic specific teatrului clujean etc. Tocmai de aceea, o asemenea idee nu a putut fi niciodată pusă în practică după 1989. Din păcate, anii democrației au arătat că nu mai există deschidere şi susținere la nivelul forurilor decizionale pentru asemenea evenimente care, în anii comunismului, funcționau lejer, sub generiul "Cântarea României". Din fericire, Rareş Trifan, managerul Operei Române din Cluj, a dorit să încerce imposibilul şi să arate că prin sârguință, încăpățânare, know-how, ambiție şi mai ales enorm de multe eforturi, se poate. Mai ales că, evident, marele câştig al unui Festival al Operelor Naționale, desfăşurat prin găzduirea trupelor oaspete în teatrul clujean, este al publicului, care are şansa de a vedea, înlănțuite în calendar, cele mai bune spectacolele ale Operelor din Bucureşti, Cluj-Napoca, Iaşi şi Timişoara.

Într-adevăr, seara inaugurală a umplut sala Operei Române cu ocazia reprezentării operei *Aida* de Verdi de către instituția-gazdă, care a celebrat, astfel, împlinirea a 93 de ani de activitate, clujenii mândrindu-se cu cea mai veche Operă națională din țară.

Tocmai pentru a marca istoria spectaculoasă a instituției, în deschiderea Festivalului a fost lansată şi "Cartea de Onoare a Operei", impozantul volum **Opera Română din Cluj**, semnat de academicianul Octavian Lazăr Cosma, care a finalizat acum şi cel de-al doilea volum al "hronicului" Operei, publicat de Editura Charmides.

Marius Vlad Budoiu în "Aida"

Tot cu *Aida* se inaugura Opera Română în 1919, prin eforturile primului ei director, Constantin Pavel, tenor şi regizor. Spectacolul de acum păstrează principiile unei montări clasice, tradiționale, sprijinită pe imagini scenice pline de măreție şi pe vocile solistice ale lui Marius Budoiu (Radames), Sorina Munteanu (Aida), Oleg Ionese (Amonasro) şi Andrada Ioana Roşu (Amneris). La pupitrul orchestrei parcă prea firave pentru amploarea cerută de această partitură s-a aflat fostul director şi prim-dirijor al Operei, Petre Sbârcea, astăzi octogenar.

Programul Festivalului este în continuare dens, variat şi categoric interesant, captivant chiar. Producția Operei Regale londoneze "Covent Garden" o aduce pe ecranul unei transmisiuni HD pe Angela Gheorghiu, împreună cu Jonas Kaufmann şi Bryn Terfel, în minunata producție cu *Tosca* de

Doina Modola, Adrian Pop, Rareş Trifan, Gabriel Țărmure, Octavian-Lazăr Cosma (Foto: Nicu Cherciu)

Puccini dirijată de Antonio Pappano şi montată, într-o viziune personală şi pe-alocuri provocatoare, de Jonathan Kent.

Afişul este completat cu *Adriana Lecouvreur* oferită de Opera Națională Română din Timişoara (singura instituție lirică din țară care are în repertoriu capodopera compozitorului Francesco Cilea), *Evgheni Oneghin* de Ceaikovski în regia lui Ion Caramitru (producție a Operei Naționale Bucureşti), *Elixirul dragostei* de Donizetti propus de Opera Maghiară din Cluj-Napoca (invitat cu statut special), spectacolul de teatru-dans *Bal* şi *Don Giovanni* de Mozart, ambele în regia lui Beatrice Rancea (producții ale Operei Naționale din Iaşi) şi *Nabucco'12*, montarea-şoc a capodoperei verdiene realizată de regizorul Alexander Hausvater la Opera clujeană, producție care candidează la titlul de Spectacolul Anului, prin originalitate, idei şi forța mesajului.

Nu lipsesc şi evenimente adiacente cum ar fi un spectacol în aer liber, cu pagini de mare popularitate din opere, un simpozion, colocvii cu realizatorii, expoziție de fotografii de teatru etc.

Festivalul Operelor Naționale a pornit cu dreptul şi va deveni, se pare, un eveniment tradițional, pe care clujenii promit să-l organizeze în fiecare primăvară, mereu cu cele mai bune spectacole româneşti, grupate pe prima scenă de operă a țării, prin eforturile directorului Rareş Trifan. Primăria Clujului, susținătoare a proiectului, speră ca şi în acest fel să atragă atenția asupra anvergurii şi calității ofertei culturale a oraşului, care candidează la titlul de Capitală Europeană a Culturii. Le dorim succes!

Mihai COSMA

„NABUCCO" DE… HAUSVATER

Dacă Festivalul Operelor Naţionale desfăşurat la Cluj a debutat cu **Aida**, întâmplător sau nu a propus, în final, o altă operă verdiană, închizând cumva „cercul" cu **Nabucco 12** (**Nabucodonosor**) „un spectacol de Alexander Hausvater", „muzica de Giuseppe Verdi" (decoruri Dobre-Kothay Judit, costume Viorica Petrovici). O producţie mult discutată şi controversată încă de la premiera din iarnă, când a „beneficiat" însă de o conjunctură socio-politică extrem de favorabilă unui impact puternic, speculat din plin de mass-media. Şi cum… „nimic nu e nou sub soare", mi-am amintit că şi prima montare clujeană, semnată în 1986 de regiorul Viorel Gomboşiu, a adus, ca şi acum, imagini (proiectate pe fundal) din perioada holocaustului, a hitlerismului, cu atrocităţile bineştiute trăite de „poporul evreu" la suferinţele căruia se referă şi libretul operei.

Transferată (de asemenea) în perioada celui de al doilea război mondial, acţiunea aduce pe scenă şi soldaţi cu mitraliere (şi Abigaille poartă o asemenea armă) şi evrei închişi în cuşti sau duşi la „camera de gazare" (moment care determină apariţia unor actori aparent complet dezbrăcaţi, purtând însă, măcar parţial, costume mulate, de culoarea pielii) şi (din nou) proiectarea pe fundal a unor portrete de evrei probabil victime ale masacrului (dar de ce revin ciudat doar cîteva figuri, când de fapt există mii de asemenea fotografii?!), imagini din „trenurile morţii" sau din lagăre. Şi, peste toate acestea, jocuri de proiecţii realizate pe computer, amintind fără voie de „caleidoscopul" copilăriei noastre (cam la fel cu cele utilizate în **Trubadurul** bucureştean, regizat de acelaşi Hausvater). Rezultă astfel o aglomerare permanentă în scenă, dublată de aceste imagini care încarcă excesiv, obosindu-i pe cei care, la operă, ar mai trebui să asculte şi muzica… Surprinzător, apar şi inadvertenţe sau stângăcii în menţinerea unitară a concepţiei „întregului", pentru că, spre exemplu, coroana aurită pe care şi-o dispută eroii principali este cu totul deplasată în context. Iar dacă fiecare parte a spectacolului este precedată de imaginea rugăciunii din sinagogă (susţinută de „sonorul" înregistrat, decupat din realitate), amprentă menţinută pe tot parcursul operei, după ultimul acord orchestral revin în scenă toţi interpreţii, cântând, de această dată în limba română, „corul sclavilor", în timp ce în sală un actor flutură un enorm steag… tricolor românesc, iar alţii aruncă „fluturaşi" pe care este tipărit textul cu tentă clară de îndemn la eliberare, la revoltă sau la… resemnare

Scenă de ansamblu din "Nabucco12"

(„suferinţa să ştim a-ndura"), totul dublat de proiecţii decupate din elemente specifice „plaiului mioritic", amestecate cu fabrici sau cartiere moderne (amintind de „Cântarea României" de altădată) şi, culmea, cu… biserici ortodoxe! Un amalgam care evident rupe cursivitatea celor 3 ore cu pregnanţă iudaică, intenţia vădită fiind translarea în epocă şi îndemnul la eliberare (de ce, de cine?...) pe plan local („amintind de-a mea ţară pierdută/Şi de vremi ce demult ne zâmbeau"). Sincer, mi s-a părut o „lipire" forţată, chiar dacă, aşa cum aminteam, îmtâmplător se potrivea perfect stării de spirit „din stradă" în zilele premierei.

Cât priveşte latura strict muzicală şi interpretativă, soliştii au evoluat corect, s-au străduit şi chiar au reuşit să contureze personajele aşa cum le-a gândit regizorul, rezolvând şi complicata folosire a trapelor (care au dat şi ceva emoţii… tehnice) şi a tuturor elementelor solicitante, într-o perpetuă agitaţie scenică, dorind să dea relief, fiecare „după posibilităţi", dificilelor arii, duete şi ansambluri, cu glasuri mai mult sau mai puţin calitative, demn de subliniat fiind faptul că, în afara sopranei Madeleine Pascu, invitată de la Opera bucureşteană pentru rolul Abigaille, întreaga distribuţie este alcătuită din solişti clujeni. Astfel, Fulop Martin a fost… Nabucodonosor (deşi, repet, Verdi l-a notat doar Nabucco), Sorin Lupu a devenit Ismaele, Călin Cozma a „preluat" rolul Zaccaria (deşi „fluturaşul"-program îl menţionează pe craioveanul Sorin

Scenă din "Adriana Lecouvreur"

Drăniceanu, dar care s-a îmbolnăvit), Cristian Hodrea remarcându-se în Marele Sacerdot (notat ca slujindu-l pe „zeul Bel", deşi de fapt este vorba despre Baal…), deosebit de bine cântând Iulia Merca, o expresivă şi sensibilă Fenena, Florin Pop şi Daniela Mureşan-Chişbora completând o distribuţie echilibrată, fără a depăşi nivelul onestităţii. Dar corul (pregătit de Corneliu Felecan) a sunat bine, iar orchestra a convins că este foarte bună, la pupitru aflându-se Adrian Morar, sigur şi eficient, coordonând cu rigoare relaţia fosă-scenă, uşoarele dezechilibre rezolvându-se discret, sonoritatea de ansamblu având şi strălucire şi expresivitate, publicul răsplătind cu îndelungi aplauze o producţie primită de mulţi cu rezervă (nu doar referitor la montare).

Culmea este că la premiera din ianuarie întreaga presă a fost în admiraţie datorită acelui moment „din stradă" foarte potrivit, pentru ca acum, fără a marca evenimentul festivalier (despre care nu s-a spus niciun cuvânt, măcar la TVRCultural), să fie „şocată" de nuditatea unor apariţii episodice; culmea ironiei, nu au deranjat când erau complet dezbrăcaţi, ci abia când aveau acele maiouri ce dădeau impresia trupului gol! Doar atât a interesat, pentru că… avea „sămânţă de scandal" – păcat.

Un final de festival care, pe lângă reuşita organizatorică (într-un demers aş spune temerar într-o perioadă de austeritate), a propus o diversitate repertorială atractivă, producţiile alese de Operele Naţionale fiind, probabil, cele mai reprezentative pentru fiecare în parte. Un „serial" ce a cuprins şi o întâlnire cu managerii teatrelor implicate, dar şi cu Ion Caramitru (vorbind despre devenirea sa ca actor şi regizor, despre modul în care concepe regia de operă, cu raportare şi la **Evgheni Oneghin** pus în scenă la Belfast, cu ani în urmă, iar recent la ONB, considerând că partitura muzicală este suverană şi că personajele trebuie să respecte concepţia creatorului), precum şi un simpozion care, moderat de prof.univ.dr. Doina Modola, a alăturat comunicări sub genericul „Teatralitatea operei".

Un „serial" care a început foarte bine şi care sper că va continua şi în anii ce vor urma, aşa cum, de altfel, a promis şi directorul Operei Române, Rareş Trifan, cel care merită felicitările tuturor celor care au avut prilejul să asiste la prima ediţie a Festivalul Operelor Naţionale.

Anca FLOREA

La mulți ani, Irina Odăgescu - Țuțuianu!

Mariana POPESCU

Irina Odăgescu-Țuțuianu este un nume cu o rezonanță specială în muzica românească contemporană. Formată la şcoala unor mari maeştri ai muzicii româneşti, compozitoarea s-a impus în mai toate genurile muzicii, înafară de operă. S-a născut în Bucureşti, la data de 23 mai 1937, într-o familie de intelectuali care au avut mult de suferit din partea regimului comunist. Primele contacte cu muzica le-a avut la vârsta de 8 ani, când a început studiul pianului cu Miron Şoarec, continând cu Marie Rose Mastero şi cu renumita profesoară căreia i se spunea simplu – Doamna Năsturel, discipolă a Floricăi Musicescu.

Pasiunea pentru muzică a determinat-o să urmeze Conservatorul din Bucureşti – secția Compoziție, unde a avut ca profesori, mari maeştri ai muzicii româneşti: Ioan D. Chirescu, Paul Constantinescu şi Alexandru Paşcanu, Zeno Vancea şi Myriam Marbé, Tudor Ciortea, Alfred Mendelssohn şi Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Vinicius Grefiens, Zeno Vancea, Emilia Comişel, Eugenia Ionescu. Impresionat de talentul şi tenacitatea discipolei sale, marele compozitor şi pedagog Mihail Jora i-a oferit ore particulare gratuite, după absolvența Conservatorului.

Între anii 1972 şi 1976, a urmat studii de specializare la Darmastadt, cu renumiții compozitori Lighetti şi Stockhausen şi cursuri de perfecționare la Weimar în 1969, 1970, 1971, 1972. Irina Odăgescu a participat la cursuri şi concerte cu lucrări personale, în Polonia, Ungaria, Germania, U.R.S.S., Bulgaria, Israel, Spania, Franța, SUA – Alaska, Danemarca, Anglia, Peru, Olanda, Austria, Grecia şi Italia. A susținut conferințe despre compozitorii români ai sec. al XX-lea, la Universitatea din Pau – Franța (1992) şi despre femeile compozitoare din România, la Universitatea din Faibanks – Alaska (1993).

Irina Odăgescu-Țuțuianu a desfăşurat o activitate remarcabilă în calitatea de profesor universitar doctor la Universitatea de Muzică din Bucureşti – la catedra de Citire de partituri, fiind membră în numeroase comisii de doctorat.

Ca Secretar al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, la Secția de Muzică Corală (funcție pe care a deținut-o din 1990 până în anul 2010), Irina Odăgescu a desfăşurat o prodigioasă activitate de stimulare a creației corale şi a artei interpretative corale româneşti.

În perioada în care a deținut funcția de Vicepreşedinte al Asociației Naționale Corale din România (între 1990 – 1998) a adus o contribuție importantă la promovarea muzicii corale, prin organizarea celor patru ediții ale Concursului Național de Creație Corală.

De-a lungul activității sale, a primit numeroase premii şi distincții: Premiul Uniunii Compozitorilor (în 1978, 1979, 1981, 1986, 1988, 2001 şi 2004), Premiul Academiei (2003), Medalia de Argint la Ibagué – Columbia (1981), Medalia Concursului „Viotti" – Valsesia, de la Vercelli – Italia (1982), Premiul de creație IGNM din Graz – Austria (1982), Ordinul şi medalia „Meritul Cultural în grad de cavaler" acordat de Preşedinția României în 2004. Lucrările sale au fost interpretate în numeroase țări din Europa, America, Asia. În 2009, a primit titlul academic de Doctor Honoris Causa al Universității din Piteşti.

Întreaga sa creație se defineşte printr-un limbaj muzical original, cristalizat din sinteza elementelor preluate din tradiția muzicală românească, cu elemente ale muzicii universale contemporane. Creația sa se bazează pe o melodică de o mare diversitate, care-şi trage seva din filonul folclorului românesc.

Muzica corală ocupă un loc important în creația sa, începând de la miniaturile corale, până la cultivarea unor forme ample, de tipul poemului coral. Numeroase miniaturi corale îşi trag seva din cântecul de nuntă maramureşean, compozitoarea apelând la această sursă de mare autenticitatea cu o varietate şi vigurozitate ritmico – melodică de neconfundat: *Cântecul miresei*, *Ochi de flori*, *Rămas bun mamă şi tată*. Pe măsura maturizării sale muzicale, Irina Odăgescu realizează lucrări corale ample. Poemul coral „*Oglindire*" (1970), pe versurile poetei Mariana Dumitrescu, s-a bucurat de un mare succes la Bologna – Italia, Istanbul – Turcia şi la Bucureşti, în interpretarea impresionantă a corului „Madrigal" dirijat de Marin Constantin.

„*Ia românească*" (1984) este o emoționantă lucrare corală pe versuri de Nicuşor Constantinescu, realizată în două variante: pentru cor mixt cu acompaniament de pian şi pentru cor de femei cu acompaniament de pian. Poemul coral „*La ivit de zori*" (1985) emoționează prin frenezia ritmică plină de vigoare, îmbinată cu melodica deosebit de expresivă. „*Tatăl nostru*", în varianta de maturitate a compozitoarei, compus în anul 1996, este o lucrare corală tulburătoare, prin modalitatea de tratare armonică de tip monumental, care sugerează intensitatea trăirii sentimentului religios, *Tatăl nostru* a fost interpretat de corul Societății Române de Radio dirijat de Dan Mihai Goia. Amplul poem „*Rugul pâinii*" (1977) conceput pentru cor, recitator, ansamblu de percuție, este expresia elocventă a preocupărilor compozitoarei de a găsi forma sonoră cea mai sugestivă pentru exprimarea cuvântului. Irina Odăgescu este adepta mijloacelor moderne de exprimare, apelând la inventivitatea şi spontaneitatea corului, devenit la solicitarea compozitorului – partener în actul de creație. În multe dintre lucrările sale corale, Irina Odăgescu foloseşte percuția, ca acompaniament: „*De doi*" pentru cor mixt pe 12 voci şi „*Rădăcini străbune*" - poem pentru cor mixt. Poemul coral mixt „*Pacea lumii*" , compus la solicitarea dirijorului Marin Constantin, a fost interpretat în primă audiție absolută, în anul 1985, la Berlin, la aniversarea atestării documentare a Berlinului

Se poate spune că Irina Odăgescu a adus un suflu de prospețime în muzica corală românească, îmbinând tonalul cu modalul, armonia cu polifonia, apelând la heterofonie, realizând pe plan ritmic momente surprinzătoare prin folosirea măsurilor compuse eterogene, a măsurilor alternative, a scriiturii fără măsură.

Între lucrările vocal-simfonice, se înscriu cantata „*Tinerețe*" pe versuri de Mihai Duțescu (1963), cantata „*Zi de lumină"* pentru cor mixt şi orchestră pe versuri de Mihai Negulescu (1976) şi oratoriul „*Chemarea pământului*" pentru cor mixt, recitator şi orchestră (1985), pe versuri de Ion Crânguleanu.

Creația simfonică este reprezentată prin lucrările: „*Mişcare simfonică*", „*Passacaglia*", „*Piscuri*", „*Improvizații dramatice*".

Irina Odăgescu acordă de asemenea, o importanță deosebită lucrărilor coregrafice: "*Cântec înalt*", „*Bătălia cu facle*" (inspirată din tabloul cu acelaşi nume al pictorului Teodor Aman).

Poemul pentru orchestră de coarde şi recitator „*Tinerețe fără bătrânețe şi viață fără de moarte*" inspirat de basmul lui Petre Ispirescu, a fost interpretat la Londra de către „London Schubert Players" în data de 10 decembrie 2005, în prezența compozitoarei, în cadrul primului „Festival de Muzică Românească" organizat la inițiativa Andei Anastasescu – preşedinta Fundației „Silvestri".

Teza sa de doctorat susținută la Universitatea de Muzică din Bucureşti în 2003, a avut ca obiect alături de lucrarea muzicologică, crearea simfoniei corale pentru cor, percuție şi recitator, intitulată „*Timpul pământului*", pe versurile poetului „pătimirii noastre" – Octavian Goga.

Printre ultimele lucrări compuse se înscriu: *Echilibrul suprem*, o creație corală compusă pe versurile Irinei Odăgescu – *Balanța*, lucrarea debutând cu recitarea *Epistolei lui Pavel către corinteni*; *Continuum Y*, pentru voce fără text şi cvartet de coarde, pian care a fost interpretată în primă audiție la Paris, în 21 octombrie 2011, la Teatrul Bizantin, (la pian -Anda Anastasescu); *Continuum Y*, pentru voce pian şi orchestră de coarde, a fost interpretată la Târgovişte, în 23 aprilie 2012, dirijor Horia Şurianu, voce – Bianca Manoleanu, pian – Remus Manoleanu.

Pentru Irina Odăgescu muzica înseamnă însăşi viața. Şi ce poate fi mai frumos decât definirea muzicii, de către compozitoare, ca fiind "liantul inefabil şi etern al sufletelor".

Încercarea de a defini creația – ne dezvăluie sensibilitatea unui creator angajat în permanență în căutarea unor noi modalități de exprimare:

„Ce ar mai putea însemna creația? Rugăciune în acceptul mistic? Iubire şi extaz în sensul laic? Ambele posibile? "

Irina Odăgescu, copleşeşte prin „charisma sa", prin modestia caracteristică oamenilor de valoare, prin capacitatea rar întâlnită de a stimula prietenia – ca modalitate ideală de comunicare interumană. La împlinirea vârstei de 75 de ani, nu ne rămâne decât să-i urăm un călduros: La mulți ani!

GEORGE BALINT SAU MURMURUL COPACULUI

Olguța LUPU

De curând, a apărut la Editura Muzicală un al doilea CD de autor al compozitorului George Balint, cuprinzând lucrări camerale şi intitulat *Un singur copac şi atâtea păsări!*

Despre muzica lui George Balint s-ar putea spune multe. Aş putea vorbi, de pildă, despre scriitura sa complexă şi totuşi transparentă, în care poți savura fiecare detaliu, într-o manieră care-mi aminteşte de Enescu. Sau despre legătura sa profundă şi subtilă cu ethosul folcloric; un folclor esențializat, în care nu mai detectăm neapărat anumite structuri sonore sau ritmice, ci mai degrabă o tuşă de culoare, devenită parte intrinsecă a limbajului său. Aş mai putea vorbi despre inspirația şi sugestivitatea sa timbrală, despre inventivitatea sa inepuizabilă, descoperind mereu mijloace de a te surprinde. Ori despre meşteşugul cu care sunt construite creațiile sale, despre logica şi coeziunea care alcătuiesc armătura de rezistență a alcătuirilor sonore. Sau despre arcuirea măiestrită a tensiunilor, care se încleştează uneori în climaxuri ce-ți taie răsuflarea. Ori depre modul în care, cu maximă economie, George Balint nu înghesuie vorbele muzicale, ci le alege cu multă grijă, reținând doar strictul necesar pentru a face sufletul să vorbească.

Dar, spunând toate acestea, am senzația că trec pe lângă esențial. Pentru că muzica sa este toate acestea şi mult mai mult decât atât. Mai întâi, ca orice lucru important, întâlnirea cu muzica lui George Balint nu se poate petrece oricum. Trebuie să goneşti roiul de îngrijorări mărunte şi de preocupări tehnic-devoratoare. Să te pregăteşti minimal, făcând puțină ordine în gălăgia din sufletul tău. Pentru a recepta cum se cuvine muzica lui George, ai nevoie să te înveleşti cu un strat de linişte, un strat despărțitor care să te protejeze de tumultul imanenței, în care prea adesea ne cantonăm existența. Este aproape un ritual, pe care de bună seamă l-au săvârşit şi minunații tălmăcitori ai acestei muzici, prieteni fără de care spusele lui George ar fi rămas doar slove muzicale pe hârtie: oboistul Mihai Zamfir, violista Cornelia Petroiu, pianistul Mihai Măniceanu, Trio-ul Katharsis din Timişoara (alcătuit din clarinetistul Dan Florin Cătină, fagotistul Cosmin Bălean şi pianista Andreea Csibi), ansamblul Devotio Moderna (condus de Carmen Cârneci, aici într-o ipostază inedită, compusă din flautiştii Oana Leonte, Denisa Ifrim, Cătălin Oprițoiu), ansamblul Aperto (Dan Avramovici, Ladislau Csendes, Dolores Chelariu), trombonistul Barrie Webb şi ansamblul Traiect (fondat de Sorin Lerescu şi condus, de această dată, chiar de compozitor), ansamblul slovac MD7 (dirijat de Steven Loy), percuționistul Alexandru Matei şi ansamblul Clarino, condus de Emil Vişenescu. Cu o mențiune specială pentru colajul artistic (Bogdan Teodorescu) şi grafică (Camelia Costin), ce sugerează parcursul unei deveniri: un drum fără sfârşit, în care există totuşi undeva, departe, un reper luminos ce dă întregului sens.

Abia după ce te instalezi în interiorul acestei rame de linişte începi să asculți cu adevărat. La început, ai impresia că autorul vorbeşte cu sine însuşi, într-un monolog interior desfăşurat în deplină sinceritate, având deschise porțile transcendenței, amintind de *Solilocviile* augustine. Apoi, îți dai seama că *ție* îți vorbeşte. Şi, în cele din urmă, realizezi că de fapt, datorită muzicii sale, reuşeşti să comunici cu propriul Sine. George Balint reuşeşte o vrajă: cea a desferecării straturilor profunde şi eterne ale Ființei fiecăruia dintre noi. Muzica sa are puterea magică de a ne opri din mersul vitejesc cu ochelari de cal. Asemenea formulei "Sesam, deschide-te", George Balint descuie porțile propriilor noastre cămări secrete, obligându-ne să le scrutăm şi să ne reconsiderăm. E o privire în interiorul Ființei, prin fereastra vieții. E o muzică ce pune întrebări, dar nu întotdeauna oferă şi răspunsuri. Deşi adesea teleologic, discursul lui George Balint nu afirmă adevăruri cu sentențiozitate. Doar le sugerează, prin puterea metaforei, cu discreție şi tact, lăsându-ne pe noi să le descoperim.

Pe parcursul audiției, conştientizezi cu claritate că *nu mai eşti* cel de la începutul ei; eşti parcă mai mirat de minunățiile şi de tainele vieții, mai indiferent la zgomotul inutil al cotidianului, mai deschis către tot ceea ce înseamnă spirit, metafizic, transcendență. Pornind *În faptul unei stări*, rememorând momente *Dintr-o baladă*, surprinzând metamorfoza trecerii aerului prin tuburi de flaut *(Triflaut),* fotografiind instantanee ale curgerii perpetue *(Rhoe)*, toată această transformare în interiorul ascultătorului se întâmplă treptat, pe nesimțite. Căci muzica lui George nu agresează niciodată, nu te ia de guler, nu e invazivă; e blândă, e înțeleaptă; îți lasă loc şi ție, "ascultătorul", îți îngăduie acel spațiu vital care-ți permite "să fii", să te simți "tu însuți" şi, apoi, să intri în conversație cu "tine însuți". În muzica sa există acele teritorii tihnite, de care gândul are nevoie pentru a se înfiripa, a se contura, a se construi şi, în cele din urmă, pentru a ne zidi.

George crede cu străşnicie în puterea muzicii şi asta se simte în fiecare lucrare a sa. Dacă ar fi să încerc să îngheț într-un singur cuvânt universul muzicii sale, m-aş opri la cuvântul "poeticitate", pentru că zugrăveşte cel mai bine autorul şi muzica sa, deopotrivă. George caută *starea de cântec* şi, găsind-o, ne-o dăruieşte. E o plăcere aproape palpabilă a comunicării băsmite. E o transfuzie în timp real, nu de sânge, ci de armonie, de stare de bine. Transferul stării de cântec se face prin realizarea unei congruențe între înlăuntrurile Ființei şi vibrațiile şi înțelesurile aparent exterioare ei. Pentru a accede la starea de cântec, drumul e câteodată abrupt şi accidentat, alteori e mai lin, pretinzând de la noi focalizarea sau "*Zoom in-ul pe o stare de linişte*" (cum spune compozitorul). Dar, mai lesne sau mai anevoie, asemenea lui *"Bontrom, sunetul furat"* - care încearcă să devină cântec pentru a se elibera din strânsoarea unei pâlnii -, fiecare dintre noi ar trebui să devină cântec pentru a se elibera din închisoarea vieții, cu meschinările şi urâțeniile ei. Iar muzica lui George Balint este vehiculul devenirii noastre întru cântec, căci prin ea putem plăsmui, aşa cum ne sugerează autorul, "fantastice contururi de aripi în zbor şi nebănuite închipuiri ale tăriilor cereşti".

Desigur, ar mai fi multe de spus despre compozitor şi despre muzica sa. Esențial însă ar fi, poate, să ne străduim mai mult să rămânem, precum păsările din piesa alegorică ce dă titlul acestui minunat album *("Un singur copac şi atâtea păsări!")*, sub vraja celor depănate în muzica sa şi să nu lăsăm furtunile de afară să neantizeze, nici măcar să surdineze cântecul din noi. Şi, ori de câte ori simțim că ne clătinăm, că izvoarele cântecului nostru interior seacă, putem asculta murmurul copacului sau, altfel spus, muzica lui George Balint.

Dorințe împlinite

Janina BĂDICI

Un premiu important se înscrie mereu cu succes în almanahul dorințelor împlinite ale oricărui artist şi poate reprezenta, în cele mai multe cazuri, un moment de vârf, atins cu muncă, devotament şi iscusință interpretativă. Toate acestea, adunate la un loc de spiritul competițional sunt resimțite la cote maxime pe scena, unde, alături de ceilalți competitori, actul artistic acumulează veleități spirituale şi emoționale mult mai profunde. În plină activitate concertistică, încununată anul acesta de frumoasa aniversare a 40 de ani de existență, Corul de Cameră „Preludiu" al Centrului Național de Artă „Tinerimea Română", formație etalon pentru universul coral autohton şi internațional, a reuşit să marcheze în bogata sa activitate artistică un succes răsunător prin experiența unică de a se afla în postura câştigării premiului I la ediția a 31-a a Festivalul Internațional de Muzică Ortodoxă „Hajnóvka", desfăşurat luna trecută în Polonia, la Bialystok.

Elegant dirijat de Voicu Enăchescu, binecunoscutul ansamblu coral, denumit adesea un *Stradivarius* al artei corale româneşti, a cucerit în 19 mai inimile publicului polonez, dar mai cu seamă pe cele ale juriului de specialitate, prezidat de compozitorul Romuald Twardowski şi a reuşit, prin prezentarea bine pusă la punct a unui repertoriu exclusiv religios, să obțină cea mai înaltă poziție la categoria "coruri profesioniste", aflându-se la concurență cu ansambluri din Rusia, Georgia, Ucraina şi Israel.

Festivalul de la Bialystok are o tradiție frumoasă şi se bucură anual de participarea unor ansambluri vocale europene la cele patru categorii din concurs - coruri de amatori, coruri de copii, coruri parohiale şi coruri profesioniste. În urma unei invitați din partea organizatorilor, dar şi sub insistențele acestora, între 15 - 19 mai România a punctat decisiv prin prezența inspirată a Corul de Cameră „Preludiu". La ediția din acest an a competiției dedicate muzicii ortodoxe, am avut surpriza să constat că nivelul artistic al manifestării este foarte ridicat, iar formațiile participante sunt destul de numeroase. Polonia a întruchipat pentru cinci zile o gazdă prietenoasă pentru corişti din Estonia, Letonia, Lituania, Belarus, Bosnia-Herțegovina sau Republica Moldova. Şi cum un succes se construieşte în timp, devine fără îndoială motivantă aprecierea la adevărata ei valoare a muncii unui artist, iar satisfacția este şi mai mare când, în cazul de față, reuşita se plasează pe treapta cea mai înaltă într-o mare masă de artişti, dominată de coruri slave.

Ultima zi de audiții a Festivalului Internațional de Muzică Ortodoxă „Hajnóvka" 2012, etapă în care Corul „Preludiu" s-a manifestat, a atras o audiență numeroasă, cu o sală complet plină. Grija cu care maestrul Voicu Enăchescu pregăteşte oricare repertoriu şi-a făcut simțită prezența şi în alcătuirea pieselor cu care formația bucureşteană a reuşit să se impună şi să câştige premiul I într-o competiție în care buna calitate a actului interpretativ a strălucit. Programul, care nu a depăşit 25 de minute, a debutat cu două cântări bizantine, o lucrare rusească şi apoi a şerpuit prin acustica Filarmonicii Podlaska din Bialystok cu o lucrare contemporană - *Axion* - de Dan Dediu. Finalul i-a revenit unei lucrări care, de altfel, se pare că a lăsat o impresie foarte bună. Este vorba despre *Wospojtie Gospodiewi pieśń nowu,* o piesă scrisă

Voicu Enăchescu

pentru opt voci de către compozitorul polonez Romuald Twardowski. Lucrarea a fost primită cu două săptămâni înainte de festival, de la organizatori, care au solicitat în mod special ca piesa să fie inclusă în programul Corului "Preludiu". La sfârşit a plutit mulțumirea că valoarea pieselor nu a lăsat nici o îndoială în confirmarea clasei mondiale a interpreților.

După ce a ascultat 22 de coruri din 12 țări, juriul a oficializat ceremonia de premiere în ultima zi a festivalului. Evenimentul, devenit deja o tradiție frumoasă care venerează muzica ortodoxă, a acumulat cu fiecare ediție noi experiențe interpretative şi deopotrivă sociale şi spirituale. Decernarea premiilor a reprezentat pentru formațiile prezente punctul culminant al întregii manifestări muzicale. La finalul acestuia, Corul de Cameră „Preludiu" s-a dovedit a se afla printre marii câştigători. Primul loc dovedeşte faptul că în acest an, fără îndoială, Festivalul Internațional de Muzică Ortodoxă „Hjanówka 2012", în Bialystok, se înscrie cu silabe de aur în paginile culturii poloneze, româneşti şi internaționale, iar Corul de Cameră „Preludiu", împreună cu Voicu Enăchescu dovedeşte, din nou, că scrie o istorie muzicală de remarcat, neîncetat, de 40 de ani de zile. Festivalurile, competițiile internaționale sunt o adevărată platformă pentru o înțelegere perfectă între oameni de religii, culturi şi naționalități diferite, un adevărat forum de Est şi de Vest.

Două cărți cu și despre Sergiu Celibidache

Datorită eforturilor complexe depuse de Fundația „Sergiu Celibidache”, construirea primei ediții a Festivalului ce-i poartă numele, la împlinirea unui veac de la naşterea sa, constituie un moment important spre cunoaşterea şi răspândirea personalității şi gândirii pe care, în primul rând românii, le primesc drept moştenire. Printre contribuțiile de dată recentă, pot fi menționate şi cele două apariții de carte, în luna mai 2012, aparținând editurii *Spandugino*. Fireşte memoria melomanilor care l-au admirat în sala de concert, audiția discurilor document, apărute în ultima vreme, preced acum posibilitatea lecturii în care, mai demult, s-au oferit câteva volume de comentarii şi memorii. Acum însă, putem citi ce ne spune Maestrul **Despre fenomenologia muzicală**, un material de sinteză asupra învățăturii şi filozofiei sale, prezentat o singură dată public în existența sa, la solicitarea Societății „Beethoven” din München (21 iunie 1985). Acum, considerăm că editarea ştiințific-critică a moştenirii celibidachiene se întregeşte prin reunirea formulărilor scrise, a celor orale, la care se adaugă propriile compoziții ale Maestrului. Volumul, tradus cu extraordinară acribie şi preocupare a formulărilor proprii limbii române de Anca Fronescu, însoțit de redactarea ştiințifică, notele lui Patrick Lang, cuprinde în această ediție şi contribuțiile celor care au pregătit evenimentul de la München, prof. Dr. Rudolf Bockholdt şi dr. Rüdiger von Canal. Mi se pare extraordinară oferta acestei impresionante prelegeri, datorate generozității celor

menționați, deoarece putem pătrunde cu extremă claritate în cunoaşterea problematicii care luminează muzica şi interpretarea ei din perspectiva fenomenologiei. Paşii cu care ne poartă Sergiu Celibidache pe drumul acestei cunoaşteri surprind prin firescul unor raționamente la care ne face părtaşi, pornind de la definirea ființării Sunetului. Următoarea problemă o reprezintă relaționarea orizontului filozofic al fenomenologiei în particularizarea către fenomenologia muzicală. De aici decurg explicațiile Maestrului privind *„obiectivarea sunetului”* şi modul în care *„sunetul influențează neechivoc conştientul uman”.* Urmărim apoi relația *„sunet – mişcare”,” Tonul şi sunetele alăturate”, „Rezonanța reunită a sunetului de bază”, „...şansa sunetului de a deveni muzică”,* pentru a ajunge la opțiunea *„dacă muzica este doar consecința sunetului*”. Pe drumul ce păşim citind, întâlnim astfel o primă concluzie a gânditorului: *„Esența muzicii se află în relația* **ton – om** *şi în căutarea corespondențelor dintre această structură a sunetului şi structura universului afectiv uman.*” Chiar dacă aici ne oprim în constatările lecturii noastre, cred că este convingătoare demonstrația privind interesul enorm al aceste prelegeri ce poartă semnul heraldic al personalității lui Sergiu Celibidache.

Amintim, în cadrul evenimentelor editoriale recente ale lansărilor organizate de Fundația „Celibidache” şi o a doua carte, ce reuneşte, mai mult decât documentar, convorbiri ale Maestrului cu o seamă de interlocutori, texte reunite şi transcrise după înregistrări de Stephane Müller şi Patrick Lang. Interesantă această culegere realizată de aceeaşi editură sub titlul **Celibidache, Întâlniri cu un om de excepție** sau **Ucenicia exigenței şi a rigorii.** Scopul publicării volumului îl identificăm în cele spuse aici de fiul său, Serge Ioan Celibidachi, şi anume *„...de a demistifica , în primul rând, imaginea pe care oamenii au avut-o despre el de-a lungul carierei sale.*” Cu aceste două cărți, noi putem considera că suntem, deocamdată, puțin mai aproape, de marele Maestru.

„A fost o viață...”

<u>Grigore</u> <u>CONSTANTINESCU</u>

Impresionantă lectura cărții ilustrei artiste lirice Lucia Stănescu, oferită “în prea frumoasa lună mai”, cum spune un vers de Heinrich Heine, de către Editura EIKON din Cluj, 2012. Lansarea volumului, la Cluj, în mijlocul celor care au admirat-o de-a lungul numeroaselor stagiuni când a strălucit ca interpretă a Operei române, dar şi la Opera Națională din Bucureşti, a fost prilej de sărbătorire, de omagiere a unui mare nume al artei româneşti muzicale, cu rezonanțe de performanță pe meridianele lumii, personalitate puternică şi capabilă de creații memorabile în lumea scenei de operă, dar şi de concluzii importante în domeniul pedagogiei cântului. Ca şi alți muzicieni care au beneficiar de aura celebrității, Lucia Stănescu a decis, mai recent, să dăruiască publicului său mărturia unei vieți trăite sub semnul miracolului. Căci cum am putea numi altfel această povestire găzduită acum de volumul ce-i poartă semnătura? Însuşi titlul atrage atenția asupra acestui înțeles al excepției, care i-a dimensionat existența: *“A fost o viață sau un vis ?”* Reacția cititorului, aşa cum o pot caracteriza, după cele două moduri de lectură, cel rapid, orientativ, cel liniştit, de aprofundare, ne dezvăluie poate în primul rând această idee de personalitate remarcabilă, care însoțeşte numele autoarei. Nu am putea spune că lecturăm doar o literatură memorialistică, în care trecutul, cu umbrele şi luminile sale, se perindă aleatoriu, privit din perspectiva sentimentului, populat de-a lungul anilor cu imagini fugitive. Lucia Stănescu ne invită să parcurgem existența sa ca părtaşi a tot ce a însemnat pentru artistă dar şi pentru şi om timpul trăit. Lumea celor care au fost ne este înfățişată ca prezență, vie şi puternic evocată prin tot ce se poate ține minte, începând de la obârşii, familie, părinți, prieteni, continuând cu profesori, colegi, parteneri, dirijori realizatori de concerte şi spectacole, relații manageriale. Primele decenii le descoperim treptat, pregătind trecerea spre carieră, cu sprijinul prețios al maeştrilor care i-au luminat acest drum către scenă, printre aceştia Constantin Stroescu, Valentina Crețoiu, Constantin Bugeanu. Interesantă este şi dublarea narațiunii personale şi cu însemnele istoriei, Lucia Stănescu privind obiectiv un timp deloc lipsit de evenimente. A parcurs mai întâi epoca interbelică, oarecum liniştită, urmată de tulburările războiului mondial, a cunoscut îndeaproape deceniile în care s-a confruntat, cum ne spune, cu “ani grei,,,foarte grei...prea grei...” Opera Română din Cluj, focalizarea carierei ce avea apoi să iradieze şi dincolo de hotarele țării, reprezintă pentru cititor şi centrul visului evocat în titlul memoria de artistă. Din perspectiva ascensiunii sale se profilează rolurile, împlinirile, neliniştile şi realizările. O selecție a momentelor culminante în viața interpretei indică preferința sa pentru muzica romantică şi veristă italiană, dacă ar fi să cităm un repertoriu în care se află, prioritar, **Trubadurul, Bal Mascat, Aida, Boema, Tosca Madama Butterfly, Manon Lescaut** şi, înaintea ultimelor căderi de cortină, **Cavalleria rusticana.** După asumarea plenară, pentru mai mulți ani, a conducerii Operei clujene, şi răspunderea asupra viitorului liricii tinerelor generații, ca Maestră de canto, Lucia Stănescu a ales, pentru timpul mai apropiat al senectuții, evocat în carte prin *Povestea “Odihnei”*, lumea de popas a visului, mai concret Italia, mai apropiat Livorno, aparținând ultimelor patru decenii, cu spectacole şi activitate didactică. Acolo, în răgazuri meritate, probabil s-au adunat amintirile, s-au scris în suflet portretele de oameni care i-a prețuit de-a lungul vieții sale. Generoase rememorări, afectuoase şi emoționante, imagini scrise, însoțite de minunate fotografii ce par a descinde din “visul de viață şi de muzică” pe care ni-l dăruieşte acum şi nouă, prin intermediul tiparului. Poate o mare artistă să mai revină, altfel, pe scena vieții trăite? Desigur, dacă are forța pe care o dovedeşte Lucia Stănescu, într-o carte din care afli un astfel de destin, împreunat cu momente de muzică păstrate în discul ce însoțeşte cuvintele din volum şi fotografiile, ca într-o caldă îmbrățişare. Pentru modelul uman şi artistic, Mulțumim, Lucia Stănescu !

Alexandra Crăescu sau "Julieta pe motor"

S-a născut pe 19 mai 1989, în Moinești, județul Bacău. Alexandra provine dintr-o familie care nu a avut legatură cu muzica, mama fiind infirmieră și tatăl sondor. A urcat prima dată pe scenă la vârsta de 10 ani, la Zilele Orașului Moinești, fiind trimisă de învățătoarea ei ca reprezentant al Clubului Elevilor. Este absolventă a Liceului de Artă "George Apostu" din Bacău și a Universității "Spiru Haret". Face parte din două trupe de cover-uri, a făcut parte din grupul de backing vocals al lui Ștefan Bănică, a participat la concursul Vocea României și de mai bine de un an este una dintre vocile Teatrului de Operetă. Iar în timpul liber care-i rămâne face cursuri pentru a obține permisul pentru motociclism. Cu doar două zile înainte de a împlini 23 de ani, ne-a povestit ce înseamnă pentru ea să aibă rolul principal în două dintre musicalurile de succes ale Operetei: *Rebecca* și *Romeo și Julieta.*

Alexandra, îmi amintesc de tine de când te-am văzut la Megastar. Câți ani aveai atunci și cum ai ajuns să fi atât de cunoscută?

Treaba cu Megastarul s-a întâmplat în 2008, aveam 18 ani. Am fost pur și simplu la preselecție pentru că mi-am dorit foarte mult. Am luat preselecția și așa a început o nouă etapă foarte importantă în viața mea.

Până atunci mai cântaseși în fața unui public atât de numeros?

Mai cântasem, dar numai pe la mine prin Moldova, nu prea avusesem ocazia să apar la televizor, să văd ce înseamnă cu adevărat un show de televiziune.

Ce a urmat după Megastar? Cum a fost ascensiunea ta?

Nu s-a întâmplat mare lucru. Singura chestie foarte importantă pentru mine a fost colaborarea cu Marius Nedelcu de la Akcent, cu care colaborez încă și cu care am fost prin multe țări. După aceea am mai colaborat cu Ștefan Bănică, am cântat și cu Vama și Direcția 5.

Și așa... ușor, ușor, ne apropiem de Operetă...

Am aflat de pe facebook de o preselecție pentru musicalul *Rebecca*. Eu aveam așa, în cap, o idee despre ce înseamnă un musical, dat fiind faptul că văzusem *Romeo și Julieta* înainte. Am fost foarte impresionată și mi-am zis că trebuie să joc și eu într-un astfel de spectacol. Am văzut că se dădea un casting, asta se întâmpla în iarna anului trecut, prin februarie. Am venit la casting și spre norocul și fericirea mea am fost selectată, am fost foarte fericită și de anul trecut sunt în teatru.

Cum este să treci de la a fi solist în concerte la a cânta și juca teatru în același timp?

Mie nu mi s-a părut greu. Pur și simplu m-am lăsat la mâna regizorului. Regizorul a făcut ce a vrut din mine. Habar nu am cum am făcut, dar știu că mi-a plăcut foarte mult și din moment ce îți place un lucru, poți să-l faci. Eu nu cred că nu pot să fac ceva, cred că pot să fac orice!

Care au fost principalele greutăți pe care le-ai întâmpinat când ai venit în teatru, când ai început să repeți cu regizorul, cu colegii de teatru?

Eu nu sunt actriță, asta e clar și tocmai de aceea am încercat să învăț cât mai mult de la toți cei din jurul meu, de la toți colegii mei, și m-au ajutat foarte mult, m-au susținut atât psihic cât și fizic. Am încercat să acumulez cât mai multe informații de la toată lumea și eu zic că e ok. Doar așa am reușit. Nu pot să numesc o greutate anume pentru că am făcut totul cu mare drag.

Cât repeți?

Se repetă destul de mult. Nu chiar în fiecare zi... dar se repetă,

La Gala Premiilor "A.M." (Foto: Diana Murășan)

cel puțin înaintea unui specatcol, aproape toată săptămâna. Nu mi se pare nici greu, nici obositor. Mi se pare normal. Exact așa cum trebuie să arate viața mea în acest moment.

Cum a fost să fii Doamna de Winter în "Rebecca"?

Pentru mine e ceva extraordinar faptul că sunt în acest teatru și faptul că sunt în acest spectacol. Abia acum încep să realizez cât e de mare spectacolul în sine și ce înseamnă. Și îmi dau seama că **e cel mai bun și cel mai important lucru care mi s-a întâmplat până în momentul de față.** Ca să nu mai spun că am întâlnit niște oameni excepționali și suntem toți prieteni și e ca o familie, asta deja se înțelege. Și lor le datorez mult din ceea ce sunt în momentul de față.

Ce a fost cel mai greu la acest personaj? Când a trebuit să înveți să-l interpretezi ce ți s-a părut cel mai greu și ce ți s-a părut cel mai ușor?

Cel mai greu mi s-a părut actul II. Acolo trebuie să abordez o altă atitudine, să fiu eu cea care ia frâiele în mână și ia stăpânire asupra palatului...mi s-a părut un pic greu. Imi trebuia multă tărie și în voce și ca personalitate. Cu timpul am reușit, cât de cât, să clădesc în mine forța asta pe care trebuie să o am în momentul respectiv. Toată treaba asta crește, de la fata naivă care intră în palat și e speriată și nu știe ce se întâmplă până la doamna de Winter. E un crescendo și mie mi-a luat puțin până să-l înțeleg. Dar acum imi vine natural acest rol.

Cum te-ai acomodat cu jocul de teatru, partitura?

Partiturile nu mi-au pus probleme. Știi cum simt? Ca și cum ar fi fost scrise pentru mine, așa am simțit și am zis: "Frate, nu cred!" Când citeam partiturile mi se părea că le-am mai citit de atâtea ori și că le cunosc foarte bine. Cât privește jocul de teatru, m-am lăsat pe mâna regizorului. Ce zicea să fac, asta făceam. Am muncit mult, dar nu mi s-a părut greu nici un moment.

Să înțeleg că fiecare zi de muncă la tine e o zi de bucurie?

Sigur! Da, clar! În fiecare zi mă bucur de ceea ce fac și pentru că **am șansa să face ceea ce îmi place** pentru că nu mulți oameni au șansa asta și ocazia să facă ceea ce își doresc cel mai mult. Eu am și îi mulțumesc lui Dumnezeu în fiecare zi pentru asta.

Cum ai vrea să te știe lumea pe tine acum, ca fata din Rebecca sau ca fata de la Vocea României?

Eu aș vrea să mă știe ca fata din *Rebecca*, dar dat fiind faptul că la noi nu prea se mediatizează chestiile culturale, toate lucrurile care ar trebui de fapt să se mediatizeze, rămân fata de la Megastar sau de la Vocea României, dar și asta e o onoare... Mă bucur de tot ce mi se întâmplă.

Știu că părinții tăi nu au studii muzicale, sunt curioasă ce reacție

Florin Budnaru și Alexandra Crăescu în REBECCA (Foto: Mihai Cosma)

au avut în momentul în care au venit să te vadă în Rebecca.

Cred că le-a plăcut foarte mult, nu se așteptau să fie așa. Le-am spus înainte de spectacol : "Uite se întâmplă asta, fac asta, cânt, e o scenă frumoasă, se schimbă decorurile..." și după spectacol nu aveau ce să spună. Când i-am întrebat ce le-a placut mai mult, au spus că tot. Nu aveau cuvinte. Au fost impresionați.

De la un spectacol care a avut un foarte mare succes ai trecut anul ăsta la Julieta, dintr-un alt spectacol de succes...

Da, păi trebuie să îți spun un secret: prima și prima dată am fost la casting pentru *Romeo și Julieta*, dar, din păcate, am ajuns târziu, deja se stabiliseră distribuțiile și se știau mare parte din partituri. Și eu nu am mai intrat. Nu am considerat asta nu eșec, pentru că nu știam atunci ce înseamnă de fapt și de drept acest gen de spectacol, însă mi-a părut mai rău după ce am văzut spectacolul și mi-am zis: "Da, am pierdut ceva extraordinar!". De aceea când am auzit că trebuie să dau din nou casting pentru *Romeo și Julieta*, nu mi-a venit să cred! Mi-am dorit foarte mult!

Un alt vis împlinit...

Sigur. Ăsta e de fapt primul! (râde) Cred foarte mult că au toate un rost și s-a întâmplat așa pentru că așa trebuia să fie!

Deci... Rebecca sau Julieta?

Nu pot să mă decid. *Rebecca* e prima dragoste, adică așa am crescut, practic, am crescut cu *Rebecca*, iar *Romeo și Julieta* e visul împlinit, visul de mai mulți ani.... De fapt amândouă sunt visele mele pe care le iubesc (râde în hohote)

Dacă ar fi să faci o comparație ca dificultate între rolul din Rebecca și rolul din Romeo și Julieta?

Mai dificil ca partitură și ca interpretare mi se pare rolul din *Rebecca*. Rebecca e mai complexa. Suferă mult,e mai matură.

Dar în Romeo și Julieta ai o bucată în ultimul act în care trebuie să faci niște acrobații...

Romeo se spânzură legat cu mine și după aceea eu mă trezesc și îmi tai și eu venele și murim împreună. E un moment foarte greu. Trebuie să recunosc că este și a fost un moment foarte greu pentru că, practic, sunt niște hamuri în care noi stăm și e o poziție, oarecum, foarte grea de cântat pentru că trebuie să susțin spatele și trebuie să mă susțin cu totul. E un unghi foarte greu. E foarte dificil să cânți în poziția respectivă, dar prin exercițiu se așează treaba. Premiera mea a fost pe 10 martie. Nu am să uit niciodată! Am avut impresia că toată lumea se bucura pentru mine și

Îmi doresc pentru Muzeu o nouă imagine, de profesionalism şi de modernitate

Interviu cu Cristina Andrei, noul Director general al Muzeului Naţional „George Enescu"

Laura Manolache, fosta directoare a muzeului, a fost demisă în urma evaluării anuale, neobţinând nota minimă necesară continuării contractului de management. În cazul acesta procedura este de numire a unui director interimar până la organizarea unui concurs pentru alegerea unui nou director. Pe această funcţie a fost numită doamna Cristina Andrei, muzicolog. Îi dorim mult succes!

A.D. Ce presupune, de fapt, această funcţie de director interimar?

Am fost muzeograf la Muzeul Naţional „George Enescu" din 1995 până în aprilie 2012 şi, ţinându-se cont de experienţa mea în instituţie, cu această dată am fost numită director interimar. Această funcţie temporară îmi impune nişte priorităţi de care trebuie să mă achit, mai ales pe linia asigurării activităţilor curente. Mai departe vom vedea. Va urma un concurs de proiecte de management unde cel mai bun va câştiga. Abia după aceea se poate vorbi despre schimbări de strategiei, de organigramă, de proiecte etc.

A.D. Care sunt priorităţile dumneavoastră de moment?

Interimatul este destul de limitat ca şi posibilităţi de decizie. Vom continua proiectul minimal pe anul 2012 şi încerc să văd ce se poate corecta şi ce se poate îmbunătăţi, în special în privinţa imaginii muzeului. Este foarte adevărat că în ultimii ani s-au făcut eforturi în direcţia promovării, s-au făcut şi greşeli, acum fiind destul de dificil să ne refacem strategia într-un timp foarte scurt.

Trebuie ţinut cont de specificul aparte al nostru. Fiind un muzeu de muzică, are o destinaţie specială, specifică, centrată mai ales spre melomani. Deşi, am avut o surpriză extraordinară în „Săptămâna Altfel", când au venit copiii şi ne-au vizitat în număr foarte mare. Aproape că nu mai făceam faţă cu ghidajele şi cu satisfacerea curiozităţii acestora.

A.D. Care consideraţi că sunt principalele probleme ale muzeului şi cum v-aţi propus să le rezolvaţi, atât cât se poate în acest interimat?

Ştim că umează să intrăm în realibilitare cu Palatul Cantacuzino, este un proiect mai vechi pornit de câţiva ani de către Uniunea Compozitorilor şi Ministerul Culturii, din păcate tergiversat pe timpul fostei conduceri. Aşteptăm din zi în zi să se încheie toate formalităţile pentru a demara licitaţia şi poate din toamnă va începe efectiv lucrul la Palat. Aceasta ar însemna o mare realizare, pentru că Palatul, ca şi Casa Memorială din spatele clădirii, se află într-o stare destul de avansată de degradare. După încheierea lucrărilor vom beneficia şi de o modernizare din punct de vedere al spaţiilor şi metodelor de expunere. Planurile sunt pe termen lung şi dificil de dus la bun sfârşit, dar sperăm că vom reuşi.

A.D. Când vă referiţi la degradare... vă referiţi la probleme de structură, la mucegaiul care apare, lemnul care trebuie revopsit, restaurarea mobilierului, a obiectelor de artă...

Sigur, la toate acestea. Problema principală nu este neapărat structura, dar ceea ce se vede la exterior – pereţii scorojiţi, tapiseriile care trebuie refăcute, basoreliefuri şi statui care sunt pe cale să se desprindă etc. Există un tablou care, de asemenea, trebuie restaurat, tabloul Ecaterinei Băleanu, pe care a curs apă din tavan... Sunt lucruri de fineţe, care ţin de specialiştii restauratori, cu costuri mari. Casa trebuie luată de la acoperiş până la bază. Sunt mari probleme cu infiltraţiile şi de aceea trebuie urgent să intrăm în această acţiune, chiar dacă pentru noi va fi foarte incomod să ne desfăşurăm activitatea în timpul lucrărilor.

A.D. Cine va acoperi costurile reparaţiilor?

Banii vor fi accesaţi din Fonduri Europene şi, desigur, Ministerul Culturii contribuie cu un anume procent din toată lucrarea.

A.D. Aceasta ar fi o primă problemă mare a muzeului. Puteţi să-mi spuneţi şi altele?

Mai avem... În afară de sediul central din Bucureşti avem sub cupola muzeului şi celelate două case memoriale: în Sinaia, Vila Luminiş a lui Enescu şi Conacul de la Tescani, care a aparţinut familiei soţiei lui Enescu. Conacul este într-o stare foarte avansată de degradare, şi va trebui reabilitat.

A.D. Cum staţi cu bugetul?

O întrebare la care nu pot decât să oftez pentru că nu avem destui bani. Planul de realizări de venituri pe care noi trebuie să-l finalizăm anul acesta este foarte mare şi o să vedem cum ne descurcăm. Ar trebui să găsim sponsori şi parteneri. Mai ales pentru că aceştia, în afara faptului că îţi susţin activitatea, îţi pot promova şi imaginea. Ministerul ne asigură salariile şi cheltuielile curente şi ce se mai poate pe lângă... E adevărat că activităţile noastre presupun o serie de cheltuieli, cum ar fi cele cu stagiunea de concerte, preluată de la conducerea anterioară.... Această stagiune mi-aş dori să o continui, dar altfel: adică poate să fie o stagiune care să consume mai puţine fonduri şi eventual să şi aducă venituri, şi să se bazeze pe calitate, pe evenimente, nu pe cantitate.

A.D. Care sunt planurile dumneavoastră de promovare si de aducere de fonduri către muzeu, plecând chiar de la această stagiune de concerte despre care îmi povesteaţi?

Dorim să realizăm expoziţii (pentru că noi trebuie să facem expoziţii, aşa ar fi bine, măcar una pe trimestru) şi mă interesează în mod deosebit acest lucru. Expoziţii legate de George Enescu dar nu numai, şi de muzica românească, de alţi compozitori din generaţia enesciană. De asemenea avem o serie de proiecte cu tabere de creaţie la Tescani. Se pretează foarte bine locul pentru aşa ceva şi există o tradiţe care trebuie continuată. Sunt şi acolo nişte chestiuni de rezolvat, organizatorice... sperăm să putem să demarăm lucrurile în timp util aşa încât toate taberele şi proiectele preconizate să se poată desfăşura în cele mai bune condiţii.

A.D. În acest moment la concerte se intră pe bază de bilet?

Se intră pe bază de bilet, de 6 lei, şi cu preţ redus pentru pensionari, studenţi, elevi. Există şi concerte la care se intră gratuit, în parteneriate cu institute de învăţământ. Este o bună ocazie ca elevii să îşi promoveze repertoriile, liceele să îşi promoveze elevii cei mai buni, care merită susţinuţi şi de către noi.

A.D. E greu să aduci bani către un muzeu ?

Deşi suntem asaltaţi foarte multe probleme mărunte, de zi cu zi, aşa numita gestionare curentă ar trebui să facă loc, imediat după încheierea interimatului, unei noi strategii. Este nevoie de o schimbare, la care să ne gândim cu toţii, pentru a şti încotro să pornim. Acum suntem la stadiul de prioritizare a ideilor... Sperăm să reuşim cu cât mai multe dintre ele!

A consemnat ADINA DRAGOMIR

era aşa, o bucurie în jur. A fost foarte frumos. Am jucat două spectacole. Am jucat în martie, aprilie şi în mai.

Ţi-ar plăcea să joci şi în alte musicaluri?

Da, sigur! Eu visez departe, nu ştiu cât de posibil o să fie, dar îmi doresc ca undeva, o dată în viaţa asta, eu ştiu, să joc şi pe Broadway... dacă o să pot să ajung pe acolo. Sunt foarte multe musicaluri frumoase care cred că ar prinde la noi, despre care unii dintre noi nici nu au auzit pentru că nu se mediatizează aşa ceva la noi, din păcate.

Te-ai gândit în ce ţi-ar plăcea să joci?

Mizerabilii, Cocoşatul de la Nôtre Dame...

Ce e pentru tine un musical? Cum l-ai descoperit?

Prima şi prima dată l-am descoperit la facultate, făcusem o audiţie la Istoria Muzicii. Doamna profesoară a pus un DVD şi a zis trebuie să vedeţi ceva. În momentul acela pur şi simplu m-am îndrăgostit. Mi-a plăcut atât de mult încât mi-a rămas în cap efectiv şi abia mai târziu am descoperit pe pielea mea cum e. Mi s-a părut frumos, dar, mai ales, mi s-a părut imposibil! Am zis: "Nu pot să fac aşa ceva, e prea mult pentru mine, şi actriţă şi cântăreaţă, dar ce sunt eu? Păi ori una ori alta, nu?" (râde) Şi acum uite că le fac pe amândouă. Dar nu am pretenţia de a mă considera actriţă, pentru că nu sunt. Când o să fac facultatea atunci o să zic da, sunt şi actriţă.

Ai de gând?

Nu ştiu, mă bate aşa un gând... dar nu ştiu. Să vedem... Abia acum pot să spun că musicalul e ceva complex. E mult mai complex decât dacă ai fi doar actor sau doar cântăreţ. Trebuie să fii amândouă în acelaşi timp, ceea ce mie mi s-a părut foarte greu dar acum nu mi se mai pare greu pentru că am văzut că se poate. Nu am ştiut că pot să fac lucrul ăsta, chiar am crezut că mi-e imposibil dar am fost susţinută şi încurajată şi uite, reuşesc.

Cam cum arată o zi de-a ta?

Pot să îţi zic ce am făcut astăzi: m-am apucat recent de şcoala de conducere moto, e o pasiune de a mea mai veche, dar care abia acum s-a putut concretiza. Astăzi, spre exemplu, m-am trezit la 6, m-am dus, mi-am făcut orele de condus, apoi am venit la repetiţie... După aceea am văzut spectacolul colegei mele, spectacol de licenţă, m-am văzut cu tine şi acuma... nu mai am nimic de făcut, o să merg acasă şi o să mă odihnesc, dar de obicei am repetiţii. Am repetiţii şi la teatru şi cu trupele, colaborez cu încă două trupe de coveruri. Când nu sunt aici în teatru sunt la studiourile Sahia, acolo unde repet cu una dintre trupe, sau într-o altă sală, unde repet cu cealaltă.

Eşti foarte ocupată...

Da, dar îmi place. Îmi place să fiu ocupată, nu suport să stau degeaba sau să pierd timpul. Dacă stau aşa mai mult şi nu fac nimic, am impresia că trece timpul pe lângă mine şi trebuie să fac ceva. Nu am stare.

Ce îţi place să faci? Ce faci atunci când nu repeţi?

Când nu repet, învăţ legislaţia. (râde) Mai ies în oraş cu prietenii ori mai vin pe la teatru... Nu prea ies în cluburi pentru că nu îmi place să stau în fum. Nu fumez şi de obicei toţi cei din jur fumează şi prefer să stau acasă şi să mă uit la un film sau ies în oraş. Nu pot spune că fac ceva anume, dar mereu trebuie să fac ceva.

Îţi doresc să ţi se îndeplinească toate dorinţele şi toate planurile. Care sunt cele pe termen scurt?

Una e să-mi iau permisul şi mai e o supriză pe care o pregătesc tot cu Marius Nedelcu, o piesă nouă, se numeşte *Love is Blind*, asta e tot ce pot să spun. Urmează să fie lansată, nu ştiu exact când, cred că va fi şi pentru mine o surpriză!

Interviu luat de Adina Dragomir (REPORTERUL ANULUI) Alexandrei Crăescu (protagonistă în SPECTACOLUL ANULUI).

Stayin' alive

...una dintre cele mai importante personalități din istoria muzicii britanice

...membru fondator al uneia dintre trupele cu cel mai mare număr de vânzări din toate timpurile

...şi cu o carieră ce s-a desfăşurat pe mai mult de şase decenii

Robin Gibb s-a născut în Isle of Man, Douglas, dar curând s-a mutat împreună cu familia în Australia. Mai târziu a revenit în Regatul Unit, alături de frații săi, cu care a format grupul vocal Bee Gees.

Robin Gibb a evoluat de-a lungul anilor ca membru al trupei alături de cei doi frați ai săi, dar şi solo. Artistul britanic a compus de-a lungul anilor mai multe hituri care au ajuns pe primele locuri în cele mai apreciate topuri în muzica de gen.

Deşi la un moment dat Bee Gees şi-a încetat evoluția, aceasta a revenit, la inițiativa lui Robin Gibb – inițiativă ce s-a dovedit inspirată.

Timp de mai mult de o jumătate de secol, Robin a realizat o mulțime de înregistrări valoroase, precum şi colaborări fructuoase cu artişti pecum: Kenny Jones, The Beach Boys, Tom Jones, dar şi cu orchestra regală a Marii Britanii (Royal Philharmonic Orchestra), colaborare foarte recentă – 2012.

În drumul său a concertat în țări ca: Rusia, Germania, SUA, China, Portugalia, toate concertele fiind susținute cu casa închisă.

Deşi în urmă cu doar câteva zile Robin Gibb a pierdut lupta cu boala, contribuția lui va rămâne ca mărturie că muzica pop este un mod de a înfrumuseța viața celor din jur şi de a influența (în bine) destine. Dar mai mult, muzica lui este cel mai bun mod de a rămâne în istorie ca venind de la cineva care a iubit sunetul, frumosul şi a avut curaj să meargă mai departe, indiferent de circumstanțe, dorind din toată inima să rămână în istorie. Robin - Stayin' alive!

DISCO SWING

Hook (răsucire). Înainte de anii '60, LaDonna Adrian Gaines a început prin a interpreta piese gospel, în Boston, Massachusetts. Curând după aceea va deveni solista unei trupe de rock psyhedelic. Ajunsă în New York, îşi va face totodată intrarea pe tărâmul musicalului. Fiind parte dintr-o distribuție europeană a musicalului *Hair*, LaDonna a stat o vreme în Germania, unde s-a căsătorit cu Helmut Somer, cel al cărui nume l-a folosit şi pentru scenă. Întoarsă în New York, Donna Summer şi-a început activitatea pe tărâmul genului disco, în calitate de co-autoare.

Step (pas). Primul pas în lumea disco-ului fiind făcută, Donna a înregistrat primul single în variantă demo – pentru posturi de radio – şi o variantă pentru discoteci – de 17 minute (!). Piesa se numea „Love to Love You Baby" şi a ajuns pe locul 2 în topul US Billboard Hot 100. A avut mare succes şi în Europa, în ciuda controverselor legate de acest single.

În a doua jumătate a anilor '70 a urmat o serie de piese pe care le-a compus ea însăşi sau la care a fost co-autoare. A relizat două concepte de albume, ambele ajungând în vârful celor mai importante topuri americane şi europene. În 1979 s-a aflat pe scenă alături de ABBA, Rod Stewart, şi mulți alții, la concertul organizat de UNICEF (Music for UNICEF Concert). Tot în 1979 a realizat şi un dublu album cu cele mai cunoscute piese, vândut internațional.

Anii '80 reprezintă o schimbare de direcție în ce priveşte stilul Donnei. Albumele ei au acum o tentă rock, deşi îşi păstrează individualitatea, grație talentului componistic şi interpretativ unic. În această decadă Donna revine în Europa, unde are un mare succes, imprimând un album pentru Warner Bros Records.

Începutul anilor '90 aduce cu el o nouă compilație, „The Best of Donna Summer". După ce a flirtat cu swing-ul, pentru o scurtă perioadă, Donna s-a întors către începuturi, publicând un album de Crăciun cu piese gospel, stilul care a condus-o pe drumul muzicii.

Nici începutul mileniului al treilea nu a găsit-o inactivă: în prima decadă a anilor 2000 numele ei a fost marcat pe „Dance Music Hall of Fame", alături de Bee Gees şi alții. În decembrie 2009, Donna a fost prezentă pentru a cânta la gala premiilor Nobel pentru pace.

De-a lungul anilor, majoritatea albumelor „Reginei Dance-ului" – cum a fost supranumită – s-au aflat în topurile cele mai importante.

Walk (pas/ plimbare). Donna Summer a decis să lucreze la încă un album anul trecut, alături de Paramount, însă în urmă cu câteva zile a pierdut lupta cu o boală necruțătoare.

Pentru cei care o iubesc şi au cunoscut-o – pe ea şi arta ei – **Donna Summer** va continua să existe încă mulți ani prin muzica şi versurile pe care le-a dăruit omenirii, pline de personalitate, curajoase, diverse, unice.

Norela Liviana COSTEA

Adio, Diana Spânu

Octavian URSULESCU

Tocmai când lucram la un articol despre moartea aproape neştiută de nimeni a compozitorului Dan Iagnov (a plecat aşa cum a trăit, misterios...) am aflat de o altă despărțire dureroasă: plecase dintre noi una din legendele redacției de muzică uşoară de la Radio România, Lidia Boeriu. Ne mai auzisem de câteva ori la telefon, doar atât, fratele meu Florin-Silviu îmi mai povestise câte ceva despre întâlnirile lor la radio, iar compozitorul Paul Urmuzescu îmi povestea că ține legătura permanent cu această femeie mereu veselă, cu care timp de două decenii m-am intersectat pe culoarele redacției...

Dar dacă ambii aveau o vârstă şi luptau cu nemiloase boli, am fost zguduit să aflu că o altă tânără solistă, abia trecută de 40 de ani, şi-a pus capăt zilelor! După Mădălina Manole şi Mălina Olinescu, a ales să se despartă de viață Diana Spânu, una din vocile cele mai frumoase ale generației ei. Ne întâlnisem acum 2-3 ani la o cafea, mi-a povestit că e fericită, terminase Conservatorul şi că este profesoară de muzică (suplinitoare, am aflat acum), că are elevi pe care îi trimite la concursuri. Apoi, în urmă cu numai două luni mi-a trimis pe mail, la solicitarea mea, câteva amintiri despre profesorul său de la Iaşi, compozitorul Titel Popovici, despre care scriu o carte. Până când colegul Mihai Cosma îmi dă vestea cutremurătoare. Ce o fi fost în sufletul ei de a ales să se arunce, la numai 42 de ani, de la etajul 8 al unui bloc? Am înțeles că trăia cu un bărbat care o făcea nefericită, că nici cariera didactică nu-i oferea mari satisfacții (să stai toamnă de toamnă cu teama că nu vei mai găsi post de suplinitor...), iar o nouă decepție pe tărâm muzical

HOLOGRAF - „Love Affair”

<u>Gabi MATEI</u>

„Love Affair”, concertul extraordinar semnat Holograf, a adunat mii de fani înfocați ai formației, care au cântat împreună cu băieții fiecare piesă. In jurul orei 20:00 a început toată „nebunia” pe scena Sălii Polivalente, unde concertul în sine, spectacolul de lumini şi numeroasele surprize au ținut publicul în picioare. La jumătatea concertului, în aplauzele publicului, celebra soprană Angela Gheorghiu a urcat pe scenă, interpretând într-un mod inconfundabil alături de Holograf, piesa „Nu mai e timp”. În timpul concertului, Holograf şi-a încântat fanii cu numeroase piese, atât hit-uri mai vechi cât şi piese de pe noul album „Love Affair”: „Roua dimineții”, „Dacă vrei”, „Dacă noi ne iubim”, „Primăvara începe cu tine”, „Dragostea mea”, „Singur pe drum”, „Ochii tăi” şi multe altele.

După succesul de care s-a bucurat **LaLa Band**, trupa-vedetă a serialului „**Pariu cu viața**”, la cel mai mare concert din carieră, „LaLa Love”, cei douăzeci de tineri continuă să-şi surprindă fanii cu noi proiecte. Cea mai recentă şi inedită surpriză constă în colaborarea dintre **Vlad Gherman,** bine cunoscutul membru LaLa Band, şi legendara trupă Holograf. Aceştia au intrat în studio pentru a înregistra împreună celebra piesă „Să nu-mi iei niciodată dragostea”, ce va apărea într-unul dintre episoadele viitoare ale serialului „**Pariu cu viața”.** *„A fost o mare onoare să înregistrez alături de trupa Holograf, în special alături de Dan Bittman. În primele momente a început să-mi tremure vocea, însă, după ce am vorbit şi ne-am cunoscut mai bine, vocea mea şi-a revenit şi totul a decurs normal. A fost o experiență cu adevărat specială din care am învățat foarte multe lucruri iar acum de-abia aştept să filmăm!*”, a spus Vlad.

i-o oferise participarea la concursul TV „Românii au talent”, în care îşi pusese mari speranțe. Dar ce se promovează acolo nu mai e nevoie să spun...

Am amintit de Mădălina Manole, artistă al cărei destin tragic o urmărea pe Diana Spânu, care mărturisea că a căutat Furadan pe internet. Dar prietenii, care ştiau că urmează un tratament psihiatric, în urma depresiei (anul trecut murise mentorul său apropiat, Mihai Tonu), nu au dat importanță spuselor ei... Născută la Galați, solista a studiat la Şcoala populară de arte din Iaşi cu Titel Popovici, din acea perioadă datând primele sale premii (la festivalul „Flori de tei” de la Iaşi, în 1988). Şi-a perfecționat apoi înzestrările la Teatrul muzical „Nae Leonard” din Galați, unde l-a cunoscut pe cel care avea să devină omul cel mai apropiat ei în carieră, trompetistul Mihai Tonu. Succesele continuă cu distincții la „Bucureşti Tinerețe '90”, „O melodie dintr-o sută” - Brăila 1991, dar mai ales cu premiul I la Festivalul internațional de la Sala Palatului, tot în 1991. Au urmat lungi turnee în Japonia, repertoriul ei fiind alcătuit atât din piese ale creatorilor noştri (în special ale lui Mihai Tonu), cât şi din cover-uri internaționale. N-a avut bucuria să-şi vadă editat decât un album, în 2002, şi acela doar sub formă de casetă audio, la Electrecord. Acesta includea 6 compoziții ale lui Tonu alături de hit-uri cum ar fi „Sei tu”, „Guantanamera”, „Nah Nah Nah”, „Magic Dance”. Latura creativă a Dianei transpare din compoziții cum ar fi „Senza te” sau din versurile la cântecele ”O-Hei Ybra-Ybra” sau „Ți-ai luat chitara şi-ai plecat”. Aminteam de turneele sale în Japonia. Ei bine, a efectuat acolo nu mai puțin de 5 „stagii” artistice de câte 6 luni, concretizate în înregistrări, video-clip-uri şi mai ales show-uri extrem de aplaudate pe scena selectului „Rotary Club” din Tokyo, unde cânta nu numai în engleză, japoneză, spaniolă şi italiană, dar şi în română! Între titlurile româneşti cele mai gustate de publicul nipon s-au numărat „Cântecul meu de iubire” de Mihai Tonu (piesă care a ocupat locul I la concursul TV „O melodie dintr-o sută” şi dă titlul albumului său), „Oameni” de Marius Țeicu şi „Nu-mi spune vorbe de iubire” de Viorel Gavrilă.

Cu 10 ani în urmă am descoperit-o la barul hotelului „Continental” din Timişoara, unde cânta împreună cu alte două talentate tinere soliste, Iulia Militaru şi Adina Rus, la rândul lor ignorate de obtuza TVR. În general parcursul său artistic a fost unul al meandrelor şi căutărilor stilistice. Dotată cu o voce excepțională, posedând inflexiuni specifice jazz-ului (de altfel a fost invitată la un festival de jazz în Franța), Diana Spânu a încercat diverse formule, în ideea că poate posturile TV şi organizatorii doresc ceva mai comercial. Aşa încât în 2002 şi-a alăturat trupa de dans Tornado, ansamblul său numindu-se din acea clipă Diana S. Tornado. Acesta se impune rapid cu piesa de factură latino „Senza te”, cu un reuşit videoclip la TVR2 (solo trompetă: Mihai Tonu). Următorul hit a fost „O-hei Ybra-Ybra”, având ca sursă de inspirație o veche melodie din folclorul spațiului danubian din zona Brăila-Măcin. În tipare dance, cântecul conține elemente muzicale locale, cu influențe mediteraneene evidente, de unde utilizarea unor instrumente cum ar fi mandolina, buzuki, mandola, banjo. Numele piesei vine de la turcescul Ybrail sau grecescul Ybrailas, vechi denumiri ale Brăilei.

Ne-a părăsit o interpretă cu un feeling rar, cu virtuozitate vocală şi rafinament interpretativ, cu preferință manifestă pentru partiturile dificile, abordând cele mai diverse stiluri, de la pop la latino, cu aplecare către jazz. Aşadar, calități vocale ieşite din comun, valoare indiscutabilă şi totuşi o artistă mult prea puțin promovată. De câte ori ați văzut-o pe micul ecran în ultimii ani pe Diana Spânu? Dar pe Mălina Olinescu, nemaivorbind că nici Mădălina Manole nu se mai bucura de atenția cuvenită? Cu siguranță însă nimeni nu va lua pe umerii săi vina, aruncând cu suficiență românescul „Asta-i viața”...

Bucurii ardelene

Florian LUNGU

Clujul şi Sibiul rămân peste ani nu doar recunoscute focare de cultură, dar şi citadele ale emulației artistice în rândurile tinerei generații de slujitori ai jazz-ului. Aceştia datorează mai vârstnicilor promotori inițiativele lăudabile care să-i atragă spre emoțiile competițiilor, să le netezească drumul spre râvnita notorietate.

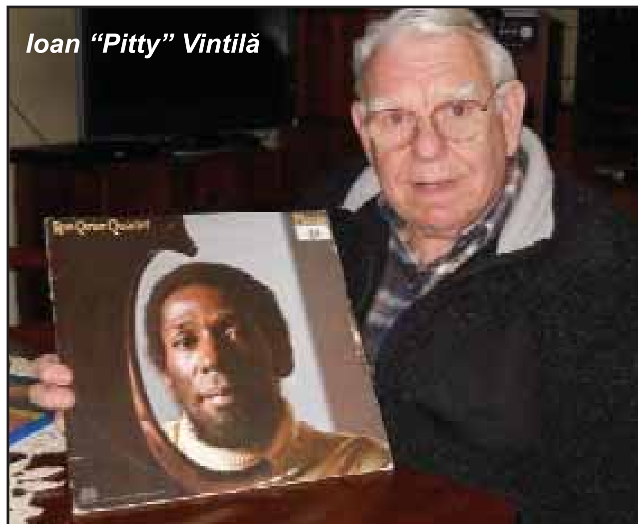
Astfel, am asistat în a treia decadă a lunii aprilie la un insolit **Concurs de interpretare instrumentală** dedicat tinerilor trompetişti, elevi şi studenți, în domeniile de referință ale muzicii clasice şi ale jazz-ului, concurs ce s-a constituit drept primă manifestare organizată sub egida recent înființatei **Asociații a trompetiştilor din România**. Responsabil pentru ambele bune intenții – Asociația şi Concursul –, este inimosul trompetist şi profesor **Viorel Mureşan**, fost student al **Modulului de Jazz** din cadrul **Academiei de Muzică „Gheorghe Dima"**. Susnumitul organizator a apelat la sprijinul pecuniar al **Administrației Fondului Cultural Național** şi la parteneriatul **Academiei de Muzică** clujene. Un juriu de specialitate alcătuit din reputați profesori şi instrumentişti, precum **Mihai Ceascai**, **Gheorghe Muşat**, **Ioan Popescu**, **Sergiu Cârstea**, **Ştefan Vannai** a cântărit cu judiciozitate calitatea evoluțiilor în concurs, atribuind meritate premii (inclusiv în bani). Recitalul hors concours oferit publicului de redutabilul grup de suflători **„Spirit Brass"** condus de **Mihai Ceascai** a fost răsplătit cu ropote de aplauze, pe măsura înaltului nivel al ținutei interpretative.

Univox

Peste doar câteva zile (în data de 4 mai), am luat parte ca membru în juriu la cea de a XIX-a ediție a **Concursului Debutanților în Jazz** „păstorit" ca în fiecare an de neobositul **Ştefan Vannai**, cel care i-a convins pe mai marii manageri ai **Şcolii Populare de Arte „Tudor Jarda"** şi ai **Casei de Cultură a Studenților** din Cluj, să-i fie alături în concretizarea acestui proiect. De astă dată juriul – alcătuit din dr. **Ioan Pitty Vintilă**, profesorii **Claudiu Mărincean**, **Lavinia Becu**, **Alexandru Malschi** şi subsemnatul – a avut de selectat îndeosebi valori interpretative vocale (feminine, cu predilecție), premiindu-i pe **Iulia Fărcane**, **Rudolf Zsofia**, **Alexandru Chiş** de la Secțiunea „Elevi şi amatori", pe **Oana Mureşan**, **Mihaela Onofrei**, **Claudia Ciobanu** de la Secțiunea ce a reunit concurenți reprezentînd **Casa de Cultură a Studenților** şi **Academia de Muzică „Gheorghe Dima"**; iar Marele Premiu a revenit cvintetului studențesc **„Andreas Jazz Band"** (**Andrei Cheteleş** - vocal, **Flavius Ianchiş** - pian, **Daniel Ilca** - ghitară, **Marius Bodea** - ghitară bass, **Tobias Tonea** - baterie). Concursul a prefațat cea de a XV-a ediție a **Festivalului „Jazz Napocensis"** (14 – 16 mai) al cărui principal punct de atracție a fost **Big band-ul „GAIO"** sub bagheta lui **Ştefan Vannai**, ansamblu care a aniversat 30 de ani de la înființare. Festivalul a adus la rampă cu preponderență forțe artistice locale: **„Nucleon G"**, **„Transilvania Saxofon Cvartet"**, **Oana Mureşan** şi **„Aria Blue"**, **„Andreas Jazz Band"**, **„Gospel Academic Jazz Group"** etc.

Cele două episoade clujene mi-au prilejuit totodată negrăita bucurie de a-i reîntâlni pe doi distinşi oameni de spirit, împătimiți ai jazz-ului. Mă refer la doctorul în speologie / profesorul universitar / ecologistul octogenar **Iosif „Pepi" Viehmann**, devotat artei jazz-ului ca organizator de mini-festivaluri şi cluburi de gen, lector asociat de istoria jazz-ului la **Academia de Muzică**; şi desigur la ***unicatul național*** (fie-mi permisă această sintagmă) **Ioan „Pitty" Vintilă**, septuagenar, strălucit profesor universitar în medicină şi medic legist, sociolog, pianist de jazz, în tinerețe tractorist, şofer de taxi, student eminent, felcer, puşcăriaş în beciurile comuniste alături de **Ion Diaconescu** şi de **Corneliu Coposu,** în ultimele decenii fervent colecționar de LP-uri şi benzi de magnetofon, CD-uri şi DVD-uri de jazz, cărți de specialitate, cercetător al jazz-ului cunoscut inclusiv peste ocean, ființă generoasă, prodigioasă şi deosebit de charismatică, aptă a povesti ore în şir despre oricare personaj important din istoria jazz-ului şi nu numai!

Ioan "Pitty" Vintilă

La doar două zile după concursul clujean, eu şi **Pitty Vintilă** (însoțit de adorabila sa soție) am ajuns la Sibiu, ca invitați ai primarului **Johannis** şi ai lui **H. J. K. Schmidt**, în juriul **„Concursului Sibiu Jazz Festival 2012"** (7 – 8 mai), pe lângă **Pitty Vintilă** (preşedinte de juriu), directorul festivalului **H. J. K. Schmidt** şi subsemnatul, din juriu mai făcând parte compozitorul şi realizatorul TV **Horia Moculescu**, compozitorul şi pianistul **Zoltan Boroş**, realizatoarea de emisiuni muzicale radiofonice **Anca Romeci**, juristul **Marius Dumitru**, component al **„Vocal Jazz Quartetului"** sibian. Faptul că talentele tinere nu lipsesc, că secțiile / modulele / clasele de jazz de la Conservatoare funcționează benefic, a fost demonstrat odată în plus de cele zece formații participante cumulînd patruzecişişapte concurenți, sosiți la Sibiu din Bucureşti, Braşov, Cluj, Tg. Mureş, Iaşi, Timişoara, Chişinău! Palmaresul Concursului i-a desemnat drept cîştigători ai premiilor pe doi instrumentişti, pianistul **Alexandru Pădureanu** (Bucureşti), ghitaristul **Alexandru Muşat** (Cluj), pe două vocaliste, **Sînziana Nicolau** (Bucureşti) şi **Oana Mureşan** (Cluj), grupul tîrgumureşean **„Tonight Jazz Quartet"**, **„Academic Jazz Group"** (Iaşi) pentru cel mai bun aranjament, ***Trofeul*** concursului fiind adjudecat de sextetul **„Univox"** din Chişinău.

În loc de concluzie, putem vorbi de o primăvară mai mult decât promițătoare...

Spectacole populare

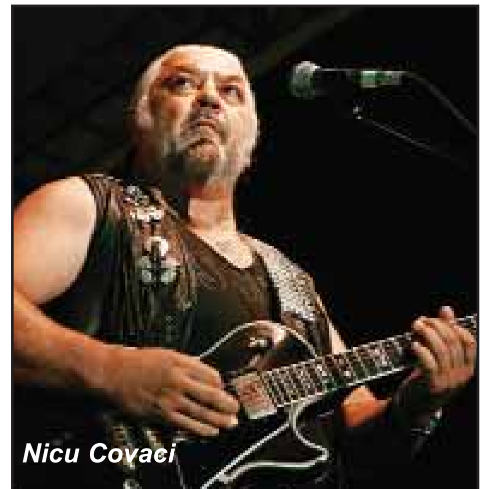
Mihai CHIHER

Nu e prima dată când consemnăm cu laudele de rigoare inițiativele care aduc în fața publicului spectacole de mare calitate, cu artişti de valoare. Este o alternativă la numeroasele însăilări de prost gust care au invadat țara, inclusiv Capitala. Culmea este că tocmai provincia dă o lecție bucureştenilor, prin show-uri de gust şi rafinament. Chiajna, de pildă, este o comună mare, aflată la doi paşi de Bucureşti şi care, grație primarului Mircea Minea, este o adevărată bijuterie, model de civilizație, cu case frumoase, străzi asfaltate (o revelație, după ce scapi de gropile din cartierul Militari!), două stadioane acoperite, sală de sport multi-funcțională şi mai ales cu grijă pentru a oferi localnicilor ocazia de a se întâlni cu artiştii preferați. Cel mai recent spectacol de acest gen a fost găzduit de stadionul din Chiajna (primul din țară cu tribunele acoperite!), în fața a peste 6.000 de spectatori entuziaşti, cărora Mircea Minea le-a adus în dar, prin intermediul Fundației „Concordia", valori muzicale indiscutabile, refuzând cu obstinație soluțiile facile, gen manele. Pe scena elegantă, cu dotări de top în domeniul sunetului şi luminilor, au urcat Letiția Moisescu (revelație la selecția națională Eurovision 2010) şi dansatoarele ei, Dan Costin (autor al unui inspirat imn al comunei), Mirabela Dauer (care s-a mutat de curând la Chiajna!) şi Raoul, precum şi formația de legendă a rock-ului românesc, Phoenix, care domină de aproape cinci decenii scena genului. În frunte cu Nicu Covaci şi Ovidiu Lipan „Țăndărică", cu solistul vocal Bogdan Bradu în mare formă, Phoenix a încântat cu toate marile hit-uri. De la şes la munte, mai precis într-o altă comună, Tulnici, din județul Vrancea, unde mii de spectatori au luat cu asalt terenul pe care a fost instalată moderna scenă, cu toate accesoriile necesare. Distribuția şi repertoriul n-au mirat pe nimeni, fiind vorba de un show girat de preşedintele C. J. Vrancea, Marian Oprişan, un foarte bun cunoscător al vieții artistice. Fiind vorba de mediul rural, au fost extrem de gustate ritmurile folclorice (Matilda Pascal Cojocărița şi Ştefan Cigu, alături de Horațiu Cigu, Adriana Antoni, Ansamblul „Țara Vrancei", copiii din localitate), refrenele etno ale trupei Ro-Mania, dar Andreea şi Radu Fornea au propus tinerilor de aici (foarte buni cunoscători, fredonau toate piesele!) şi două titulaturi din „noul val", Anka (Neacşu, ex-ASIA) şi Alessia.

Marcel Pavel

Matilda Pascal Cojocărița, Ştefan Cigu

Timp de 3 zile, la Moineşti, în județul Bacău, a fost o adevărată sărbătoare, tânărul primar Viorel Ilie confirmând preocuparea sa permanentă pentru cultură şi pentru arta spectacolului în general. Ca şi în exemplele anterioare se poate observa respingerea categorică a genurilor minore: după ce în lunile anterioare i-a avut la Moineşti pe Gheorghe Zamfir sau pe sopranele Daniela Vlădescu şi Bianca Ionescu de la Teatrul național de operetă, şi de această dată Viorel Ilie a optat pentru artişti de ținută: Marcel Pavel, trio-ul Distinto (deci patru voci excepționale ieşite de pe băncile UNM din Bucureşti), Alexandra Crăescu (moineşteancă, ea străluceşte în musical-urile „Rebecca" şi „Romeo şi Julieta" de la Teatrul național de operetă „Ion Dacian"), valoroasa formație „Atelier", condusă de bateristul Ştefan Babaca. Programul a fost completat în mod armonios de autentice talente locale: solistele de muzică populară Oana Crețu şi Otilia Purcaru (aceasta din urmă alături de grupul pe care-l instruieşte, „Cetina"), soliştii, grupul folcloric „Doina" şi corul „Resurrectio" - toate sub „comanda" profesoarei de muzică Gabriela Biea. N-a lipsit nici o altă speranță a muzicii uşoare, de asemenea moineşteancă, Alexandra Anghelache, remarcată recent la Festivalul internațional „George Grigoriu" de la Brăila. În alte două zile a avut loc a doua ediție a unui festival național de muzică uşoară pentru copii, beneficiind de prezența Corinei Chiriac, a Andreei Bălan şi a compozitorului Mihai Alexandru, coleg de an cu Marcel Pavel la UNM Bucureşti.

Nicu Covaci

Iată aşadar 3 exemple de felul cum se poate face un spectacol fără concesii, fără soluții facile, apelând doar la artişti de reputată valoare.

Nici mai rău, nici mai bine...

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

După toată tevatura legată de participarea/neparticiparea României la ediția 2012, iată că am fost la Baku şi n-a fost chiar o dramă, deşi unele publicații au taxat ierarhia finală ca atare, în urma informațiilor furnizate de oficialii TVR, cum că ne-am număra între favoriți. În ciuda situației financiare catastrofale a TVR, am ajuns la Eurovision, ceea ce nu s-a întâmplat cu o țară mai mare, Polonia, care a zis „pas" în acest an, deşi şi-a permis să investească sute de milioane de euro în Campionatul european de fotbal. O altă absentă a fost Armenia, ale cărei relații tensionate cu Azerbaijanul sunt cunoscute, dovadă suplimentară că avem de-a face cu o competiție intens politizată, aşa cum e vede de fiecare dată şi la votare (evident, piesa satirică a Muntenegrului, „Euro, neuro" n-a avut nici o şansă). Dar s-o luăm sistematic.

Mandinga (România)

În transmisia postului nostru public am remarcat, între altele, implicarea vechiului partener al revistei noastre, rețeaua farmaciilor „Catena" (doamna Anca Vlad este o mare iubitoare de muzică), precum şi nefericitul tip de prezentare, chipurile „umoristic", adoptat şi de această dată de TVR. În prima semifinală am constat cu uimire că s-au calificat în ultimul act piese oarecare, cum ar fi cele ale Islandei, Danemarcei, Ungariei sau chiar Albaniei, în timp ce au fost eliminate țări cu evoluții mai convingătoare, cum ar fi Elveția, Israel, San Marino, Austria. Cântecul formației Mandinga a trecut mai departe, deşi nu ne-am putut împiedica să ne întrebăm ce putea crede un străin despre România urmărind o formație multi-națională cântând ceva între oriental şi latino? Din fericire, cu o concurență slabă, ne-am calificat în finală, deşi Gabriela Hurezean consemna în „Cronica Română": „Cei de la Mandinga au umplut scena cu dans, energie şi antren. Din păcate, efortul băieților a fost eclipsat de solista Elena Ionescu. Probabil din cauza emoției (sau a prea marii agitații?), la un moment dat şi-a pierdut suflul, a ieşit din ritm şi s-a desincronizat în mod destul de flagrant". Accidentul a fost pus pe seama defectării căştii din ureche, deşi alți solişti nu au apelat la cască şi au cântat impecabil. Şi după a doua semifinală am asistat cu uimire că au promovat piese slabe (Malta, Turcia, Estonia, Lituania), în timp ce au fost eliminate Portugalia sau Georgia. Nici melodia dancea a Suediei nu ne-a impresionat în mod deosebit, dar, aşa cum se va vedea, directivele EBU au fost ascultate cu sfințenie şi această țară bogată a ieşit învingătoare, înaintea a două țări ortodoxe cu prestații superbe, Rusia şi Serbia. Nu întâmplător am amintit nu numai de geo-politică, ci şi de religie, fiindcă țările musulmane s-au susținut de asemenea fără cusur.

În finală, lucrurile ar fi trebuit, în principiu, să stea un pic altfel, prin apariția țărilor calificate direct, datorită contribuției financiare la EBU. Veteranul Engelbert Humperdinck a cântat aşa cum ştie, adică perfect, piesa n-a fost rea, dar a fost umilit cumplit, clasându-se pe... penultimul loc. Încă o dată s-a dovedit că Eurovision nu mai este de mult o competiție a artiştilor de valoare (tot Anglia a fost pusă într-o situație asemănătoare în urmă cu câțiva ani, cu minunata compoziție a faimosului Andrew Lloyd Webber, aflat el însuşi la pian). Franța a apelat la exotica Anggun, renunțând, ca şi noi, la spiritul

Loreen (Suedia)

național, la fel Italia (cu Nina Zilli). Spania n-a avut un cântec rău, dar mult mai multe puncte a acumulat, surprinzător, Germania. Neşansa Elenei Ionescu a fost de a veni imediat după Sabina Babayeva,

Buranovskiye Babushki (Rusia)

reprezentanta gazdelor, interpretă cu voce de excepție. Ce n-am înțeles este de ce a fost nevoie să se apeleze la un coregraf sloven adus din SUA pentru „coregrafia" însemnând o mişcare stânga - dreapta a instrumentiştilor! Asta în timp ce adevărate modele de coregrafie au fost propuse de Ucraina, Grecia sau Moldova. Jenant, cei doi comentatori de la TVR n-au fost capabili să spună nimic despre remarcabilul interpret al melodiei „Lăutar", Paşa Parfeni, care a avut în ultimii ani realizări notabile pe teritoriul țării noastre: a câştigat Trofeul festivalului internațional „George Grigoriu" de la Brăila, a condus către premiul I o frumoasă melodie la Mamaia, a reprezentat Moldova la „Cerbul de aur"!

În finală au fost 26 de țări, dar au votat 42, cu aranjamentele, prieteniile şi vecinătățile cunoscute (nouă, Serbia şi Ungaria nu ne-au dat măcar un punct şi nici Bulgaria nu s-a omorât cu firea!). Au funcționat în egală măsură antipatiile (Moldova şi țările baltice au ignorat total Rusia, cu una din piesele cele mai bune din concurs!), iar țările din „imperiile" destrămate s-au votat între ele într-o frenezie, cele ex-iugoslave fiind mai active şi mai numeroase. În aceste condiții cum să nu dea maximum de puncte, 12, Macedonia – Albaniei, Portugalia – Spaniei, Serbia – Macedoniei, Norvegia, Germania, Danemarca şi Finlanda – Suediei? Şi, credeți-ne, n-am notat aici decât câteva dintre reciprocități (dar ar fi cazul să nu ne mai plângem de alții, când noi facem acelaşi lucru în mod tradițional cu Moldova?). Cum

Zeljko Joksimovic (Serbia)

Engelbert Humperdinck (Anglia)

punctajul a însemnat 50% vot al publicului şi 50% al unui juriu de specialitate, am fi dorit ca prezentatorii să ne anunțe, aşa cum este normal, componența acestuia (votul României a fost comunicat de Paula Seling). Cum Rusia câştigase de curând, s-a „mers" clar pe... „blonzii" suedezi (care ne-ar putea replica: „Voi vorbiți?"), care au câştigat detaşat. Suedia avusese ultima victorie în 1999, din 1974 (ABBA, cu „Waterloo") având la activ 4 trofee. Punctajul final: Suedia (Loreen – „Euphoria") 372 puncte, Rusia („Baranovskie Babuşki", simpatice foc!) - 259, Serbia (ce lecție de spirit național, componistic vorbind, dar şi prin faptul că solistul Zeliko Zoksimovici a cântat în sârbeşte, nu în engleză ca mai toți!). Mandinga s-a clasat pe 12, cu 71 de puncte, pe 11 fiind Moldova, cu 82 (meritau mai mult). Membrii formației afirmă că e un loc onorant, ceea ce este adevărat, la urma urmei, doar reprezentantul TVR, Dan Manoliu, nu se lasă şi încearcă în continuare să ne „aburească": „Casele de pariuri ne dădeau pe locurile 5-6, iar forumurile dedicate Eurovision ne-au fost mai toate favorabile". Să mai amintim că oficialii noştri vorbeau la un moment dat că avem şanse să... câştigăm? Costi Ioniță, compozitorul piesei *Zaleilah* (ce o mai fi şi asta?), e şi mai senin: „Mandinga au fost perfecți la Crystal Hall. România merita un loc mai bun. *Zaleilah* e hit-ul Eurovision, rulează la posturile de radio din aproape

toată Europa". Noi ne cam îndoim de chestia asta cu „hit-ul Eurovision", iar Lucian Viziru e şi mai tranşant: „*Zaleilah* nu spune nimic despre ţara noastră, s-a văzut! Are influenţe orientale şi cubaneze, dar nu are nimic românesc, nimic care să aibă legătură cu tradiţia sau cu folclorul nostru. E o manea! Noi n-am avut nici piesă, nici voce care să te dea pe spate şi nici show. Din punctul meu de vedere a fost o salată orientală. Mandinga şi-a făcut reclamă pe bani publici, sper ca

Anggun (Franţa)

anul viitor să fie trimisă o piesă care să aibă legătură cu România, să nu-şi mai bată joc dl. Manoliu, să trimită el pe cine vrea pe bani publici!".

Ca de obicei, nu ne rezumăm la părerile noastre, ci apelăm şi la opiniile confraţilor. În „Click" citim: „După episodul cu defectarea căştii în semifinală, vineri seara, în finala pentru juriu (exact ca la finala mare, cu public, dar fără telespectatori), Elena a uitat vreme de câteva secunde versurile piesei. Greşeală care a costat-o, cu siguranţă, deoarece punctajul juriului din fiecare ţară a avut o pondere de 50% din rezultatele finale. Elena a greşit tocmai refrenul, cea mai simplă parte a piesei! Nici prestaţia din finală n-a fost senzaţională. Solista a părut că se îneacă, răguşit, la un moment dat, iar emoţiile i-au tăiat din siguranţa de sine. Ne-au votat doar 14 ţări în 42, numai Moldova acordându-ne 12 puncte". Mai neiertătoare a fost semnatara articolului din „Cronica Română": „Struţocămila lui Costi Ioniţă nu aduce Eurovisionul în România. Deşi s-a făcut mult tapaj pe tema popularităţii de care s-ar bucura trupa Mandinga printre fanii Eurovision, unii susţinând chiar că ne batem cu Suedia pentru primul loc, România n-a reuşit să se claseze anul

Eleftheria Eleftheriou (Grecia)

acesta decât pe locul 12, cu 71 de puncte agonisite amarnic. Piesa compusă de Costi Ioniţă, un amestec infantil de ritmuri orientale şi latino, nu i-a convins nici măcar pe românii aflaţi la muncă în străinătate. În finală vocea Elenei Ionescu a sunat înfundat şi inexpresiv. Ghinionul cel mai mare pentru Mandinga a fost acela că a fost nevoită să cânte kitsch-ul compus de Costi Ioniţă!".

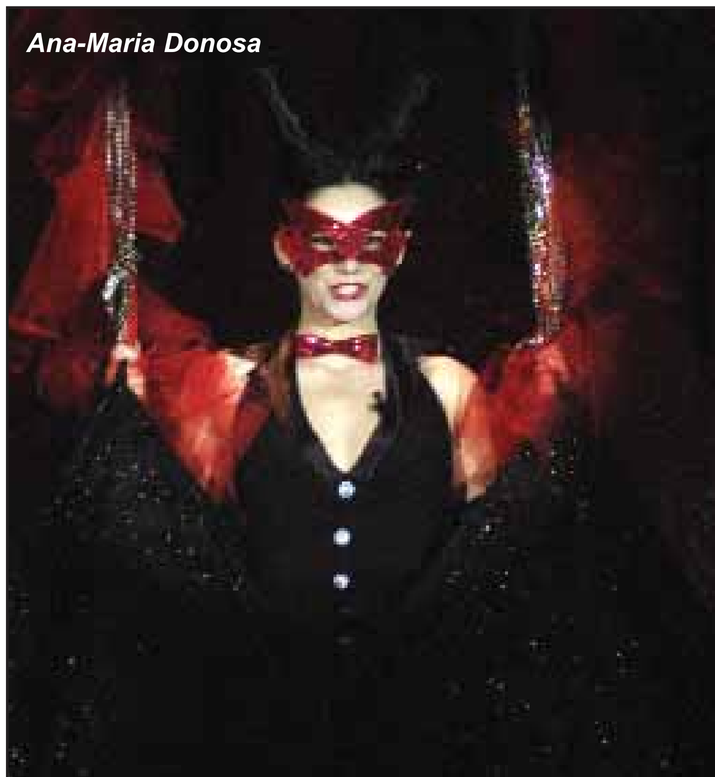
Presupunând, prin absurd, că am fi cîştigat, unde şi cum am fi organizat finala la Bucureşti? Aţi văzut sala din Baku? Azerii au investit 45 de milioane de euro în Eurovision-ul de anul acesta! Aşa încât să conchidem şi noi că locul 12 pentru România este unul absolut onorant, dacă ţinem seama că în urma noastră s-au clasat ţări cu tradiţie şi mai ales cu melodii mai bune (Foto: Thomas Hanses - EBU).

Pasha Parfeny (Moldova)

"Piei, Drace!" - o ştafetă regizorală de succes

Oana GEORGESCU

Actuala stagiune a Teatrului de Revistă ”Constantin Tănase” a marcat succesul unei noi premiere. "Piei, drace!!!" este un spectacol revuistic de

Ana-Maria Donosa

Stela Popescu, Al. Arşinel

Dinulescu, aranjamentele muzicale aparţin compozitorului Dan Dimitriu, iar coregrafia lui Cornel Popovici. Celebrul balet al Teatrului de Revistă ”Constantin Tănase” (solişti Edy Chiriţescu, Valentin Roşca, Andrei Dogaru, Cristina Marin şi Iulian Scripcă) susţine nu mai puţin de 40 de minute de dans în cele peste 2 ore de spectacol. Distribuţia spectacolului început în 2011 de regretatul regizor Biţu Fălticineanu şi desăvârşit de tânărul regizor Cezar Ghioca, este una de excepţie: Stela Popescu şi Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru, Valentina Fătu şi Ana Maria Donosa (un ”Drăcuşor” sexy, cu o incitantă apariţie în prolog), alături de soliştii Adrian Enache, Alin Gheorghişan şi Ana Maria Mirică. Momentele de iluzionism cu magicianull Andrei Teaşcă contribuie din plin la ”ilustrarea” temei acestui spectacol de excepţie,

Mihai Maximilian, Octavian Sava, Nae Lăzărescu şi Dan Mihăescu.

Scenografia este semnată de arh. Theodora

cea mai recentă premieră a Stagiunii estivale a Teatrului de Revistă ”Constantin Tănase”.

Parfumul anilor '80

Octavian URSULESCU

Când Arina Sturzoiu m-a sunat, propunându-mi o întâlnire cu Andreea Esca (cunoscutul om de televiziune este şi director al revistei „The One"), nu ştiam exact la ce să mă aştept. Dar, la faţa locului am aflat cu bucurie că, împlinind 8 ani, revista îşi propune o petrecere cu spectacol „vintage", în maniera anilor '80. Am spus „cu bucurie", fiindcă era o ocazie minunată de a propune publicului tânăr (au fost peste 1.500 de spectatori la „Fratelli"!) vocile şi şlagărele care au încântat generaţii. Cum versurile cântecelor erau proiectate pe un ecran, în manieră karaoke, toată lumea a cântat cu foc, în frunte cu toate vedetele MediaPro, aflate în primele rânduri. Şi pentru că spectacolul ne întorcea în timp, la anii de şcoală, Stela Enache a deschis balul cu două compoziţii de Florin Bogardo, „Ani de liceu" şi „Dimineţile mele". Veteranul spectacolului, Alexandru Jula, a optat, firesc, pentru nostalgie, cu „Şi ce dacă trece vremea?" de Ionel Tudor şi inevitabila „Soţie a prietenului meu", în sală cuplurile înlănţuindu-se tandru. Silvia Dumitrescu a descoperit în garderobă câteva accesorii din acea perioadă, dezlănţuindu-se pe scenă cu „Cred în tine" de Adrian Enescu şi „Dansul e normal la vârsta mea" de Doru Căplescu. Cătălin Crişan şi-a amintit de Mamaia '87, când triumfa cu „Vorbeşte marea", de Aurel Manolache, după care nu putea refuza participanţilor întâlnirea cu compoziţia proprie „Dacă pleci". A fost o demonstraţie de farmec şi prospeţime din partea tuturor, vedetele demonstrând, toate, că sunt în plină formă. Marina Florea nu putea ocoli marele şlagăr al lui Ionel Tudor, „Stele perechi", cea de-a doua piesă interpretată fiind un „remake" modern al altui şlagăr fără moarte, „Nu te pot uita", de Nicolae Kirculescu. Evident, Gheorghe Gheorghiu s-a oprit la compoziţiile care i-au adus popularitatea, „Unde dragoste nu e..." şi „Eu sunt nebunul care te iubeşte". În smoking şi cu papion, ca în vremurile bune, Adrian Daminescu a reamintit tuturor marele hit „Eu te voi iubi" de Marius Ţeicu şi a reeditat versiunea plină de umor a cântecului „...Şi m-am îndrăgostit de tine" de Vasile V e s e l o v s k i . Cuplul de aur Veselovski-Mihai Maximilian s-a regăsit şi în micro-recitalul Corinei Chiriac, cu neuitata „Stradă a speranţei", după care vedeta a ţinut să-i înveţe pe cei prezenţi să danseze „Raţa". În sfârşit, Loredana Groza s-a întors la rândul ei la momentul când câştiga Trofeul la Mamaia cu piesa lui Marius Ţeicu „Mă întreb ce să fac", precum şi la melodia care-i va fi mereu ca o emblemă, „Bună seara, iubite", de Adrian Enescu.

S-a cântat, s-a dansat, s-a socializat, s-a gustat din imensul tort aniversar, într-o seară de primăvară în care muzica minunată a anilor '80 a fost din nou regină...

Alexandru Jula

Stela Enache

Marina Florea

A. Daminescu, A. Esca, C. Chiriac,

Trofeu în Kuweit!

Lidia STOLZ

PREMIUL SPECIAL şi DIPLOMA de APRECIERE acordate OPEREI COMICE pentru COPII Bucureşti de către Comunitatea Românilor din Kuweit (Preşedinte este inimosul Liviu Anisia) au răsplătit spectacolul extra-ordinar ”MAGIA MUZICII”, un mozaic muzical coregrafic cu arii din opere, musical-uri, canzo-nete, dansuri academice şi moderne. Organizat de Ambasada României în Kuweit, personal de Excelența Sa Ambasadorul Vasile Sofineti, gazdă desăvârşită alături de soția sa, acest eveniment,

găzduit de superba Sală AUDITORIUM a Al-Babtain Central Library for Arabic Poetry din Kuwait City, s-a bucurat de un succes remarcabil în rândul sutelor de spectactori români şi străini, membri ai Ambsadaelor şi ai Misiunilor Diplomatice acreditate în Kuweit. Recitalurile soliştilor RODICA OCHEŞEANU, IOANA DAMIAN, GABRIELA DAHA, VICENȚIU ȚĂRANU şi DANIEL FILIPESCU, alături de copiii ROBERTA ENIŞOR şi BOGDAN ŞERBAN, au alternat cu reprizele de dans susținute de tinerii şi talentații solişti ai Baletului Operei Comice. Invitată specială a fost marea actriță STELA POPESCU, care a susținut la rândul său un recital de zile mari şi a fost distinsă cu un PREMIU SPECIAL.

Inaugurată cu 10 ani în urmă, pe 6 ianuarie 2002, Al-Babtain Central Library for Arabic Poetry este singura bibliotecă din lume specializată în poezie arabă. Acest Centru Cultural este o construcție impresionantă, multifuncțională, cu o suprafață de 12.000 mp şi cu Sala AUDIORIUM de 400 de locuri, care găzduieşte concerte şi unde artiştii Operei Comice au susținut un spectacol de neuitat, răsplătit cu ropote de aplauze. Şi iată cum celebra instituție de cultură a Bucureştilor, unică în peisajul cultural-artistic românesc, şi-a sporit cu încă un premiu internațional de prestigiu – cel de-al 16-lea – galeria de Trofee, Premii şi Diplome cu care a fost distinsă până în prezent cu ocazia turneelor efectuate în întreaga lume. Stagiunea 2011-2012 a continuat la Sala Giuleşti a Operei Comice pentru Copii cu reprezentațiile celei mai noi premiere, “Diamantul şi Gâsca”, musical de Roman Vlad (Premiul pentru Creație la Gala Premiilor revistei ACTUALITATEA MUZICALA 2011), după povestirea lui Sir Arthur Conan Doyle, în regia actriței Stela Popescu.

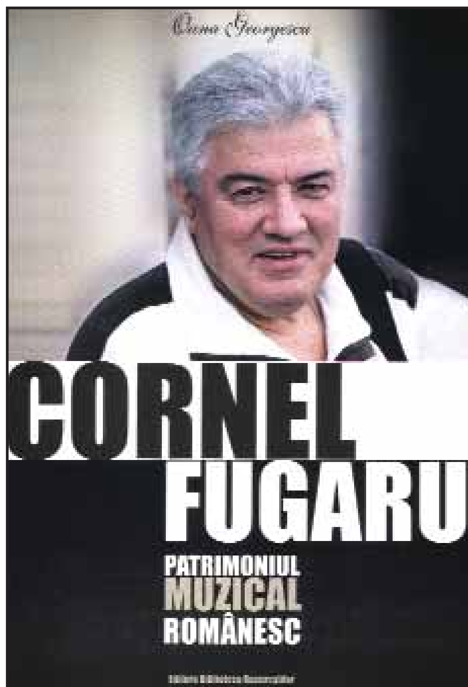

Stela Popescu, L. Anisia

Recenzii

Oana Georgescu: „Cornel Fugaru”. După volumele consacrate compozitorilor Temistocle Popa şi Paul Urmuzescu, Editura Biblioteca Bucureştilor, coordonată de dr. Florin Rotaru, ne propune, în colecția „Patrimoniul muzical românesc”, o impresionantă carte dedicată regretatului Cornel Fugaru. Autoarea, Oana Georgescu, este bună cunoscătoare a vieții, carierei şi personalității muzicianului, ea semnând în urmă cu ani o altă carte, de dimensiuni mai mici, la aniversarea a 40 de ani de la înființarea formației Sincron, întemeiate de Fugaru. Am scris „impresionantă”, referindu-ne atât la volumul informațiilor cuprinse în cele 200 de pagini, cât şi la emoția sinceră ce răzbate din fiecare rând. Zeci de declarații şi amintiri ale celor care l-au cunoscut, o biografie consistentă, 70 de pagini cu fotografii, dar mai ales un „condei” alert, inspirat al Oanei Georgescu, ale cărei admirație şi ataşament față de subiect transpar din această carte scrisă cu lacrimă în colțul ochilor... Ediția a fost realizată cu sprijinul generos al Mirelei Fugaru, fiind impecabilă din toate punctele de vedere; tehnoredactare computerizată şi ilustrații – Anca Ivan, coperta – Bogdan Păun. Cartea are ataşat un CD cuprinzând 20, doar 20 din sutele de cântece de neuitat scrise de Cornel Fugaru, parte din ele cântate chiar de el.

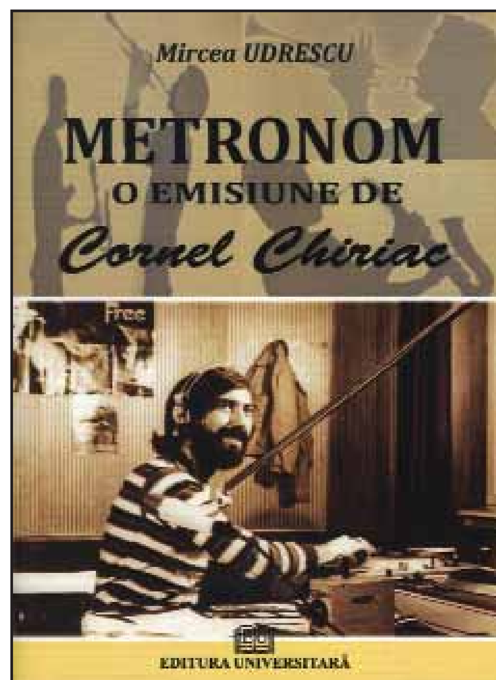

Nicolae Dumitrescu: „O casă ca o familie”. E oare vreun artist important care să nu fi urcat, în cei 40 de ani scurşi de la inaugurare, pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Ploieşti? Credem că nu, aşa încât această monografie aduce în cele 650 de pagini ale sale numele tuturor interpreților, formațiilor, colaboratorilor. Directorul Ioan Bălcinoiu, care a pus tot sufletul pentru editarea acestei adevărate istorii a Ploieştilor culturali, este o adevărată legendă, făcând parte din stirpea tot mai rară a oamenilor care sfințesc locul, cum bine subliniază în cuvântul înainte Eugen Luha, director general al Asociației naționale a caselor de cultură ale sindicatelor din România. Aceste instituții încearcă să reziste în aceste vremuri agresive, făcând cultură adevărată. Pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Ploieşti, Ioan Bălcinoiu a fost direct implicat în organizarea unor mari manifestări, la nivel național, din domeniul muzicii corale, folclorului, muzicii uşoare (festivalul „Steaua Prahovei”). La 40 de ani, vârstă a maturității, „La mulți ani!” şi la mai mare!

METRONOM - O emisiune de Cornel Chiriac – Mircea Udrescu (Editura Universitară). Ediția a doua, mult mai amplă, a amintirilor despre emblematica figură a realizatorului radio, puse în pagină de fostul său coleg piteştean de şcoală (acum cercetător ştiințific în Belgia), care mărturiseşte: „Niciodată nu ne-a trecut prin minte amploarea extraordinară a impactului pe care l-a avut asupra tineretului vremii cel pe care-l numeam Nelu şi care devenise între timp Cornel Chiriac. Am terminat astfel prima carte despre el intitulată „Pagini despre Cornel Chiriac” şi am publicat-o pe banii mei în anul 2008. A fost scoasă în 191 de exemplare, în marea lor majoritate oferite prietenilor şi colegilor noştri din Piteşti. Colegii lui de la Radio Bucureşti sau de la TVR, de la Europa Liberă precum şi Linda Schuster, logodnica lui Cornel, mi-au fost de mare ajutor cu amintirile lor. Cu această carte se sfârşeşte scurta mea carieră de scriitor. Să-mi fie iertate astfel stângăciile inerente ...”

Radu Lupaşcu adaugă: „Sfârşitul tragic poate că a creat un mit, dar pentru cei care l-au cunoscut, ascultat şi luat de model a fost o pagină de istorie; un model de comportament, el creează o lume muzicală prin atitudinea sa. Emisiunile lui Cornel Chiriac la Europa Liberă au fost: *Metronom*, cinci zile pe săptămână de 50 de minute şi *Metronom duminical*, de 4 ore, întreruptă la fiecare oră, de un buletin de ştiri de 10 minute. Cei care l-au „prins” la radio sunt privilegiați”.

Nu este de mirare că au apărut pagini pe internet care-i sunt dedicate (cea mai serioasă fiind administrată de profudemate din Rm. Vâlcea), precum şi un Fan club Cornel Chiriac, cu întruniri regulate, care organizează şi ceremonia anuală de pomenire din martie - luna decesului său - la mormântul din cimitirul Reînvierea.

***Lucrătorul ostenit* – Nicu Vladimir** (Editura Blumenthal). Un artist de marcă, plecat prematur dintre noi - poet, pictor (absolvent al Institutului de arte plastice), muzician - cu un destin tragic, una din victimele culturale neştiute ale regimului comunist. E drept, totul - substanța versurilor, ideea picturilor, sonoritățile cântecelor, prezența artistului - aveau darul să-i îngrijoreze pe responsabilii culturali. Cum scrie şi distinsul scriitor Liviu Antonesei: „Poet remarcabil, n-a reuşit să publice în timpul vieții măcar o plachetă. Acest muzician uriaş, cu o voce virilă şi tristă, nu a reuşit să scoată nici măcar un disc clasic, sau măcar o casetă înregistrată profesionist, în studio, pentru că unele casete-pirat, înregistrate la concertele sau cântările pentru prieteni, au mai circulat". (Există câteva cântece înregistrate semi-profesional, acasă la Nicu Covaci, apoi câteva imprimate în S.U.A.)

Dar iată că un cunoscut muzician rock (liderul formațiilor Survolaj şi Chin) şi talentat poet originar din Timişoara, Daniel-Silvian Petre, a avut inițiativa înființării unei edituri, prioritar dedicată editării lui Nicu Vladimir! Volumul, care poartă titlul unuia din cântecele lui Vladimir, *Lucrătorul ostenit*, cuprinde poezii - texte de cântece, e editat superb şi ilustrat cu desenele lui Vladimir,

având şi câteva din puținele fotografii rămase în urma sa, precum şi copii ale manuscriselor. Inițiatori - Daniel S. Petre şi Emil Kindlein, parteneri de muzică şi editură (ei alcătuind un duo folk de mare

valoare), totul fiind posibil datorită ajutorului dat de d-na Anda Niculina Pittiş (fostă Nicu), care a pus arhiva lui Vladimir Nicu la dispoziția editorilor,

Un omagiu emoționant, o mărturie dureroasă a vremurilor grele prin care am trecut...

***Istoria jazzului: Breviar* - Johnny Bota** (Editura Vales Verde). Desigur, acest al treilea volum semnat de Johnny Bota va fi recenzat pe larg de Florian Lungu, care-l descrie pe neobositul autor ca fiind „contrabasist, profesor, muzicolog, compozitor, aranjor, doctor în muzică, organizator, şef de formație" ş.a

Motivul pentru care îl semnalăm şi noi este existența a două capitole ample având ca subiecte stiluri rar comentate în presa noastră: Fusion, Muzica New Age. Desigur, noi am mai scris despre aceste stiluri, dar sporadic, de-a lungul anilor: dar Bota o face grupat, cronologic, cu ochii muzicianului. În primul capitol se scrie despre bossa nova, jazz-rock, funk, Chick Corea, Miles Davis, John Mclaughlin, Weather Report, Hancock - nume bine cunoscute. În cel de-al doilea, muzica privită mai puțin apreciativ („o muzică de relaxare") are subcapitole ca smooth jazz, acid jazz, nu jazz, şi nume ca Paul Winter, Andreas Vollenweider - mai puțin vehiculate în media noastră. Aşadar, capitole foarte interesante şi pentru cei care nu ascultă jazz „clasic"…

Gabi MATEI

Concerte

Dan CHIRIAC

LALA LOVE. LaLa Band a ridicat în picioare cei 5000 de fani prezenți la Sala Palatului din Bucureşti la concertul LaLa Love, un show exploziv, în care, timp de două ore şi jumătate, membrii trupei din serialul „Pariu cu viața" au cântat, au dansat, au lăcrimat de emoție, au fost copleşiți de isteria creată în sală. După câteva luni bune şi peste 200 de ore de repetiții la activ, LaLa Band a demonstrat, încă o dată, că reprezintă o trupă închegată. Fanii au venit de la sute, chiar mii de kilometri distanță, căci trei tinere au sosit special la concert din Belgia, Italia şi Moldova. "Am rămas fără cuvinte când am văzut mii de oameni aclamând numele "LaLa Band"! Tot ce s-a întâmplat în seara asta aici a fost cu adevărat magic!" a spus Alina Eremia. „Copleşiți de emoții, am reuşit să ne relaxam în momentul în care am intrat pe scenă, unde publicul a fost

extraordinar" a spus Dorian Popa. „Vreau şi sper din tot sufletul să putem face, cât mai curând, un turneu prin țară" a declarat Bubu. Au fost momente emoționante, duete inedite şi numeroase coregrafii spectaculoase. LaLa Band împreună cu formația X-Plod şi-au dus fanii într-o călătorie cu 29 de destinații, mai exact, 29 de piese dintre care 6 au fost originale. Cu ocazia concertului „LaLa Love", trupa a lansat şi cel de-al doilea album din carieră, numit "LaLa Love Songs", ce conține 18 piese. La începutul lunii iunie LaLa Band au susținut două spectacole incendiare la Arenele Romane, confirmându-şi popularitatea uriaşă.

Calde amintiri...

Clemansa RUDE

Ana-Maria, A. Văduva, M. Pâslaru, L. Dumitrescu

Nu mai e un secret pentru nimeni că un album va fi căutat de cumpărători dacă i se face o lansare pe măsură, cu public şi publicitate. De câţiva ani, de pildă, Ovidiu Komornyik, printr-un parteneriat fructuos, organizează toate lansările casei sale de producţie, Ovo Music, la un mare centru comercial, „Cora” din Pantelimon. În felul acesta nu doar cei veniţi special pentru lansare, dar şi sutele de clienţi aflaţi în magazin participă la eveniment. După apariţiile pe vinyl, la Electrecord, Natalia Guberna a avut bucuria să-şi vadă editat primul CD, un „Best of” reunind toate marile ei şlagăre.

L. Nuţă, N. Guberna, M. Constantinescu, O. Komornyik

La lansare au fost prezenţi, între alţii, Ovidiu Komornyik, actorul Lucian Nuţă, Florin-Silviu Ursulescu, Ştefan Naftanailă (ambii de la Radio România), Livia Gauzin, dar mai ales un mare număr de admiratori. Albumul o readuce în prim-plan pe această solistă valoroasă, dar extrem de modestă.

Eva Kiss

Eva Kiss şi-a lansat albumul „Amintiri” (tot un „Best of”, dar fără câteva titluri notabile, cum ar fi cele de George Grigoriu şi Cornel Fugaru pe care le-a interpretat chiar la eveniment!) la Teatrul de revistă „Constantin Tănase”, unde a activat o perioadă. De altfel introducerea a făcut-o însuşi directorul instituţiei, îndrăgitul actor Alexandru Arşinel.

Mulţi reprezentanţi ai presei, radio-ului, televiziunilor, public, dar şi personalităţi care au ţinut să fie alături de artistă, în frunte cu Jolt Kerestely, Dinu Maxer, Marian Stere, Radu Constantin (soţul artistei), incluşi pe album. Au dat o dimensiune aparte evenimentului, prin prezenţa lor, Tamara Buciuceanu, Margareta Pâslaru, Stela Enache, Dorin Anastasiu, Alexandra şi Teo Cepraga, Elise Stan, Ion Marin, Oana şi Viorel Lis, Livia Gauzin. Din păcate, aşa cum am aflat de la reprezentanţii casei Electrecord, interpreta a achiziţionat, de neînţeles, tot tirajul, aşa încât în magazine nu va ajunge nici un CD! În felul acesta melomanii nu pot să se reîntâlnească cu vocea cristalină a Evei Kiss...

O altă lansare, de această dată de carte, la Palatul Şuţu, ticsit de lume (spaţiu nepotrivit pentru nivelul cunoscut al popularităţii artistei) unde Editura Curtea Veche ne-a propus volumul autobiografic al Margaretei Pâslaru, „Eu şi timpul. Viaţă, vocaţie, viziune”. Au ţinut să fie prezenţi Octavian Lazăr Cosma, Marina Voica (venită special de la Breaza), Cornel Constantiniu, Lucia Popescu şi Marin Moraru, Adrian Daminescu, Florin-Silviu Ursulescu, Andrei Kerestely, Gianina Corondan, Alin Văduva, Lucia Dumitrescu, Ştefan Naftanailă (a transmis în direct la Radio România, în emisiunea lui Titus Andrei), dar şi fiica artistei, Ana-Maria, venită special din SUA. Evenimentul, în cadrul căruia Margareta a înmânat premiul pentru originalitate interpretei de muzică folk Alina Manole, a fost prezentat de Magda Mihăilescu şi Elise Stan. A fost expus artistei, realizat, pe când avea 17 ani de Corneliu Medrea.

Vom recenza în numărul viitor, la rubricile noastre specializate, cartea şi cele 2 CD-uri.

Marius Ţeicu: „Hai, cântă cu mine!”

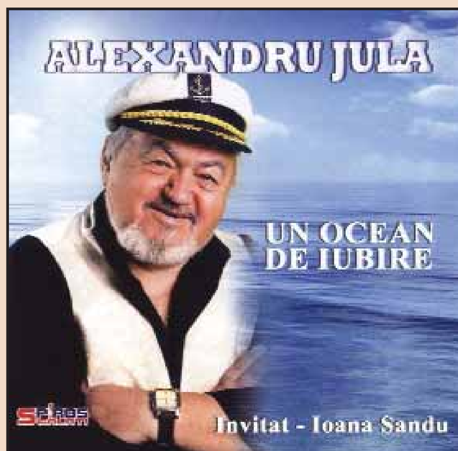
Subintitulat „Şlagăre pentru cei mici”, acest dublu CD editat de Eurostar ne propune 42 de şlagăre semnate de Marius Ţeicu şi interpretate de speranţe ale genului, de la 7 la 16 ani. Nu e vorba numai de cântece scrise special pentru ei, dovadă că nu lipsesc titluri cum ar fi „Frumoasele duminici”, „O portocală”, „Voi cânta pentru

mileniul III”, „Trăiesc”, „Mama, doar mama”, dar în bună parte putem face cunoştinţă cu copii excepţionali, pe care compozitorul i-a pregătit sau cărora le-a încredinţat creaţiile sale. Între aceştia sunt nume cu zeci de premii la activ, unele dintre ele devenite mici vedete în ascensiune: Alina Eremia (din serialul TV „Pariu cu viaţa” şi LaLa Band), Bianca Lixandru, Andra Gogan, Andrada Popa, Andreea Pavăl, Raluca Rusu, Yasmin Koc, Gabriela Amzaru, Răzvan Gogan, Denisa Trofin, Eduard Dincă, Ioana Rucsanda, Mihaela Mihăilescu. Ne-am bucurat reascultând o secvenţă din musicalul de mare succes „Micuţa Dorothy”, dar mai ales descoperindu-l pe „Dom’ Profesor” alături de toţi elevii săi, în piesa „E sărbătoare, vine Moş Crăciun!”.

Alexandru Jula: „Un ocean de iubire”

Interpretul gălăţean este neobosit, oferindu-ne acest al 18-lea album al său, editat de casa Spiros. Coperta îl înfăţişează în chip de „Pe vasul vieţii căpitan”, cum spune piesa lui Dumitru Lupu, navigând, de mai bine de 50 de ani, pe „un ocean de iubire”. Înafara compozitorilor cunoscuţi (mai figurează Ionel Tudor, Mihai Elekeş, Cătălin Crişan), Jula acordă deplină

încredere talentatului compozitor şi orchestrator Francisc Reiter, unui autor din Odobeşti, Stelian Ene, precum şi înzestratei cântăreţe Ioana Sandu, care are atât piese solistice, cât şi în duet cu protagonistul. 13 piese încântătoare pe un album de referinţă, sponsorizat de Arcada Company (Spiru Mantu este un mare iubitor de muzică), Farmaciile ”Prima”, fabrica de bere „Martens”, parteneri media fiind „Actualitatea muzicală” şi „Ultima oră”. După audiţie te surprinzi fredonând fără să vrei „Prinţ şi cerşetor”, „Nu plânge, iubito!”, „De ce?”, „M-ai înşelat”, „Doamne, mă fereşte, Doamne!”, „Inimă fără iubire”...

Poesis: „Creanga de aur”

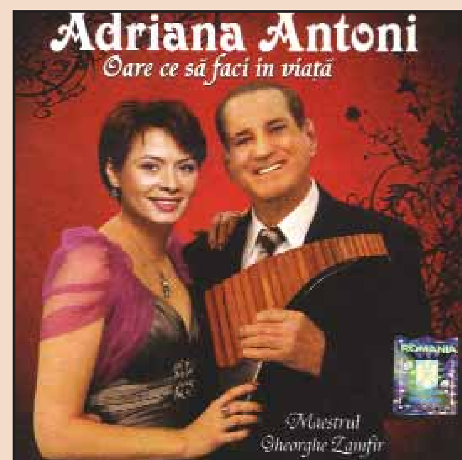
Un duo cu istorie aparte – după succesul din anii ‘80 se despart, revin după destui ani cu succes, iar acum colaborează prin

internet: Eugen imprimă la Calgary-Canada, unde este geolog, iar Marius la Bucureşti. Din când în când, prea rar, Eugen vine în ţară şi avem parte de concerte. Muzica aparţine celor doi (ni se indică clar “acest album a fost creat, cântat şi produs de Poesis”), texte - poezii şi adaptări după Zaharia Stancu (dintotdeauna favoritul grupului - 8 cântece), Radu Stanca şi versuri populare - câte un cântec. Eugen Baboi şi Marius Baţu - voci, chitare acustice şi electrice, keyboards, programare bas şi tobe. Procesare, mixaje, mastering, trackuri adiţionale bas şi tobe - Victor Panfilov la Real Sound Studio („sunetul” discului este excelent). Albumul este editat de A&A Records cu o prezentare grafică elegantă. Folk-pop de calitate, curat, reconfortant, calm şi pozitiv.

Adriana Antoni: „Oare ce să faci în viaţă”

Prin acest nou album editat de Big Man, Adriana Antoni îşi reconfirmă popularitatea şi ştiinţa alegerii repertoriului. Şi de această

dată ea colaborează, cum a mai făcut-o în trecut, cu Gheorghe Zamfir, care este alături de ea atât în piesa titulară, cât şi în „Sufletul te face om” şi „Vremuri bune să se-ntoarcă” - trei din cele mai bune cântece ale albumului, alături de „Ce nu face dragostea”, „Ochii tăi” sau „Iubeşte!”. Pe lângă cele 11 titluri, artista oferă ca bonus alte 4, între care „Dragostea e în doi” (împreună cu Leo Iorga şi Pacifica – interesantă colaborare!) şi „Ploaie, Doamne, cu stropi mari”. Între instrumentişti să-i notăm pe Marian Alexandru, Ionică Minune, Cezar Cazanoi, Marian Baicu, precum şi orchestra „Asociaţiei Culturale Preduşel”. Un album care va atinge cu siguranţă tiraje-record.

Pagină de
Florin-Silviu URSULESCU

„Monştri sacri”

Clara DINU

Nimic mai frumos decât să omagiezi pe acei mari artişti care ne-au făcut viața mai frumoasă, fericindu-ne cu talentul lor unic. Un asemenea spectacol ne-a fost propus la Sala Palatului, cu ocazia sărbătoririi Marinei Voica şi a lui Alexandru Arşinel la împlinirea a 50 de ani de carieră artistică strălucită. Activitatea i-a adus de atâtea ori împreună, dacă ne referim doar la cele 9 stagiuni petrecute de Marina Voica pe scena Teatrului de revistă „Constantin Tănase”. Din păcate, organizatorii trebuiau să gândească altfel acest spectacol festiv, acordând sărbătoriților o mult mai mare pondere în spectacol; astfel, a doua apariție a Marinei Voica a avut loc la ora... 1 noaptea, după 5 ore de spectacol, iar Alexandru Arşinel a şi renunțat să mai intre în scenă... Un asemenea show trebuia „centrat” pe cele două personalități, care să aibă nu 5% din timpul total, ca acum, ci exact invers! Greşeala a fost că s-a permis celorlalți invitați să cânte mai mult de 1-2 piese şi mai ales că s-a acordat spațiu anormal muzicii populare (Mariana Ionescu Căpitănescu, Steliana Sima, Constantin Enceanu, Petrică Mîțu Stoian), deşi nici unul din sărbătoriți n-avea tangență cu folclorul, iar publicul din sală nu era, evident, racordat la acest gen. Una peste alta, regia a fost inexistentă, iar cei doi comperi, actorii valoroşi Maia Morgenstern şi George Ivaşcu, dezavantajați şi de diferența de talie, s-a simțit că vin din altă lume, citind de pe hârtie, scolastic.

M. Voica

Din fericire, spectatorii au uitat de toate când Marina Voica şi Alexandru Arşinel au apărut la microfon, cu statura lor artistică uriaşă, cu farmecul lor neridat de trecerea timpului. Cum Arşinel este şi un excelent cântăreț, ce minunat ar fi fost un duet între cei doi! Marina Voica a avut o intrare specta-culoasă, alături de Fanfara reprezentativă a Armatei, dirijor Aurel Gheorghiță, cântând compoziția ei „Bucureştiul e micul Paris”, după care ne-a invitat parcă să rămânem împreună cât mai mult timp, cu „Să nu ne despărțim” de Gherase Dendrino. Cu sprijinul directorului Casei de cultură din Breaza, Alexandru Cazan, am înțeles că aduse se şi un grup de copii, dar aceştia n-au mai putut rămâne, din cauza orei târzii (ei trebuiau să apară în finalul porpuriului de şlagăre, la „Viivat veselia!”). Şi în plin sezon ploios, cum putea lipsi piesa fetiş „Într-un colț de cafenea” (şi afară plouă, plouă...)?

M.arina Voica alături de Fanfara reprezentativă a Armatei, dirijor Aurel Gheorghiță

În spectacol au mai evoluat Stela Popescu, Angela Similea, Ovidiu Komornyik, Gabriel Dorobanțu, Adrian Enache (cu „Doar o singură noapte” de Andrei Kerestely şi, la rândul lui inspirat de vremea de afară, „Dacă ploaia s-ar opri” a formației Cargo), Florin Piersic, Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru, Cristina Stamate, Anca Țurcaşiu (cântând Edith Piaf, dar şi o interesantă versiune a şlagărului lui Temistocle Popa, „Lalele”), Annes. Cei doi sărbătoriți au primit „Diplome de excelență” din partea directorului Sălii Palatului, Cătălin Lucian Iliescu.

Ar fi salutar ca asemenea inițiative să fie perpetuate. Sugerăm aici două nume pentru următorul eveniment: Tamara Buciuceanu şi Alexandru Jula.

Al. Arşinel, M. Voica

Nou val

Cuantune_

Cuantune revine cu o nouă producție video, „Tonight". Videoclipul este realizat în regia lui Mario Cruxfader în colaborare cu: Copilul Dimineții, Victor Doldor (operatori imagine) şi Bogdan Vartic (manager de proiect). Cu un stil aparte, greu de încadrat într-un singur gen muzical, Cuantune este printre puținele formații româneşti definite printr-un sound nou şi captivant de jazz, hip-hop cu elemente de funk, soul, electro, chillout. Cuantune a luat naştere în primăvara anului 2010, printre single-urile trupei numărându-se „Stand up on your feet (we're having a party)", „This Time" (videoclip oficial realizat de tânărul regizor Tudor Petremarin, filmat în diverse locații din Bucureşti şi Suedia) şi recentul „Tonight". Numeroase apariții live, Cuantune concertând de-a lungul timpului alături de nume precum Nouvelle Vague, Club Des Belugas. Componența: Elizabeth – voce, Mario F. Cruxfader – voce, turntable, samples, Aron Andreas – contrabass, Alexandru Olteanu – pian. "*Muzica noastră se adresează tuturor ascultătorilor de jazz şi ai sunetelor "bune". Nu suntem împotriva curentului, suntem doar contra prostului gust*", declară Elizabeth, vocea feminină din Cuantune.

Dekadens

Dekadens

După ce a lansat un prim videoclip, la piesa „Moviestar" de pe albumul „City of Paper", Dekadens – adică Andreea, Jan, Vava şi Doru – revine cu un nou single: „Fix Me Up". Piesa iese din tiparele electro-alternative cu care cei patru ne-au obişnuit, fiind o baladă sensibilă, cu acorduri de vioară şi contrabas. Andreea şi colegii săi de formație se pregătesc acum şi de filmarea clipului piesei Fix Me Up. Dekadens a apărut pe scena muzicală în 2006, lansând la scurt timp albumul de debut, „Kill and Tell", urmat de un turneu de promovare ce a inclus festivaluri importante atât în țară (B'ESTFEST, Stufstock), cât şi în afara României (Canada, Statele Unite, Macedonia). După o perioadă de căutări, la finalul lui 2010 trupa a revenit cu un al doilea material, într-o nouă componență şi cu un sound nou. Albumul „City of Paper" a fost înregistrat alături de Andreea Lupescu, imaginea electro-glam a acesteia devenind trade-mark-ul trupei. Dekadens sunt hotărâți să îşi prezinte muzica şi pe piața internațională, prin urmare membrii trupei vor da piept cu cea mai interesantă provocare de până acum: Canadian Music Week (CMW). Este vorba despre cel mai mare festival din Canada dedicat muzicii noi şi artiştilor tineri, la care participă sute de artişti din 40 de țări. Este un festival care combină partea de divertisment a muzicii cu cea de business, pe lângă concerte având loc şi diverse conferințe pe teme muzicale. Timp de patru zile, Dekadens va concerta pe diferite scene din Toronto şi va încerca, la fel ca toți artiştii care participă, să atragă atenția industriei muzicale internaționale ce va îşi va trimite reprezentanții la Canadian Music Week.

Electric Fence

S-au numărat printre cei cincisprezece finalişti ai selecției naționale Eurovision din acest an. Elena Vasile şi colegii săi de formație au ales să intre în competiție cu "*Sun-ta*", o piesă cântată în "romanes", un experiment care s-a dovedit a fi de succes. Electric Fence a luat naştere în 2009, pornind de la proiectul Raza. Au refuzat stereotipurile, au refuzat să se alinieze trendurilor şi s-au remarcat printr-un sound original şi actual, o fuziune de muzică rock, cu elemente de indie-alternative, sonorități electro sau influențe etnice. Împletirea dintre virtuozitate şi energie debordantă, setlist-ul inspirat şi nu în ultimul rând, calitățile vocalistei şi ale instrumentiştilor au contribuit la crearea unui melanj surprinzător şi atrăgător. Electric Fence a bifat până acum apariții la festivaluri ca B'ESTFEST şi Peninsula, precum şi la numeroase concerte în Bucureşti si în marile oraşe ale țării. Despre cum a luat naştere piesa Sun-ta, trupa a declarat: „A fost mai întâi o vioară. în jurul ei au venit o trompetă, un țambal, tobe, tonuri... Mai era nevoie de o linie de voce. Aici a intrat în scena Elena. Am început să ne gândim cum să punem totul în cuvinte. Şi nu ieşea nimic, limba engleză era uşor superficială pentru ce-am fi vrut noi, limba româna ne impunea limite. Am sunat un prieten. Aurel Sorin Sandu, actor la teatrul Masca, cetățean român de etnie rromă, cum îi place lui să spună. De-atunci avem Sun-ta, o piesă electro-rock-pop în limba rromani de care noi suntem foarte mândri. o piesă "altfel", care deşi nu se încadrează în tiparele considerate mainstream, dovedeşte faptul că muzica de bună calitate place tuturor şi nu cunoaşte bariere - nici de stil, nici de limbă.

Florin-Silviu URSULESCU

"Epoca de Aur Muzical"

Doru IONESCU

Mai întâi despre TVR 2, care din 9 iulie are propusă în grila de programe estivale, zilnic (de luni până vineri, de la ora 18.45) toată seria de emisiuni (vreo 39, altele sunt în lucru pentru la toamnă!) „Lumea şi noi" – „O poveste... cu cântec!" produse pentru TVR Internaţional (aşadar difuzate pe net pe teritoriul României) cu muzicienii români din diaspora.

Mai apoi, un titlu de articol... ciudat, nu-i aşa? Cu o introducere: am găsit în căutările mele extra…arhive (de fapt o ştiam de mult) o casă de discuri serioasă, care se ambiţionează ca şi subsemnatul să „retrocedeze" muzici bune şi *Româneşti*, cu adevărat valoroase, pe o piaţă saturată de comercialisme de o vară… Se numeşte Soft Records şi iată ce am pus la cale cu patronul Romulus Arhire: un CD audio zis *„Timpul chitarelor – Ieri"* cu piese rock (vor urma cele folk şi jazz, dar deocamdată ne concentrăm pentru primul pas) *Needitate*, din cele descoperite în diversele arhive ale muzicienilor şi colecţionarilor!

Progresiv TM (1975)

Avantajele sunt uriaşe, nu numai pentru cei 500 de cumpărători care vor achiziţiona exemplarele numerotate (aşadar „de colecţie"). Aceasta pentru că radiourile (nu numai postul naţional) vor avea la dispoziţie marfă din vechime, needitată până acum.

Proiectăm şi o promovare deosebita, în primul rând la emisiunea omonimă de la TVR 2, iar pentru lansare primul gând a sărit tocmai la Piteşti. Da, acolo, întrucât CD-ul (dedicat lui Cornel Chiriac) ar putea oficializa (a se citi *să facă valuri*) strada care acum îi poartă numele celebrului om de radio în urbea natală argeşană.

Şi ce-ar putea conţine CD-ul? Păi până acum, după numeroase propuneri de la colecţionarii apropiaţi acestor muzici, dar şi trierea lor cu autorii, editorul a decis că nu pot lipsi câţiva şaizecişti notorii, aşa beat cum se cânta în primăvara rock-ului, precum Sideral, Phoenix (e vorba de fragmente live din participările lor premiate la primul festival concurs naţional de muzică pop organizat de Club A), Sfinx şi Coral (ar putea fi şi un Cromatic celebru din aceeaşi perioadă, dar nu avem nici un răspuns de la lider).

Apoi două piese Mondial inedite (cu două componenţe diferite), tot câte două melodii Metronom (între care un fragment din celebra şi... interzisa operă rock „Sinestezie" prezentată de Liviu Tudan la festivalul din 1971) ca şi – de la aceeaşi a doua ediţie a concursului Arhitecturii - piesa omonimă suitei de proporţii „Soare şi vânt" (prezentată de Roşu şi Negru cu Nansi Brandes şi Ovidiu Lipan „Ţăndărică"). De la mijlocul anilor '70 – Catena (cu Păuniţa Ionescu) şi Curtea Veche nr. 43, iar de la sfârşitul deceniului Harap Alb (prima înregistrare a lui Cristian Minculescu) şi Experi-mental Q2, aşadar hard rock şi progresiv din epoca de aur a genului la noi.

N-ar strica nici un Domino (cu Sorin Chifiriuc şi Marty Popescu) din 1981 (live la „Serbările Mării" – Costineşti) ori Sfinx (cu acelaşi chitarist), nici Rodion G.A. ori Clasic XX / Progresiv TM sau Modern Grup, arhivele abundă (cele aşazis anonime, ale unor Marius Hoff ori Alexandru Daneş – colaboratori de la primele emisiuni cu arhivă TVR), totul e să avem acordul autorilor şi un minim standard al calităţii! Iar sfârşitul articolului doreşte să facă apel la toţi cei interesaţi – să reasculte (sau să palpeze în premieră) hiturile din alt ev, al acelei Epoci de Aur Muzical, dar şi să ofere spre oficializare bijuteriile pe care le deţin. Eu unul, până la căldurile verii, sunt deja pe jar. Dar dv?

MONDIAL (1972)

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Janina BĂDICI, Grigore CONSTANTINESCU, Adina DRAGOMIR, Anca FLOREA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Olguţa LUPU, Diana MURĂŞAN, Despina PETECEL-THEODORU, Mariana POPESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x